

# **Rautjärven tilinpäätös 2019**

Käsittelyt:

Kunnanhallitus 30.3.2020 § 60

Tarkastuslautakunta 11.5.2020 § 17

Kunnanvaltuusto



## Sisällys

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa .....	5
1.1. Kunnanjohtajan katsaus .....	5
1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....	7
1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	8
1.3.1 Yleinen kehitys.....	8
1.3.2 Rautjärven kunnan ja seudun kehitys .....	9
1.4. Olennaiset muutokset Rautjärven kunnan toiminnassa ja taloudessa tilikaudella .....	10
1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	11
1.6. Rautjärven kunnan henkilöstö.....	11
1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista .....	12
1.8. Ympäristöasiat .....	12
1.9. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista .....	13
2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskien hallinnasta.....	14
3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus .....	15
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	15
3.2 Toiminnan rahoitus.....	17
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	19
3.4. Kokonaistulot ja –menot .....	21
4. Kuntakonsernin toiminta ja talous .....	22
4.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä .....	22
4.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	23
4.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	23
4.4. Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen.....	23
4.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	25
4.6. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä .....	25
4.7. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut .....	28
5. Tilikauden tuloksen käsittely ja tasapainotustoimenpiteet .....	33
5.1 Tilikauden tuloksen käsittely .....	33
5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	33
6. Talousarvion toteutuminen .....	34

6.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen .....	34
6.1.1 Käyttötalouden toteutuminen .....	34
<b>Kunnanhallitus .....</b>	<b>34</b>
<b>Konsernipalvelut.....</b>	<b>34</b>
<b>Osallisuus ja päätöksenteko.....</b>	<b>34</b>
<b>Kunnanhallitus .....</b>	<b>37</b>
<b>Konsernipalvelut.....</b>	<b>37</b>
<b>Elinvoimaisuuden kehittäminen.....</b>	<b>37</b>
<b>Kunnanhallitus .....</b>	<b>40</b>
<b>Konsernipalvelut.....</b>	<b>40</b>
<b>Kuntien yhteiset palvelut .....</b>	<b>40</b>
<b>Hyvinvointilautakunta .....</b>	<b>43</b>
<b>Hyvinvointipalvelut .....</b>	<b>43</b>
<b>Elinympäristölautakunta .....</b>	<b>46</b>
<b>Elinympäristöpalvelut .....</b>	<b>46</b>
<b>Liikelaitos- ja lupajohtokunta .....</b>	<b>50</b>
<b>Rakentamisenohjaus .....</b>	<b>50</b>
<b>Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos, Rautjärven Vesi.....</b>	<b>53</b>
6.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen .....	58
6.1.3 Investointiosan toteutuminen- hankkeittain.....	60
6.1.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	63
6.1.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	64
7. Tilinpäätöslaskelmat .....	66
7.1 Tuloslaskelma .....	66
7.2 Rahoituslaskelma.....	67
7.3 Tase.....	68
7.4 Konsernilaskelmat .....	71
8. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	75
9. Eriytetyt tilinpäätökset .....	87
9.1 Liikelaitoksen erillistilinpäätös, Rautjärven Vesi .....	87
9.2 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen .....	107
10. Allekirjoitus ja merkinnät .....	110
11. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat .....	111

# 1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

## 1.1. Kunnanjohtajan katsaus

### Talouden alijäämästä tasapainoon

Vuoden 2018 syksyllä laadittaessa vuoden 2019 talousarviota ennusteet heikkenivät jatkuvasti. Erityisesti valtionosuuksien väheneminen toi erityisiä ongelmia talouteen. Lisäksi verotuloennuste heikkeni voimakkaasti talousarvion laadintaohjeen antamisen jälkeen ja epävarmuutta lisäsivät vielä verotulojen keräämiseen liittyneet järjestämäm muutokset.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 1,5 M€ alijäämäisen talousarvion ja päätti, että talouden tasapainosuunnitelma ja siihen liittyvät päätökset rakenteellisista muutoksista tulee tehdä kevään 2019 aikana mukaan luettuna kouluverkon karsinta.

Talousstrategian valmistelu ohitti uuden kuntastrategian laadinnan, koska ensin on tarpeen määritellä talouden tasapainotila, jonka pohjalle voidaan rakentaa strategiset tavoitteet. Talousstrategian laadinnassa otettiin käyttöön osallistamiseen ja vaikutusten arviointiin perustuvat menetelmä, joita on tarkoitus käyttää myös uuden kuntastrategian laadinnassa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi Rautjärven Aseman koulun järjestelyt ja korotti kunnallisveroa 0,25 prosenttiyksikköä. Taloussuunnitelmassa kustannuksia on saatu leikatuksi noin 400.000 euroa. Vuoden 2020 talousarviossa kunnanhallitus esitti ohjelman noin 100.000 euron lisäsäästöjen saavuttamisesta. Vuoden 2019 tilinpäätös on nyt ennustetta 315.000 euroa parempi, mutta Eksotelta edellytetty kustannusura ei näillä näkymin toteudu.

Talouden tasapainotustarve tarkoittaa vuoden 2019 talousarvion tasosta noin 10 % kustannusten leikkausta kunnan päätettävissä olevista menoista sekä noin neljännessä arvioidusta kunnan oman toiminnan liikkumavarasta.

Nykyinen lakisääteisten palvelujen rahoitusjärjestelmä edellyttää Rautjärven kunnallisverotuksen tuloverosentin tasoksi 22,0 %.

Taustalla on valtionosuusjärjestelmän vinoutuminen. Kun kustannusperusteisen valtionosuuden merkitystä on koko ajan pienennetty ja verotulomenetysten kompensatiota lisätty, järjestelmä heikentää niitä kuntia, joiden taloudesta merkittävien osuus kuuluu vanhusten lakisääteisten sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen. Opetuksen rahoitusjärjestelmä, jossa kunnan rahoitusosuus lasketaan koko väestöstä ja saadaan takaisin valtionosuutena lasten ja nuorten määrän mukaan kohtelee myös kaltoin Rautjärven kaltaisia vanhusvoittoisia kuntia. Me joudumme rahoittamaan omaa opetustoimeamme merkittävästi keskimääräistä enemmän kunnan verotuloilla, kuin kasvavat lapsivoittoiset kunnat.

Eroa lisää vielä se, että verotulotasauksen mekanismi osittain vapauttaa taloudellisesti menestyneet kunnat rahoitusvastuusta ja palkitsee keinotekoisesta alhaisesta veroprosentista. Viimeistään sote-uudistuksen yhteydessä tämä vuoto tulee tilkitä.

### Elinvoima vaatii kehittämistä

Pitkäaikaistyöttömyys aleni selvästi vuoden aikana, mutta samanaikaisesti peruspalvelutyöntekijöiden saattavuudessa ilmeni rekrytointivaikeuksia. Tämä kehitys näkyy myös väestötilastoista.

Kunnan muuttotase oli pitkään lähellä tasapainoa, mutta kaksi viimeisintä vuotta ovat olleet merkittävästi tappiolla. Vuosi 2018 oli voimakas poismuuttovuosi, jolloin poismuuttajien määrä kasvoi 50 henkilöllä. Vuosi 2019 taas poikkesi vastaavalla määrällä tulomuuton vähäisyytenä. Väestön vähenemisvauhti on nyt noin 100 henkilöä vuodessa, kun se aiemmin oli noin 60. Tämä näyttäytyy myös uudessa väestöennusteessa, jonka mukaan vuoteen 2030 saakka Rautjärven työvoiman määrä tulee vähenemään noin 50 henkilöllä vuodessa.

Kyselyjen tulosten perusteella Rautjärven keskeisin haaste on saavutettavuuden parantaminen sekä liikenneyhteyksien turvaaminen. Yhteyksien heikkeneminen on myös todennäköinen selittäjä muuttotappiolle.

Palvelujen säilymiseksi kunta on panostanut viime vuodet matkailun kehittämiseen. Kuluneena vuonna toteutettiin sotahistoriakohteet eri puolille kuntaa sekä kolmen kunnan matkailuhanke, jonka avulla pyrittiin matkailualan yrittäjät ja muut toimijat löytämään toisensa ja tehostamaan tuotteidensa kehittämistä, myyntiä ja markkinointia. Kiitokset hankkeiden menestyksellisestä toteuttamisesta kuuluvat matkailutoimijoille ja reserviläisjärjestöille.

Matkailun ja elinvoiman kehittämiseen saimme lisää pontta, kun Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö sai haltuunsa Hiitolanjoen kosket ja valtioneuvosto teki päätöksen Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisestä. Molempien hankkeiden toteutuessa meidän matkailullinen vetovoimamme on uudella tasolla vuonna 2024.

Simpele-Änkilä osayleiskaavaehdotus saatiin valmiiksi, jonka avulla voidaan tukea Metsä Board Oyj tavoitetta tehtaan kehittämisessä sekä paikkakunnan saavutettavuutta junalla.

### **Henkilöstö tehtävien mukaan**

Kunnan väestön vähentyessä kunnan henkilöstön määräkin alenee. Muutosta on toteutettu järjestämällä tehtäviä uudelleen. Muutoksen tavoitteena on ollut mahdollistaa jatkossa toimintojen tehostaminen ja yhteistyö naapurikuntien kanssa.

Kunnan hallinnossa vuosi 2019 oli avainhenkilöiden vaihtumisen vuosi. Nyt olemme saavuttaneet tilanteen, jossa käytännössä kaikissa uuden organisaation esimies- ja asiantuntijatehtävissä on vakituinen hoitaja ja siten lähtökohdat kehitystyöhön ovat kunnossa.

### **Kuntastrategia tulevaisuuden ohjenuoraksi**

Lykkääntynyt kuntastrategiaprosessi on nyt lähtenyt liikkeelle. Vuoden 2020 aikana toteutetaan kokonaan uudenlainen kuntalaisten osallistumiseen perustuva prosessi, jonka tavoitteena on löytää vaikutusarviontien perusteella keskeisesti kunnan kehitystä ja kuntalaisten hyvinvointia edistävät toimenpiteet, jotka on mahdollista toteuttaa tiukan talouden raamissa.

Koronavirusepidemia tulee vaikuttamaan kunnan talouden epävarmuutena. Lähitulevaisuudessa on panostettava poikkeustilan negatiivisten vaikutusten lieventämiseen. Tulevaisuudessa koronavirus tulee vaikuttamaan myös megatrendeihin. Meidän tulee pohtia miten meidän tulee valmistautua mahdolliseen kaupungistumisen ja globalisaation liittyvän keskittämisen heikkenemiseen. Etätyö on nyt tulossa uudeksi normaaliksi ja hajauttaminen keskeiseksi riskinhallinnan välineeksi.

Toivon, että kuntalaiset osallistuva erilaisiin strategiaraateihin sekä esittävät näkemyksiään ja ehdotuksiaan kyselyissä. Uudet ja raikkaat avaukset ovat tervetulleita.

Kiitän kunnan luottamushenkilöitä ja henkilöstöä vastuullisesta toiminnasta.

Harri Anttila, kunnanjohtaja

**1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset**

Kunnan ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto, jossa on 21 jäsentä. Kunnanvaltuuston päätökset valmistelee ja toimeenpääsee kunnanhallitus, jossa on seitsemän (7) jäsentä. Kunnanvaltuusto valitsee tilintarkastajan, jäsenet kunnanhallitukseen sekä lauta- ja johtokuntiin.

Kunnanvaltuuston kokoonpanon poliittiset voimasuhteet:

Suomen Keskusta	10
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	9
Perussuomalaiset	1
Kansallinen Kokoomus	1
<b>Yhteensä</b>	<b>21</b>

Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimii Liisa Terävä (SDP) ja 1. varapuheenjohtajana Harri Vuorela (SDP) sekä 2. varapuheenjohtajana Terho Kempainen (KESK). Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2019 aikana kuusi (6) kertaa.

Kunnanhallituksen kokoonpano:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Lonka Taina pj. (KESK)	Wallenius Marja (KESK) 1.7.2019 saakka / Repo Krista (KESK)
Europaeus Teemu 1. vj (KESK)	Hannu Hyrkäs (KESK)
Kyröläinen Mikko 2. varapj. (SDP)	Kolehmainen Jarmo (SDP)
Rasmus Minna jäsen (KESK)	Puhakka Anita (KESK)
Huhtanen Harri jäsen (KESK)	Viinanen Pasi (KESK)
Paajanen Timo jäsen (SDP)	Tauriainen Ossi (SDP)
Vaitinen Mirja jäsen (SDP)	Nissilä Josefina (SDP)

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimii Taina Lonka (KESK) ja 1. varapuheenjohtajana Teemu Europaeus (KESK) sekä 2. varapuheenjohtajana Mikko Kyröläinen (SDP). Kunnanhallitus kokoontui seitsemäntoista (17) kertaa.

Kunnanhallituksen esittelijänä toimi vuonna kunnanjohtaja Harri Anttila.

Rautjärvellä toimi vuonna 2019 neljä lautakuntaa ja yksi johtokunta:

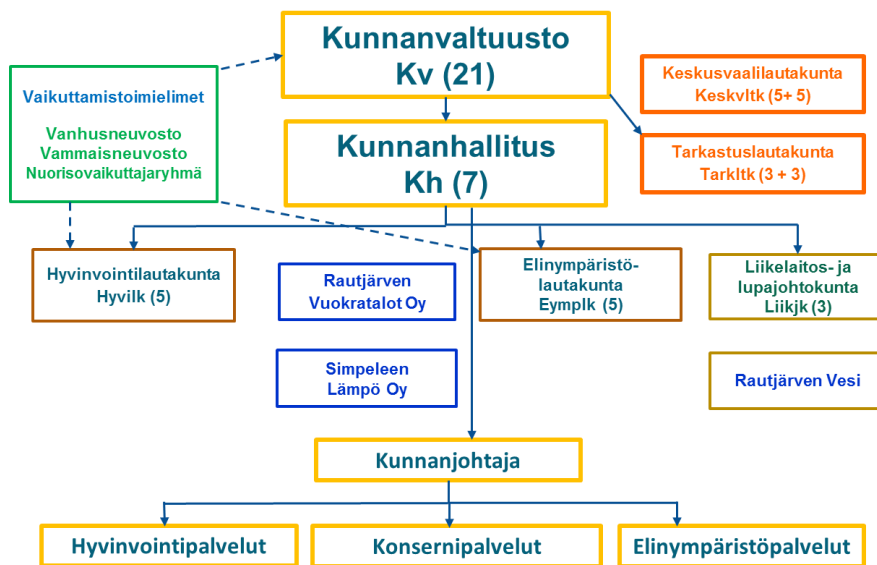
- keskusvaalilautakunta
- hyvinvointilautakunta
- elinympäristölautakunta
- tarkastuslautakunta
- liikelaite- ja lupalautakunta

Rautjärven kunnan tilivelvolliset vuonna 2019:

<b>Luottamushenkilöt</b>
Kunnanhallituksen jäsenet
Hyvinvointilautakunnan jäsenet
Elinympäristölautakunnan jäsenet
Liikelaitos- ja lupajohtokunnan jäsenet

Viranhaltijat
Kunnanjohtaja Anttila Harri
Hallintojohtaja Örn Outi ajalla 1.3. - 31.12.2019
Taluspäällikkö Hinkkanen Paula 1.1.- 28.2.2019
Tekninen johtaja Jylhä Juho
Sivistysjohtaja Toppinen Eila ajalla 1.1. - 28.2.2019
Sivistysjohtaja Hirvonen Janne 1.3. 30.9.2019
Hyvinvointijohtaja Nevalainen Virpi ajalla 1.10. - 31.12.2019

Rautjärven organisaatiokaavio:



### 1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

#### 1.3.1 Yleinen kehitys

Valtiovarainministeriö julkaisi taloudellisen katsauksen 18.12.2019, jonka mukaan kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina, sillä ulkomaankaupan näkymät ovat heikohkot. Vuoden 2019 talouskasvuksi ennustetaan 1,6 %. Investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohentuessa sekä ansiotason noustessa. Vienti kasvaa vahvasti palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena.

Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan prosentti v. 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Työttömyys ei ole vähentynyt v. 2019 juuri lainkaan työttömyysasteen trendin pysytellessä 6,7 prosentin tuntumassa tammikuusta lokakuuhun. Työttömyysasteen arvioidaan jäävän 6,7 prosenttiin koko vuonna 2019.

Vuonna 2019 nimellisansioiden arvioidaan nousevan 2,5 %. Työllisyyden yhä parantuessa koko talouden palkkasumman ennakoitaan kasvavan 3,6 %.



Vuoden 2019 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä kuluttajahintaindeksin vuosimuutos oli keskimäärin 1,1 %, mutta lokakuussa inflaatio hidastui alle prosenttiin. Hidastumisen taustalla on useita tekijöitä. Muun muassa tuore-elintarvikkeiden, kulutustavaroiden sekä polttoaineiden hinnat olivat lokakuussa edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa alemmalla tasolla.

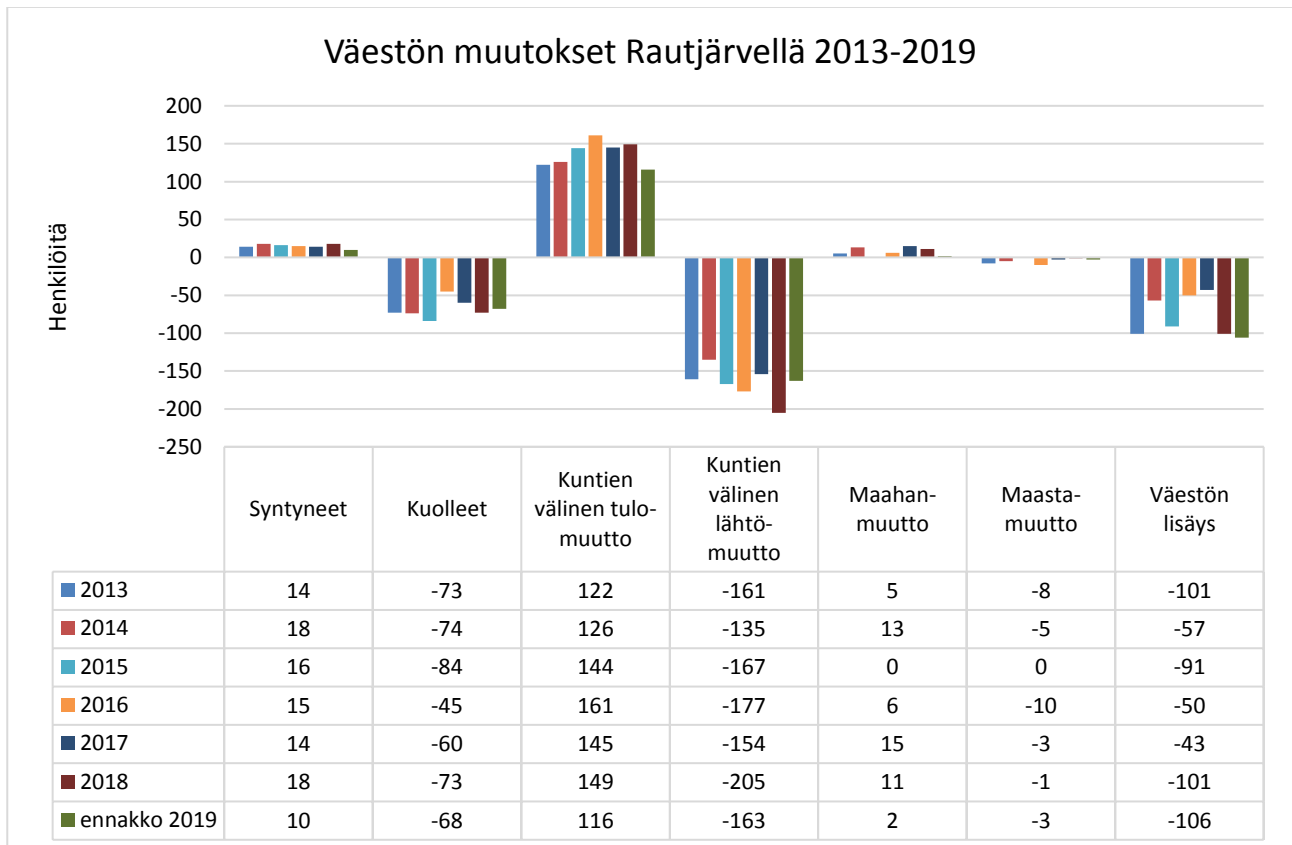
Julkisen talouden alijäämä kasvaa v. 2020, kun hallitusohjelman mukaiset menolisäykset astuvat voimaan. Ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta kohentavia toimia julkinen talous pysyy myös tulevina vuosina alijäämäisenä. Julkinen velka suhteessa BKT:hen kääntyy vähitellen uudelleen kasvuun.

Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää hallitusohjelmassa tavoiteltujen työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon tuottavuutta vahvistavien toimien täsmentämistä ja toimeenpanoa.

Paikallishallinnon alijäämä on kasvamassa kuluvana vuonna historiallisen suureksi ja ilman kuntataloutta vahvistavia toimia se pysyy mittavana myös tulevina vuosina. Kuntataloutta heikentävät väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä suuret investointitarpeet. Paikallishallinnon talousnäköymien synkkeneminen korostaa valmisteltavana olevan sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen tarvetta. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on laskenut viime vuodet. Velkasuhde kääntyy ensi vuodesta alkaen vähitellen kasvuun ja uhkaa nousta 2020-luvun alkupuolella yli 60 prosenttiin.

### 1.3.2 Rautjärven kunnan ja seudun kehitys

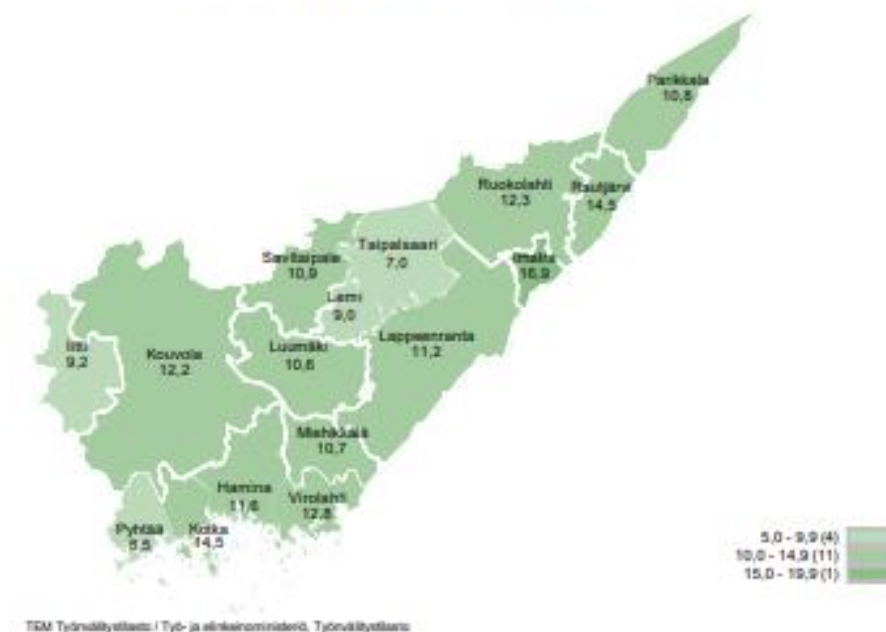
Rautjärven asukasluku oli vuoden 2019 lopussa 3 230. Asukasmäärä väheni 106 asukasta edelliseen vuoteen verrattuna. Syntyneitä oli 10 ja kuolleita 68. Rautjärvelle muutti 118 asukasta ja pois muutti 165 asukasta.



Kuva: Väestön muutokset Rautjärvellä 2013 – 2019

Etelä-Karjalassa työttömien määrä oli 7 104, mikä on 220 henkilöä (+3,2 %) enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Koko maassa työttömänä oli 257 694 henkilöä (+0,5 %). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Etelä-Karjalassa 12,2 % (koko maa 9,8 %). Kunnittain tarkasteltuna korkein työttömyysaste oli Imatralla (16,9 %) ja matalin Taipalsaarella (7,0 %). Rautjärven työttömyysprosentti pieneni hieman ollen vuoden lopussa 14,5 % (15,0 % vuonna 2018).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain



#### 1.4. Olennaiset muutokset Rautjärven kunnan toiminnassa ja taloudessa tilikaudella

Rautjärven kunnan käyttötalous toteutui talousarviota paremmin. Toimintakate oli 0,483 miljoonaa euroa parempi. Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Vuosikatteella ei pystytty kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja kokonaan. Tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi 0,986 miljoonaa euroa.

Rautjärven kunta ei ottanut pitkäaikaista lainaa tilikauden aikana. Vuoden vaihteessa oli nostettu 3,0 miljoonaa euroa kuntatodistusohjelman kautta lyhytaikaista lainaa maksuvalmiuden ylläpitämiseksi.

Talousarviomuutoksia käyttötalouteen kunnanvaltuusto hyväksyi 11.11.2019 § 40 Eksoten jäsenkuntamaksuosuuteen 124.000 euron lisämääräraha. Lisäksi kunnanvaltuusto hyväksyi 30.9.2019 § 34 Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitoksen talousarvion ylityksen 65.000,00 vesitornin saneeraukseen ja myönsi ylitystä vastaavan lainanottovaltuuden. Lainaa ei nostettu vuoden 2019 aikana.

Talousarviomuutoksina vuoden 2019 budjettiin tehtiin seuraavat muutokset investointiosaan:

##### 92529 Pääkirjasto

TA 2019: -76.000 €, toteuma 11.898,50 €, muutos -50.000 €

Syy: Tarjouksiin perustuvat hinnat suunnitellulle työlle alittavat talousarvion varauksen.

##### 92576 Yritystila Ahola

TA 2019: -26.000 €, muutos -21.000 €

Syy: Kiinteistöpoliittisen ohjelman mukaiselle teknisen varikon siirrolle ei ole edellytyksiä tänä vuonna

92513 Simpeleen päiväkot

TA 2019: -49.000 €, muutos -35.000 €

Syy: Päiväkodin kattoa ei tarvitse korjata. Katto pesty viime syksynä ja se on arvioitua paremmassa kunnossa.

Investointimäärärahojen vähennykset ovat vuodelle 2019 yhteensä -106.000 €.

### 1.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Monet toimintaympäristössä tapahtuvat suuret muutokset vaikuttavat kuntiin. Esimerkiksi globaalisti toimiva talous ja kriisit kuten luonnonvaroihin ja ilmastomuutokseen liittyvä kestävyyskriisi, teknologinen muutos ja elämäntapojen muuttuminen, demokratian murros sekä väestönkasvun ja -rakenteen muutokset haastavat kunnat ja julkisen hallinnon uudistumaan ja uudistamaan toimintatapojaan. Myös meneillään olevat hallinnon ja palveluiden uudistukset vaikuttavat kuntien toimintaan, tehtäviin ja rahoitukseen. Samalla kuntien rooli on uudistumassa.

Myös Rautjärven kunnan ja sen seutualueella kuin myös maakunnan alueella muutokset ovat nähtävissä samansuuntaisina kuin yleensä kunnissa. Väestö vähenee ja väestörakenne muuttuu nopeasti mikä aiheuttaa palvelurakenteeseen jatkuvaa muutosta. Rakenteellisten muutosten vuoksi sopeuttamista joudutaan tekemään kaikissa kunnan palveluissa, mutta varsinkin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Rautjärven kunnan tilinpäätös vuodelta 2019 on alijäämäinen 0,9 miljoonaa euroa ja myös edellinen vuosi 2018 oli alijäämäinen. Talousarvio vuodelle 2020 on myös alijäämäinen. Tilikauden tulos on negatiivinen 1 271 624 euroa poistojen jälkeen, ja tilikaudelle muodostuu alijäämää 1.167481 euroa, kun poistoero huomioidaan. Myös suunnittelukaudet 2021 -2022 ovat alijäämäisiä. Kuntalain tasapainovelvoitteen mukaan Rautjärven kunnan talous tulee tasapainottaa viimeistään vuonna 2021.

Kunnanhallituksen talousstrategian 2019 valmisteluohjeen mukaisesti talouden tasapainotuksessa keinot jakaantuvat niin, että puolet toimenpiteistä n. 700.000 euroa kohdennetaan kunnan omin toimintoihin ja 300.000 Eksoten kustannusnousun hillintään. Kunnan tuloveron korotustarpeeksi on arvioitu 0,5 % -yksikköä ja kiinteistöverojen tason nostoksi 0,1 % -yksikköä.

Kunnanhallitus 4.11.2019 (§194) on edellyttänyt toimialoja esittämään toimenpiteitä, joilla voidaan saavuttaa toimialakohtaiset 100.000 euron lisäsäästöt vuonna 2021.

Talousstrategian lisäksi aloitetaan kuntastrategian 2025 valmistelu. Strategiatyö painottuu muutostarpeiden ja kehittämistoimenpiteiden vaikutusten arviointiin ja toimenpiteiden kohdentamiseen niiden vaikuttavuuden mukaisesti painottaen kumppanuutta järjestöjen ja yrittäjien kanssa sekä toimintojen järjestämistä seudullisesti ja maakunnallisesti.

### 1.6. Rautjärven kunnan henkilöstö

Henkilöstöä oli Rautjärven kunnan palveluksessa vuoden lopussa 124 (131) henkilöä. Toistaiseksi voimassa olevassa eli vakinaisessa palvelussuhteessa heistä oli 105 (106) ja määräaikaaisessa palvelussuhteessa 19 (25). Edelliseen vuoteen verrattuna kunnan vakinaisen henkilöstön määrä väheni yhdellä (1) ja sijaisten sekä määräaikaisten työntekijöiden määrä vähentyi kuudella (6) henkilöllä.

Henkilöstö	2017	2018	2019
Vakinaiset	106	106	105
Määräaikaaiset	28	25	19
<b>Yhteensä</b>	<b>134</b>	<b>131</b>	<b>124</b>

Palkkojen ja palkkioiden kustannukset olivat yhteensä 4 351 640,45 euroa. Palkat ja palkkiot laskivat 3,28 % edellisestä vuodesta.

Rautjärven kunnan henkilöstöstä laaditaan vuosittain erillinen henkilöstökertomus. Se sisältää tarkempia henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja, jotka kertovat henkilöstön tilasta, toiminnasta, tuloksista ja kustannuksista.

### **1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista**

Rautjärven kunnan toiminnan kehittymiseen todennäköisesti eniten vaikuttavia riskejä ovat toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Vuoden aikana vakiinnutettiin aiemmin käynnistettyjä toiminnallisia muutoksia ja jatkettiin edelleen henkilöstön osaamisen kehittämistä uusien työprosessien hallinnan varmistamiseksi yhdessä Meidän IT- ja talous Oy:n kanssa.

Vahinkoriskiä ja toiminnallisista riskeistä Rautjärven kunta on siirtänyt vastuuta vakuutuksilla itseltään pois. Rautjärven kunnalla on vakuutukset omaisuus-, metsä- ja vastuuvakuutus sekä päivähoitolasten, koululaisten ja vpk:n tapaturmavakuutukset, lakisääteinen tapaturmavakuutus sekä auto- ja liikennevakuutukset.

### **1.8. Ympäristöasiat**

Ympäristönsuojelun tehtävät Rautjärven kunnassa jakaantuvat järjestetyksi sopimus- pohjaisesti seutukunnallisten toimijoiden ja kunnan kesken. Imatran kaupungin organisaatioon kuuluva Imatran seudun ympäristötoimi hoitaa Imatran, Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden alueella kunnille kuuluvat ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävät mukaan lukien eläinlääkintähuolto. Sopimuksen mukaisesti Imatran seudun ympäristölautakunta on Imatran, Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden kuntien ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen, jossa on yksi Rautjärven kunnanhallituksen nimeämä jäsen. Ympäristövalvonnan taloudesta ja toiminnasta raportoidaan Imatran kaupungin tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa.

Jätehuollon kunnan alueella järjestää yhdeksän kunnan omistama Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy. Palveluihin kuuluvat kunnan järjestämä kuiva- ja biojätteen kuljetus, kunnan järjestämä pakkausjätteen kuljetus, ekopisteverkoston ylläpito, kehittäminen ja kuljetusten järjestäminen, keräystempaukset, kuntien vastuulla olevien jätteiden vastaanotto-, hyödyntämis- ja loppusijoitustoimintojen suunnittelu, toteutus ja ylläpito, yhdyskuntajätehuollon suunnittelu, jäteneuvonta, tiedotus ja valistus sekä jätehuollon hoitamisesta aiheutuvien maksujen laskuttaminen. Yhtiö raportoi taloudestaan ja toiminnastaan vuosikertomuksessaan. Yhtiön hallituksessa on mukana Rautjärven kunnan edustaja.

Rautjärven kuntakonsernin alainen Rautjärven vesihuoltoliikelaitos vastaa laitoksen viemäri- ja vesiverkostosta, veden tuotannosta ja jakelusta sekä jätevesien käsittelystä Simpeleen, Laikon ja Rautjärven asemanseudun toiminta-alueilla. Lisäksi kunnassa toimii kaksi osuuskuntaa itsenäisinä vesihuoltolaitoksina. Kunnan ylläpitämä hulevesiverkosto toimii kunnan elinympäristöpalveluiden alaisuudessa. Simpeleen Vihvilänsuon jäteveden puhdistamolle suoritettiin valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen (713/2014) 29 §:n mukainen määräaikaistarkastus tammikuussa 2019. Tarkastuskertomuksen perusteella Vihvilänsuon puhdistamon puhdistustulos on ollut lupaehtojen mukainen.

Rautjärven alueelle on laadittu pohjavesien suojelusuunnitelma. Pohjavesien suojelusuunnitelman mukaisien tavoitteiden toteutumista seurataan seurantatyöryhmän välityksellä. Työryhmä kokoontui vuoden 2019 aikana kerran. Laikon pohjavesialueen pohjavesitutkimukset valmistuivat loppuvuodesta 2019. Tutkimuksien perusteella Laikosta saatava vesimäärä ei palvele seudullista vedenottoa.

Hiitolanjoen aluetta kehitetään merkittävänä luonnon- ja kulttuurihistoriallisena kohteena, jossa kehitetään rinnakkain alueen matkailukäyttöä sekä ympäristöarvojen suojelua ja äärimmäisen uhanalaisen Laatokan lohen lisääntymismahdollisuuksia. Rautjärven kunnan, Etelä-Karjalan virkistysaluesäätiön ja Etelä-Karjalan

liiton tavoitteena on ollut koskien ennallistaminen ja Laatokan lohen vapaa nouseminen Suomen puoleisiin koskiin ja sivupuroihin. Etelä-Karjalan virkistysalueääitiö osti Lahnasenkosken voimalaitoksen Vantaan Energia Oy:ltä vuonna 2017 ja vuonna 2019 Kangaskosken ja Ritakosken voimalaitokset Hiitolanjoen Voima Oy:ltä. Voimalaitostoiminta lopetetaan, voimalaitospadot puretaan ja kosket ennallistetaan vaelluskalojen nousu- ja lisääntymisalueiksi. Ennallistamisien on tarkoitus alkaa alimmalta Kangaskosken voimalaitokselta vuonna 2021. Tämän jälkeen ovat vuorossa Lahnasenkoski vuonna 2022 ja Ritakoski vuonna 2023.

Kunnan omistamia metsiä hoidettiin metsänhoitosuunnitelman mukaisesti ympäristö- ja virkistysarvoja kunnioittaen kestävä kehityksen näkökohdat huomioon ottaen.

### **1.9. Muut ei-taloudelliset asiat**

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on osana kunnan kaikkia tehtäviä; päätöksentekoa, toiminnan ohjausta ja johtamista, palveluiden järjestämistä ja tuottamista, työnantajatehtäviä sekä paikallisen elinvoiman vahvistamista.

Rautjärven kunnanhallitus on hyväksynyt 19.12.2016 § 235 yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset hankinnoista. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

### **1.10. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista**

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö Joko ry voitti 28.6.2019 annetulla tuomiolla työtuomioistuimessa nostamansa kanteen, jossa oli kysymys Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden (Eksote) vuonna 2011 käyttöönottamasta palkkausjärjestelmästä.

Työtuomioistuimen ratkaisussa on kyse kolmen eksotelaisen henkilön saatavasta. Ratkaisun kerrannaisvaikutukset ovat Eksotelle merkittäviä, koska samaa menettelyä noudatetaan koko KVTESin ja Teknisten sopimusten piirissä olevaan henkilöstöön. Työtuomioistuimen antaman ratkaisun vaikutukset skaalattuna koko ratkaisun vaikutuspiirissä olevaan Eksoten henkilöstöön voivat olla euromääräisesti Eksoten talouden kannalta erittäin merkittäviä.

Kuntatyönantajat käyvät tällä hetkellä asiasta neuvotteluja Eksoten pääsopijajärjestöjen kanssa.

Maailman terveysjärjestö WHO ilmoitti 11.3.2020 koronaviruksen laajentuneen pandemiaksi. Koronavirusepidemia tuo kunnalle merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, jotka muotoutuvat sen mukaisesti, kuinka pitkään epidemiaan liittyvät rajoitustoimet ja epävarmuus kehityksen kulusta jatkuvat. Vaikutukset ovat sitä vakavampia ja pitkäkestoisempia, mitä enemmän ne vaikuttavat kuluttajien luottamukseen ja kysyntäkäyttäytymiseen.

Koronavirusepidemian laajentuminen ja sen aiheuttamat toiminnalliset muutokset ja poikkeustilajärjestelyt kohdistuvat kunnan talouteen useaa vaikutuskanavaa pitkin sekä menoja lisäten, tuloja vähentäen että ennustamista vaikeuttaen.

Koronan vaikutukset kunnan taloudessa näkyvät välittömästi kuntien menopuolella terveydenhuollon lisääntyneinä kustannuksina. Samoin yritysten yt-neuvottelut ja uhka lomautuksista vaikuttavat sekä verotuloihin että mm. perustoimeentulotuen menoihin kuin myös tuloja vähentävät muidenkin

maksutuottojen menetykset, jotka syntyvät liikunta- ja kulttuurilaitosten sulkemisten takia mutta myös päätökset esim. varhaiskasvatuksen maksuhojennuksista vähentävät asiakasmaksutuloja. Vaikutukset kunnan tuloihin näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona.

## **2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskien hallinnasta**

### **Säännöt, ohjeet, toimivallanjako ja päätösten noudattaminen**

Kunnanhallituksen tiedossa ei ole lakien, säännösten eikä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista olisi seurannut merkittävä kanne tms. vaatimus tai oikeus- seuraamus.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseksi kaikilta kunnan luottamushenkilöiltä ja viranhaltijoilta sekä konserniyhtiöiden hallitusten jäseniltä ja toimitusjohtajilta edellytettiin sidonnaisuusilmoituksia, jotka tallennetaan asianhallintajärjestelmään.

### **Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus**

Kunnanhallitus antoi toimialoille ohjeet talousarvion ja sen tavoitteiden seurannasta, varojen käytön valvonnasta ja tuloksellisuuden arvioinnista talousarvion täytäntöön- pano-ohjeessa tammikuussa 2019 (Khall 7.1.2019, § 5) Toiminnassa ei ole havaittu puutteita tai väärinkäytöksiä tilivuoden aikana.

Rautjärven kunnan tavoitteiden toteutuminen ja tuloksellisuus esitetään tarkemmin talousarvion toteutumisessa. Tilikauden aikana määrärahaylitykset on tuotu kunnanhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn kuntalain mukaisesti.

### **Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta**

Kunnanhallitus vastaa kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden, ohjeiden ja määrän puitteissa kiinteän ja irtaimen omaisuuden, osakkeiden ja osuuksien ostamisesta, myynnistä, vuokralle antamisesta ja ottamisesta tai lahjoitusten vastaanottamisesta. Valtuudet on määritelty hallintosäännössä.

### **Tietoturvan ja -suojaajan järjestäminen**

Tietoturva- ja -suojaohjeistukset on hyväksytty kunnanhallituksessa 26.3.2018 § 56.

### **Sisäisen valvonnan järjestäminen**

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antoi vuonna 2019 yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Ohjeen mukaan selontekoon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen on lisätty uusi alakappale keskeisten johtopäätösten ja sisäisen valvonnan kehittämisestä taloussuunnittelukaudella.

Rautjärven kunnan hallintosäännön (voimaantulo 1.6.2017) 10. luku määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan joista vastaa kunnanhallitus. Johdon ja esimiestyön avuksi on laadittu sisäisen valvonnan ohje (voimaantulo 1.4.2009), jonka noudattamista toimielimet ja toimialojen johto valvovat.

### **Riskienhallinnan järjestäminen**

Riskienhallinta sisältyy kuntakonsernin ja sen organisaatioiden normaaliin toimintaan.

Korkeimmat riskit liittyvät henkilöstön työtehtävien eriyttämiseen vaarallisten työyhdistelmien välttämiseksi, tehtävänkuvien muodostumiseen liian monimuotoisiksi ja vara- henkilöjärjestelmän puuttumiseen työntekijöiden vähentyessä sekä kuntastrategian ohjaavuuteen ja toteutumisen seurantaan.

Kunnanhallitus hyväksyi 17.9.2018 § 146 Rautjärven kunnan vakuutusten kilpailuttamisen aloittamisen vakuutusmeklarin avulla ja valitsi vakuutusten jatkuvaksi hallinnoijaksi Justia Oy:n. Kunnanhallitus hyväksyy 21.1.2019 § 21 vakuutusten kilpailutusten vertailuasiakirjan mukaisen vakuutusturvan hankkimisen kokonaisuudessaan OP Vakuutus Oy:stä 1.4.2019 alkaen ja työtapaturmavakuutuksen osalta 1.7.2019 alkaen.

**Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella**

Toimintaympäristö muuttuu kuitenkin hyvin nopeassa tahdissa mistä johtuen on syytä tulevaisuudessa tarkistaa ohjeistusta ja riskitasoja vähintään valtuustokausittain. Toiminnan kehittäminen ja jatkuva toiminnan tarkastelu riskit huomioiden on tärkeää ja pitää riskitason suunnitellun mukaisina sekä antaa mahdollisuuden ennakoitiin ja varautumiseen.

Toimialat raportoivat käyttötalouden raportoinnin yhteydessä riskienhallinnasta.

**3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus****3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen**

**Tuloslaskelma koko kunta yhteensä (1 000 €, ulkoinen) ja sen tunnusluvut**

<b>Tuloslaskelma</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Toimintatuotot	2 900	3 138
Toimintakulut	-25 137	-24 160
Toimintakate	-22 237	-21 022
Verotulot	12 599	11 993
Valtionosuudet	10 188	10 645
Korkotuotot	64	59
Muut rahoitustuotot	1	0
Korkokulut	-30	-36
Muut rahoituskulut	-2	0
<b>Vuosikate</b>	<b>584</b>	<b>1 638</b>
Poistot käyttöomaisuudesta	-1 710	-1 840
Arvonalentumiset		
Satunnaiset tuotot	60	0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-1 066</b>	<b>-201</b>
Poistoeron lis. (-) / väh. (+)	104	104
Varausten lisäys		
<b>Tilikauden yli-/alijäämä</b>	<b>-962</b>	<b>-97</b>
<b>Tuloslaskelman tunnusluvut</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	11,5	13,0
Vuosikate / Poistot, %	34,1	89,1
Vuosikate, euroa / asukas	180,7	491,3
Asukasmäärä	3230	3335

Vuoden 2019 tulorahoitus on alijäämäinen, koska vuosikate ei kata poistoja. Mikäli vuosikate kattaisi poistot, kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Kunnan talous ei ole tasapainossa vuoden 2019 osalta, vaan kunnan talous on heikkenevä.

Toimintatuotot laskivat 7,58 % edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminnan kuluista on saatu katetuksi 11,5 % myynti-, maksu-, ja muilla toimintatuotoilla. Verotuloilla, valtionosuuksilla ja muilla rahoitustuotoilla rahoitetaan siis 88,5 % toimintamenoista.

**Toimintakulut (sisäinen, ulkoinen)**

Toimintakulut milj. euroa	2015	2016	2017	2018	2019
Henkilöstökulut	6,1	5,8	5,8	5,7	5,5
Palvelujen ostot	17,5	18,0	17,6	16,6	18,0
Tarvikkeiden ostot	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2
Avustukset	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Muut menot	0,1	0,4	0,3	0,6	0,3
Sisäiset vuokrat	1,6	1,5	1,8	1,9	1,4
<b>Yhteensä</b>	<b>26,7</b>	<b>27,2</b>	<b>26,9</b>	<b>26,2</b>	<b>26,6</b>

Toimintakulut nousivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Toimintamenot kasvoivat ainoastaan palvelujen ostojen osalta. Toimintakate kasvoi 5,78 % edellisestä vuodesta. Toteuma jäi kuitenkin alle talousarvion tavoitetason.

**Vuosikate, (ulkoinen)**

Vuosikate	2015	2016	2017	2018	2019
Vuosikate milj. euroa	2,6	3,4	2,3	1,6	0,6
Vuosikate €/ asukas	746,8	990	682,7	491,3	180,7
Vuosikate % poistoista	180	206,2	135,4	89,1	34,1

Poistot on laskettu valtuuston hyväksymien laskentaperusteiden mukaisesti. Poistot olivat vuonna 2019 yhteensä 1 555 751,86 euroa ja alittivat talousarvion noin 0,4 %.

Investointimenot olivat 411 337 euroa, joiden toteuma oli 52,3 % talousarvion tasoon verrattuna. Nettoinvestoinnit olivat rahoituserien ja käyttötalouden myyntitulojen jälkeen yhteensä 239 712 euroa.

Verotulot kasvoivat 606 625,75 euroa edellisvuodesta. Talousarvioon verrattuna tavoite jäi hieman arvioidusta.

Valtionosuudet vähenivät 456 912,00 euroa edellisestä vuodesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus väheni 308 714,00 euroa edellisvuodesta, verotuloihin perustuva valtionosuus väheni vain hiukan eli 503,00 euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet 147 695,00 euroa.

Rahoitustuotot kasvoivat ja rahoituskulut vähenivät hieman edellisvuodesta.



## 3.2 Toiminnan rahoitus

<b>RAHOITUSLASKELMA</b>			
<b>Koko kunta</b>		<b>Toteuma 2019</b>	<b>Toteuma 2018</b>
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		583 663,44	1 638 477,36
Satunnaiset erät		60 472,59	0,00
Tulorahoituksen korjausevät		46 292,14	323 117,36
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-783 829,15	-806 167,03
Rah.osuudet invest. menoihin		17 539,77	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			
		174 510,11	1 580,89
Toiminnan ja invest. rahavirta		98 648,90	1 157 008,58
Rahoituksen rahavirta			
Antolainojen muutokset			
Antolainojen vähennykset		24 623,11	56 707,04
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähenn		-1 319 695,81	-856 059,46
Lyhytaikaisten lainojen muutos		2 463 636,35	600 000,00
Oman pääoman muutokset		198 044,40	105 807,71
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.var.ja po:n muut.		-148 627,51	1 309,89
Vaihto-omaisuuden muutos		6 000,00	0,00
Saamisten muutos		683 991,80	-806 771,64
Korottomien velkojen muutos		-807 877,82	-100 242,63
Rahoituksen rahavirta		1 100 094,52	-999 249,09
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 198 743,42	157 759,49
RAHAVAROJEN MUUTOS		-1 198 743,42	-157 759,49

Rahoituksen tunnusluvut	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Kertymä 5 vuodelta (1 000 euroa)	- 2 418	- 2 526
Investointien tulorahoitus %	76	203
Lainanhoitokate	0,01	2,6
Kassan riittävyys, pv	22	5
Asukasmäärä	3 230	3 335

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Rautjärven kunnan Toiminnan ja investointien rahavirta -tunnusluku vuodelta 2019 oli positiivinen 98 648,90 euroa, kuten edellinen vuosi 1.157.008,58 euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirta kertymä 5 vuodelta tunnusluku on negatiivinen vuosien 2014 - 2016 tunnuslukujen johdosta.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Lainakanta 31.12.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan on laskettu koko vieras pääoma vähennetty saaduilla ennakoilla sekä summasta on vähennetty myös 533.490,00 euroa joka on lomapalkkavelkaa sosiaali- ja terveystoiminnalle sekä 791.336,80 euroa vesihuoltoliikelaitoksen liittymismaksuvelkoja.

## 3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

<b>T A S E</b> ulkoinen/koko kunta	<b>Tilivuosi</b> <b>2019</b>	<b>Tilivuosi</b> <b>2018</b>
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>A PYSYVÄT VASTAAVAT</b>		
I Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet yht.	14 010,15	32 343,28
II Aineelliset hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet yht	24 545 621,47	25 809 385,55
III Sijoitukset		
Sijoitukset yhteensä	4 046 961,12	3 712 145,86
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b> <b>YHTEENSÄ</b>	<b>28 606 592,74</b>	<b>29 553 874,69</b>
<b>B TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>		
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT</b>	<b>36 957,96</b>	<b>37 161,50</b>
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		
I Vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus yhteensä	462 727,00	468 727,00
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaik.saamiset yhteensä	163 950,01	188 573,12
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset yht.	686 354,06	1 370 345,86
Saamiset yhteensä	850 304,07	1 558 918,98
III Rahoitusarvopaperit		
Rahoitusarvopaperit yht.	560 342,05	522 416,78
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	1 505 363,54	344 545,39
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b> <b>YHTEENSÄ</b>	<b>3 378 736,66</b>	<b>2 894 608,15</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>32 022 287,36</b>	<b>32 485 644,34</b>

<b>T A S E</b> ulkoinen/koko kunta	<b>Tilivuosi</b> <b>2019</b>	<b>Tilivuosi</b> <b>2018</b>
<b>VASTATTAVAA</b>		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-9 426 835,73	-9 426 835,73
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-9 932 712,79	-9 667 900,16
V Tilikauden yli/alijäämä	961 799,05	97 326,32
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-18 397 749,47	-18 997 409,57
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	-2 574 948,64	-2 679 091,16
PAKOLLISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	-473 450,22	-420 236,25
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-1 160 444,21	-1 309 275,26
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-4 013 094,15	-5 332 789,96
II Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-5 402 600,67	-3 746 842,14
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-9 415 694,82	-9 079 632,10
<b>VASTATTAVAA</b>	<b>-32 022 287,36</b>	<b>-32 485 644,34</b>

Taseen tunnusluvut	2019	2018
Omavaraisuusaste %	65,47	66,90
Suhteellinen velkaantuneisuus	36,40	34,94
Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €	8.971	9.571
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2777	2870
Lainakanta 31.12., milj. €	7.0	5.9
Lainakanta 31.12. €/asukas	2170	1776
Lainat ja vuokravastuut €/ asukas	2229	1838
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	37,15	35,69
Asukasmäärä	3230	3335

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Laskentakaava:

= 100 \* (Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut)/Käyttötulot

### 3.4. Kokonaistulot ja –menot

Kunnan kokonaistulojen -ja menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoitus- laskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot ja menot sekä rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistetty.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmissa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

<b>Rautjärven kunta</b>			
<b>KOKONAISTULOT JA- MENOT 2019</b>			
<b>TULOT</b>	<b>1 000 €</b>	<b>MENOT</b>	<b>1 000 €</b>
<i><b>Toiminta</b></i>		<i><b>Toiminta</b></i>	
Toimintatuotot	2 900	Toimintakulut	25 137
Verotulot	12 599	- valm.omaan käyttöön	
Valtionosuudet	10 188	Korkokulut	30
Korkotuotot	64	Muut rahoituskulut	2
Muut rahoitustuotot	1	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tulot	-60	Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korj.erät	-46	- Pakollisten varausten lis. (+), väh.(-)	53
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1
<i><b>Investoinnit</b></i>		<i><b>Investoinnit</b></i>	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	18	Investointimenot	784
Käyttöom. myyntitulot	175		
<i><b>Rahoitustoiminta</b></i>		<i><b>Rahoitustoiminta</b></i>	
Antolainasaamisten vähennykset	25	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	1 320
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2464	Lyhytaikaisten lainojen vähennykset	
Oman pääoman lisäys	198	Oman pääoman vähennykset	
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>28 525</b>	<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>27 326</b>

## 4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

### 4.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

		Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
		Yhdistelty(kpl)	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt			
	Yhtiöt		
	Kiinteistö- ja asuntoyhteisöt	2	
	Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
	Muut yhtiöt	1	
	Osuuskunnat		
	Yhdistykset		
	Säätiöt		
	Kuntayhtymät	3	
	Osakkuusyhtiöt		5
	<b>Yhteensä</b>	<b>7</b>	<b>5</b>

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen v. 2019. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

#### Konsernin rakenne

Tytäryhteisöt	%-osuus
Rautjärven Vuokratalot Oy	100,00
Simpeleen Lämpö Oy	81,00
Asunto Oy Rautjärven Toivo	57,00
Kiinteistö Oy Rautjärven Liiketalo	51,00
<b>Kuntayhtymät</b>	
Etelä-Karjalan Liitto	3,63
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	3,19
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	1,99
<b>Osakkuusyhteisöt</b>	
Asunto Oy Simpeleen Jussinkulma	37,09
Kiinteistö Oy Simpeleen Palvelukeskus	35,38
Asunto Oy Miettälän Hiljansalo	25,31
Asunto Oy Livastintoivo	21,02
Asunto Oy Laikko	26,86

#### 4.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Rautjärven kunnassa on noudatettu konsernin ohjauksessa voimassa olevia valtuuston hyväksymiä konserniohjeita.

Rautjärven kunnanvaltuusto määrittelee talousarvion laadinnan yhteydessä konsernin tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset.

Rautjärven kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia, vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, yhteisöjen valvonnan järjestämisestä sekä antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin toiminnasta.

Kunnanhallitus yhteistyössä kunnanjohtajan ja hallintojohtaja vastaavat kuntakonsernin hoidosta. Kunnanjohtaja raportoi kunnanhallitukselle oleellisista havainnoistaan kuntakonsernin osalta.

Vuodelle 2019 valtuusto on asettanut tavoitteet kuntakonserniin kuuluville tytäryhtiöille Rautjärven Vuokratalot Oy:lle ja Simpeleen Lämpö Oy:lle.

#### 4.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kunnanvaltuusto hyväksyy 9.12.2019 § 50 Eksoten uuden perussopimuksen, jossa merkittävimmät uudistukset liittyivät jäsenkuntien maksuosuuksien määräytyminen aiemman 3 vuoden käyttötoteuman sijaan 1.1.2020 lukien 2 vuoden käyttötoteumalla, omistajayhteistyön ja omistajaohjauksen täsmentäminen, johon liittyen mm. talousarvioprosessit ja kuntien ja Eksoten väliset talousarviovuotta koskevat neuvottelut toteutuvat aikataulullisesti siten, että omistajaohjaus voi myös talouden ja palvelutavoitteiden ohjauksessa toimia tehokkaasti.

Eksoten uudessa perussopimuksessa määritellään, että kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, johon sisältyy talouden raportoinnin yhteydessä jäsenkunnille myös toimenpiteet, joilla talousarvion ylitykset vältetään.

#### 4.4. Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kuntakonsernin liiketoiminnallisten yksiköiden, Rautjärven Vuokratalot Oy, Simpeleen Lämpö Oy ja Rautjärven Vesi tulee toiminnassaan varmistaa talousarvion 2019 tavoitteiden mukaisesti liikeloudellinen kannattavuus ja raportoida olennaisista muutoksista kunnanhallitukselle.

Kunta tekee strategisten tavoitteiden mukaisia investointeja takaamalla pitkäaikaista lainoitusta sekä järjestämällä rakennusaikaista rahoitusta.

### Rautjärven Vuokratalot Oy

Rautjärven Vuokratalot Oy:n tilinpäätös on tilikaudelta 2019 voitollinen 36.000,48 euroa. Nousua edellisestä vuodesta on 21.002,62 euroa, mutta on huomioitava, ettei asuintalovarausta (v. 2018 30.000 €) tehty lainkaan.

Vuokratuotot alittivat n. 13,3 % talousarvion tason, ja ovat laskeneet -11 564,43 euroa edellisestä vuodesta. Huoneistojen käyttöaste vuoden lopussa on 74,4 % (budjetoitu 90 %) ja edellisen vuoden toteuma oli 85,7 %. Vuokria korotettiin 2 % toukokuun alusta lähtien.

Vuoden 2019 kunnossapidon ja investointien tunnuslukuina:

- toteutuneet korjauskustannukset ovat vuotuisten poistojen määrästä 24,3 % (ed.v. 25,0 %)
- toteutuneet investointihankkeet 11,9 % poistojen määrästä (ed.v. 8,8 %)

Investointien yhteismäärä oli 24 206,19 euroa, kohdistuen huoneistojen korjauksiin, sadevesien hallintaan, lumiesteisiin, Ilmarinkatu 18 sähköiseen ovipumppuun (esteettömyys) ja huoneistojen koneiden ja laitteiden hankintaan.

Rahoituskulut alittivat talousarviotason -5 177,18 eurolla.

Konsernilimiitti vuodenvaihteessa oli positiivinen 10 643,63 euroa.

Tilikaudella 2019 ei lisätty asuintalovarausta, yhteensä varausta on taseessa 190.000 euroa.

Lainoja lyhennettiin 257 431,39 euroa vuoden aikana, lainakanta 31.12.2019 yhteensä 2 725 318,40 euroa.

### **Olellaiset tapahtumat tilinpäätöksen jälkeen**

Kuntastrategia 2018 - 2019 toimeenpanossa kuntakonsernin kiinteistö ja asuntojärjestelyjen osalta on kirjattu seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet.

- Kuntakonsernin vuokra-asumisen ja muiden vuokrattavien tilojen järjestäminen taloudellisesti kestäväällä tavalla
- Vuokrataloyhtiön vahvistaminen

Selvitetään seuraavat toimenpiteet:

- kunnan yksittäiset asunto-osakkeiden siirto Vuokratalo Oy:lle
- käyttökelvottomien kiinteistöjen purku
- yhtiön pääomittaminen
- isännöinnin ammattitaidon kehittäminen
- käyttöasteen nosto – vapaiden asuntojen markkinointi

Kuntastrategian 2018 - 2019 edellyttämänä laadittiin kiinteistöpoliittinen ohjelma, jonka valtuusto hyväksyi vuoden 2018 lopussa, jolla pyritään vastaamaan kuntastrategian vaatimuksiin. Toistaiseksi em. strategialla ei ole ollut merkittäviä käytännön vaikutuksia Rautjärven Vuokratalot Oy:n toimintaan tai asuntokantaan. Huoneistojen käyttöaste on pysynyt vuoden 2020 alussa lähellä 75 % tasoa.

### **Arvio tulevasta kehityksestä**

Asuntojen vuokrauksen käyttöasteen nostaminen talousarviotasoon (90 %) tulee olemaan haastava tavoite. Koko seutukuntaa koskeva väestön väheneminen, vapaan asuntokannan keskittyminen Simpeleen taajama-alueelle, merkittävältä osalta kerrostaloihin, ja osittain huonokuntoisen ja taloudellisesti korjauskelvottoman asuntokannan korvaaminen Asemansseudulla vaativat toimenpiteitä lähivuosina. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää kiinteistöpoliittisessa ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteutusta, joka taas aiheuttaa merkittäviä muutoksia koko kuntakonsernin asuntokantaan tulevien vuosien aikana. Käyttöasteen nosto tavoitetasoon saattaa vaatia asuntokannan sopeuttamista todellisen kysynnän vaatimalle tasolle.

### **Simpeleen Lämpö Oy**

Simpeleen Lämpö Oy:n toiminta-ajatuksena on huolehtia asiakkaidensa toimitusvarmasta ja taloudellisesta lämmön saannista ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Simpeleen Lämpö Oy myy ja jakaa kaukolämpöä asuin- ja liikekiinteistöille sekä julkisille rakennuksille Simpeleen taajaman alueella.

Yhtiön omistaman kaukolämpöverkoston pituus on 10 860 metriä. Asiakkailleen toimittamansa lämmön yhtiö hankkii Metsä Board Oyj:n Simpeleen tehtaalta. Simpeleen Lämpö Oy omistaa varalämpökeskuksen, jossa on rinnakkain kolme kevyttä polttoöljyä käyttävää lämminvesikattilaa yhteisteholtaan 4,8 MW.



Kaukolämpö on turvallista, toimitusvarmaa ja kuluttaja- ja ympäristöystävällistä sekä energiatehokasta. Rautjärven kunnan Simpeleen taajaman CO<sub>2</sub>-päästöt pienenevät merkittävästi, kun öljy- ja sähköenergian käyttö lämmitykseen vähenee.

Yhtiö on osa Rautjärven kuntakonsernia. Rautjärven kunta omisti vuonna 2019 yhtiöstä 81 % ja Metsä Board Oyj 19 %.

13.9.2019 alkaen yhtiön toimitusjohtajaksi nimettiin hallituksen päätöksellä Rautjärven kunnan tekninen johtaja. Hallitus kokoontui vuoden 2019 aikana viisi kertaa.

### **Tapahtumat tilikaudella**

Hallinnon ja talouden osalta:

- Varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.5.2019
- Tilintarkastusyhteisöksi valittiin BDO Oy
- Vuonna 2019 ei korotettu kulutusmaksuja eikä perusmaksuja. Liittymismaksut nykyisen verkoston alueella pysyivät ennallaan.
- Yhtiön kirjanpito- ja laskutuspalvelut ostettiin Efetta Oy:lta ja Rautjärven kunnan kuntakonsernilta.

Huolto- ja kunnossapitotyöt:

- Varalämpökeskuksen käyttö ja päivystys ostettiin Rautjärven kunnan elinympäristöpalveluista. Huolto- ja kunnossapitotyöt hankittiin ostopalveluina kunnalta ja yksityisiltä yrityksiltä.

Investoinnit

- Investointina vuonna 2019 toteutettiin Roukko 1 - 4 kaukolämpölinjan saneeraus. Urakassa uusittiin runkolinjaa noin 200 m. Investoinnin kokonaiskustannukset olivat 56.536,04 euroa.
- Lämpöenergiamittareiden vaihtoa etäluettaviksi jatkettiin kauden aikana. Etäluettavia mittareita on nyt asennettu yhteensä 110 kulutuspiisteeseen. Investoinnin kustannus vuodelle 2019 oli 8.000 euroa.

### **Arvio tulevasta kehityksestä**

Kaukolämpöverkoston osalta ei ole näköpiirissä laajenemistarpeita lähivuosina. Nykyisen verkoston alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevia kiinteistöjä tulee aktiivisesti kannustaa liittymään verkostoon, markkinoimalla kaukolämpöä mm. ympäristöystävällisenä lämmitysvaihtoehtona.

Vuodelle 2020 ei ole suunnitteilla investointeja kaukolämpöverkoston saneeraamiselle. Vanhimpien verkosto-osien saneerausta jatketaan vuonna 2021 Roukossa ja Kenraalintiellä. Etäluettavien energiamittareiden asennusta jatketaan ja tavoitteena on saada kaikki kulutuspiisteet etäluennan piiriin vuoden 2020 aikana.

Hallitusohjelmaan on kirjattu fossiilisen öljyn käytöstä luopuminen valtion ja kuntien kiinteistöjen lämmitysmuotona vuoteen 2024 mennessä. Tulevien vuosien aikana on tutkittava vaihtoehdot varalämpökeskuksen polttoöljyn korvaamiselle ekologisemmalla vaihtoehdolla ja siihen liittyvät kustannukset sekä varalämpökeskuksen tehon lisääminen.

#### **4.5. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä**

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 17.12.2018 kuntakonsernin kiinteistöpoliittisen ohjelman ja suunnitelman vuokra-asumisen järjestämisestä vuosille 2019 – 2021. Toimenpiteillä pyritään kustannusten hallintaan ja kuntakonsernin tarkoituksenmukaiseen työnjakoon.

#### **4.6. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa**

Valtuusto kunnan ylimpänä päätöksentekijänä määrittelee kunnan tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset sekä päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Valtuusto

valitsee kunnan edustajan tai edustajat kuntayhtymien yhtymävaltuustoihin. Valtuusto hyväksyy konserniohjeen.

Kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia, vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, yhteisöjen valvonnan järjestämisestä sekä antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin toiminnasta.

Kunnanhallitus

- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannanottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole hallintosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonsernin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunnat huolehtivat toimialaansa määrättyjen konserniyhteisöjen toiminnan seurannasta ja raportoivat tarvittaessa havaitsemistaan epäkohdista kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta sekä raportoi yhteisöjen toiminnasta kunnanhallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa ja havaitsemistaan epäkohdista välittömästi. Kunnanjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöiden hallituksissa.

Kunnanhallitus on vastannut toimivallan ja vastuunjaosta konserniohjauksessa.

Kunnanhallitus on antanut ohjeita kunnan edustajille tytäryhteisöissä kunnan omistajapoliittisten linjausten mukaisesti, mutta pysyväisohjeistusta ei ole.

### **Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi**

Tytäryhteisöjen tulee toiminnassaan edistää kuntastrategian ja omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumista. Tytäryhteisöjen toiminta-ajatusten tulee tukea kunnan toiminta-ajatusta.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen toimintasuunnitelmat, toiminnan ja talouden seurantaraportit, tilinpäätökset ja välitilinpäätökset, tilintarkastuskertomukset, kokousten esityslistat ja pöytäkirjat tulee toimittaa kunnanjohtajalle viipymättä ja aina pyydettyä.

Tytäryhteisö raportoi kunnanhallitukselle toiminnastaan ja taloudestaan suhteessa valtuuston asettamiin tavoitteisiin konsernijohtoon ja taloushallinnon antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien on annettava konsernitalinpäätöstä ja mahdollista välitilinpäätöstä varten kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan säännösten ja ohjeiden mukaiset tiedot

### **Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö**

Tavoitteena on, että konsernissa hyödynnetään erilaisten tukipalvelujen hankinta- ja volyyminä sekä ammatti- ja erityisosaaminen. Palveluja hankittaessa (talous- ja henkilöstöhallinto-, tieto-, materiaali-, tila- ja kunnossapitopalveluja) on selvitettävä Rautjärven kunnan tai konsernin tarjoamat palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden.

Tytäryhteisöjen hankinnat kuuluvat julkisista hankinnoista annetun lain piiriin. Yhteisöt voivat hankkia tavaroita ja palveluja myös yhteishankintayksikön kautta. Mahdollisista yhteishankinnoista kunnan kanssa neuvotellaan erikseen. Yhteisöt noudattavat soveltuvin osin kunnan hankintaohjetta.

Rahoituksen ja rahoitusriskin hallinta on osa konsernijohtamista. Tytäryhteisöt neuvottelevat tarvittaessa konsernijohtajan kanssa rahoituksen suunnittelusta ja järjestämisestä.

Suuremmat hankinnat on tehty koskien koko kuntakonsernia, näin on saatu suurempi kustannushyöty.

#### **Konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus**

Rautjärven kunta hoitaa Rautjärven Vuokratalot Oy:n teknisen isännöinnin ja vuokrien laskuttamisen. Toimitusjohtajana toimii kunnan rakennustarkastaja.

Simpeleen Lämpö Oy:n toimitusjohtajana toimii Rautjärven kunnan tekninen johtaja.

Konsernipalvelujen käytössä ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuudessa ei ole ollut erimielisyyksiä.

#### **Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä**

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa riskienhallinnan järjestämisessä yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Kunta antaa erikseen ohjeet yhtenäisen riskienhallinnan toteuttamisesta.

Riskienhallintajärjestelmää on arvioitu vuosittain tytäryhteisöissä ja mahdollisiin puutteisiin on puututtu.

## 4.7. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Rautjärven kunta		
<b>KONSERNITULOSLASKELMA</b>		
	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	<b>1 000 €</b>	<b>1 000 €</b>
Toimintatuotot	20 501,8	20 231,2
Valmistus omaan käyttöön	-	-
Toimintakulut	- 42 798,6	- 41 266,7
Osuus osakkuusyritysten voitosta/tappiosta	2,9	5,9
<b>Toimintakate</b>	<b>- 22 293,9</b>	<b>- 21 029,6</b>
Verotulot	12 581,8	11 975,3
Valtionosuudet	10 777,7	11 206,2
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	59,1	52,3
Muut rahoitustuotot	20,9	17,9
Korkokulut	- 57,0	- 68,6
Muut rahoituskulut	- 4,0	- 0,4
<b>Vuosikate</b>	<b>1 084,5</b>	<b>2 153,1</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 2 348,9	- 2 448,7
Omistuksen eliminointierot	-	-
Satunnaiset erät	291,5	
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>- 972,9</b>	<b>- 295,6</b>
Tilinpäätössiirrot	- 36,2	3,2
Tilikauden verot	- 9,9	- 15,8
Laskennalliset verot	9,8	- 9,5
Vähemmistöosuudet	2,2	3,4
<b>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</b>	<b>- 1 007,0</b>	<b>- 314,3</b>

<b>Tuloslaskelman tunnusluvut</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Toimintatuotot prosenttia toiminkuluista	48,26	49,03
Vuosikate prosenttia poistoista	46,17	87,93
Vuosikate, euroa/asukas	335,77	639,29

Rautjärven kunta			
KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT			
		2019	2018
		1 000 €	1 000 €
<b>Toiminnan rahavirta</b>			
	Vuosikate	1 084,5	2 153,1
	Tilikauden verot	-9,9	-15,8
	Tulorahoituksen korjaukset	-206,1	-6,7
		868,5	2 130,7
<b>Investointien rahavirta</b>			
	Investointimenot	-1 210,7	-1 695,3
	Investoinnit tytäryritykseen	0,0	0,0
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	54,6	0,0
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	520,5	61,6
		-635,6	-1 633,7
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>232,9</b>	<b>497,0</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Antolainauksen muutokset			
	Antolainasaamisten lisäykset	0,0	0,0
	Antolainasaamisten vähennykset	24,6	0,0
Lainakannan muutokset			
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-1 654,4	1 024,4
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 216,9	-1 133,7
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	265,4
		587,2	156,2
Oman pääoman muutokset (korjaus)		193,5	101,3
Muut maksuvalmiuden muutokset			
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-169,4	6,8
	Vaihto-omaisuuden muutos	21,7	19,3
	Saamisten muutos	-11,8	-577,3
	Korottomien velkojen muutos	87,5	-301,7
		-72,0	-852,8
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>708,8</b>	<b>-595,4</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>1 233,2</b>	<b>118,7</b>
Rahavarojen muutos			
	Rahavarat 31.12.	2 375,6	1 142,4
	Rahavarat 1.1.	1 142,4	1 023,7
		<b>1 233,2</b>	<b>118,7</b>

<b>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
<b>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta</b>	<b>-3 667</b>	<b>-3 581</b>
<b>Investointien tulorahoitus, %</b>	<b>93,81</b>	<b>133,14</b>
<b>Lainanhoitokate</b>	<b>0,50</b>	<b>1,85</b>
<b>Kassan riittävyys, pv</b>	<b>20,72</b>	<b>9,95</b>

RAUTJÄRVEN KUNTA					
<b>KONSERNITASE</b>					
			<b>2019</b>	<b>2018</b>	
<b>VASTAAVAA</b>			<b>1 000 €</b>	<b>1 000 €</b>	
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>			<b>36 416,0</b>	<b>36 942,1</b>	
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>			<b>313,5</b>	<b>363,9</b>	
Aineettomat oikeudet			136,9	178,6	
Muut pitkävaikutteiset menot			106,7	137,1	
Ennakkomaksut			70,0	48,2	
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>			<b>32 878,4</b>	<b>34 351,4</b>	
Maa- ja vesialueet			2 293,2	2 457,0	
Rakennukset			25 031,7	25 838,6	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			5 167,0	5 367,3	
Koneet ja kalusto			341,3	494,8	
Muut aineelliset hyödykkeet			19,8	25,6	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			25,4	168,1	
<b>Sijoitukset</b>			<b>2 133,4</b>	<b>1 824,8</b>	
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet			0,0	0,0	
Osakkuusyhteisöosuudet			691,9	733,6	
Osakkeet ja osuudet			1 006,5	989,3	
Muut lainasaamiset			369,5	36,4	
Muut saamiset			65,5	65,5	
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>			<b>1 090,6</b>	<b>401,9</b>	
Valtion toimeksiannot			1 053,6	364,7	
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			37,0	37,2	
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>			<b>6 014,1</b>	<b>4 815,4</b>	
<b>Vaihto-omaisuus</b>			<b>612,5</b>	<b>634,3</b>	
<b>Saamiset</b>			<b>3 026,0</b>	<b>3 038,8</b>	
Pitkäaikaiset saamiset			1 263,5	616,9	
Lyhyaikaiset saamiset			1 762,5	2 421,9	
<b>Rahoitusomaisuusarvopaperit</b>			<b>573,3</b>	<b>535,2</b>	
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>			<b>1 802,3</b>	<b>607,1</b>	
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>			<b>42 430,1</b>	<b>41 757,5</b>	

<b>VASTATTAVAA</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	<b>1000 €</b>	<b>1 000 €</b>
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>21 524,8</b>	<b>22 046,3</b>
Peruspääoma	9 426,8	9 426,8
Arvonkorotusrahasto	47,8	47,8
Muut omat rahastot	626,0	633,2
Edellisten tilikausien yli-alijäämä	12 431,2	12 252,8
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 007,0	-314,3
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>263,0</b>	<b>174,3</b>
<b>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
Poistoero	0,0	0,0
Vapaaehtoiset varaukset	0,0	0,0
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>336,3</b>	<b>378,7</b>
Eläkevaraukset	0,0	0,0
Muut pakolliset varaukset	336,3	378,7
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>2 260,5</b>	<b>1 741,2</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>18 045,4</b>	<b>17 417,0</b>
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 300,1	9 209,0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 693,8	1 481,8
Pitkäaikainen laskennallinen verovelka	111,6	119,5
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 866,9	2 407,4
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 073,0	4 199,3
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>42 430,1</b>	<b>41 583,2</b>
<b><u>TASEEN TUNNUSLUVUT</u></b>	<b><u>2019</u></b>	<b><u>2018</u></b>
<b>Omavaraisuusaste, %</b>	<b>50,7</b>	<b>52,8</b>
<b>Suhteellinen velkaantuneisuus, %</b>	<b>41,1</b>	<b>39,8</b>
<b>Kertynyt yli-/alijäämä, milj. €</b>	<b>11,4</b>	<b>11,9</b>
<b>Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas</b>	<b>3 537</b>	<b>3 580</b>
<b>Lainakanta 31.12., milj. €</b>	<b>12,2</b>	<b>11,6</b>
<b>Lainakanta 31.12., €/asukas</b>	<b>3 767</b>	<b>3 483</b>
<b>Lainat ja vastuut 31.12</b>	<b>16 872 238,84</b>	<b>17 179 438,05</b>
<b>Lainat ja vastuut €/asukas</b>	<b>5 223,60</b>	<b>5 151,26</b>
<b>Lainasaamiset, 1 000 €</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Asukasmäärä</b>	<b>3230</b>	<b>3335</b>



## 5. Tilikauden tuloksen käsittely ja tasapainotustoimenpiteet

### 5.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää valtuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilikauden tulos on – 1 065 941,57 euroa, joka muodostuu Rautjärven kunnan 1 062 135,03 euron alijäämäisestä tuloksesta ja Rautjärven vesihuoltoliikelaitoksen 3 806,54 euron alijäämäisestä tuloksesta.
- Poistoeroa kirjataan suunnitelman mukaisesti 104.142,52 euroa.
- Tilikauden alijäämä 961 799,05 euroa kirjataan taseen edellisten tilikausien ylijäämään 9 932 712,79 euroa.

### 5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Rautjärven kunnalla ei ole kattamatonta alijäämää taseessa. Rautjärven kumulatiivinen ylijäämä on 8 970 913,74 euroa.

Vuoden 2019 aikana laadittiin talousstrategian toimenpiteitä. Talousstrategian tavoitteeksi määriteltiin talouden tasapaino vuonna 2021. Valtuuston iltakoululle 28.10.2019 esitettyssä tilannekatsauksessa todettiin, että kunnan omassa toiminnasta oli löydetty vaadittuja tasapainotustoimenpiteitä noin 400.000 euron määräästä, mutta tasapainotilan saavuttaminen edellyttää vielä yli 300.000 euron leikkauksia kunnan omasta toiminnasta sekä Eksoten pysymistä tavoitteissaan.

Vuoden 2019 tilinpäätös on nyt ennustetta 315.000 euroa parempi, mutta Eksotelta edellytetty kustannusura ei näillä näkymin toteudu.

Kunnan talouden tasapainon saavuttaminen vuonna 2021 edellyttää vuoden 2020 talousarviossa ennakoitujen 100.000 euron säästötoimenpiteiden toteuttamista sekä kunnallisverotuksen kiristämistä 0,5 prosenttiyksiköllä ja kiinteistöverojen korottamista. Lisäksi on tarpeen varautua noin 1 % -veroprosentin korotukseen Eksoten kohoavien kustannusten takia.

## 6. Talousarvion toteutuminen

### 6.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

#### 6.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

#### Kunnanhallitus

#### Konsernipalvelut

#### Osallisuus ja päätöksenteko

#### Tilivelvolliset: kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja

#### Ydintoiminnan kuvaus

Kuntakonsernin johto vastaa kunnan johtamisesta päätetyn kuntastrategian painopistealueiden mukaisesti. Kuntakonsernin johtoon kuuluvat kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus.

Konsernipalvelut valmistele ja avustaa kunnanhallitusta ja -valtuustoa konserniin kuuluvien yhteisöjen johtamisessa ja kunnan toimintaa koskevien päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Konsernipalvelut tuottaa kaikkien toimialojen yhteiset suunnittelu-, talous-, henkilöstö- ja tietohallintopalvelut sekä valtionhallinnon ja muiden kumppanuusorganisaatioiden osalta. Kunnan asiakaspalvelutehtävät hoidetaan pääosin yhteispalvelupisteessä (=Asiointipiste). Konsernipalvelun ulkoisia asiakkaita ovat palveluja ja tietoa tuottavat ja tarvitsevat yhteistyökumppanit sekä kuntalaiset ja päätöksentekijät. Sisäisiä asiakkaita ovat kunnan muut toimialat, työpaikat ja työyhteisöt.

#### TALO USSUUNNITELMA 2019 - 2021

#### Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnan henkilöstön työterveyshuollon palvelut tuottaa Suomen Terveystalo Oy 1.1.2017 alkaen kolmivuotisella sopimuksella. Sopimus päättyi vuoden loppuun. Kilpailutuksen mukaisesti Pihlajalinnan työterveys aloittaa vuoden 2020 alusta.

#### TALO USSARVIO 2019

Työsuojelun ja työterveyshuollon yhteiset työpaikka-käynnit on tehty vuonna 2019 erillisen suunnitelman mukaan.

Työn Rautjärvi – koordinaatiohanke päättyi 31.12.2019, eikä vastaavan tyyppiseen hankkeeseen nähty olevan tarvetta vaan jatkossa yhteistyökumppanina jatkaa Saimaanvirta vuoden 2020 alusta lukien.

Talouden kuukausittainen seuranta on käynnistetty osavuosisiraportoinnin lisäksi.

#### Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Elinvoima ja elinympäristö	Tulosalueen strateginen tavoite: Työllisyysasteen nostaminen KÄRKIHANKE			
	Tulosalueen toimenpiteet	Arviointikriteeri/ mittari (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Työvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu ja toteutus	Työn Rautjärvi hankkeen tuloksena 15 pitkäaikaistyötöntä poistuu työmarkkinatuelt	Vuoden 2019 loppuun mennessä	Poistunut 10 henkilöä

	Pitkäaikaistyöttömyyden alentaminen	Määrän pieneneminen verrattuna edelliseen vuoteen		Vähennystä 7 henkilöä
	Toimivien yritysten muutos ja uudet toimialat	Yritysten määrän muutos		Yrityksiä 177, ei lisäystä edellisvuoteen

<b>Kunnan talous</b>	<b>Tulosalueen strateginen tavoite:</b> Konsernin talous kunnossa			
	<b>Tulosyksikön tavoite</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Konsernissa käytössä kuukausiraportointi	Raportoinnin käynnistäminen	Vuonna 2019	Toteutettu.
	Tehokas talousseuranta ja kustannuskurin ylläpito	Kuntakonsernin vuosikate % poistoista	vuosikate yli 80 % poistoista	Vuosikate 34,1 % poistoista
		Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	enintään 40 % (TP 2017 oli 38,9 %)	Toteutunut 36,40 %
Henkilöstöpoliittisen ohjelman laadinta ja toteutus henkilöstöriskien hallitsemiseksi	Henkilöstön työtyytyväisyys	työtyytyväisyys paranee edelliseen kyselyyn verrattuna	Kysely toteutettu 2018, toteutetaan kahden vuoden välein.	
	Sairauspoissaoloprosentti	alle 7 % henkilöstön yhteispäivien määrästä (v. 2018 2,28 %)	Sairauspoissaoloprosentti 5,56%	

<b>Kunnan talous</b>	<b>Tulosalueen strateginen tavoite:</b> Vuokra-asumisen hallinnan järjestäminen KÄRKIHANKE			
	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Asumisen järjestäminen valtuuston hyväksymien linjausten mukaisesti	Vuokra-asuntojen käyttöaste %	käyttöaste yli 90 %	Käyttöaste 74,4 %
Asuntojen ylikapasiteetista luovutaan tarpeettomia asuntoja myymällä tai purkamalla	Kuntakonsernin riski alenee	Tarpeettomista asunnoista luovutaan	Myytyjä asuntoja 3 kpl Purettuja asuntoja 1 kpl	

### Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Kunnanhallituksen ja -valtuuston päätöksenteon valmistelussa on pyritty selkeään ja riittävään tiedon antamiseen päätettävistä asioista.

Hallintosäännössä on määritetty kunnanhallituksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät. Kunnanhallitus hyväksyi hallintokeskuksen käyttösuunnitelman vuodelle 2019.

Kunnanvaltuustolle annettiin raportti talouden toteutumistilanteesta 31.3., 31.6. ja 31.8.2019 sekä vuoden lopun tilanne raportoidaan tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä. Elokuun lopussa sekä tilinpäätöksen yhteydessä raportoidaan myös toimialojen toiminnallisten tavoitteiden ja tulosalueen kriittisten menestystekijöiden toteutuminen ja mittarit. Kunnanhallitukselle on toimitettu talouden toteumatiedot kuukausittain luottamushenkilöiden sähköisessä kokouspalvelussa.

Kunnan riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2016, eikä sen täytäntöönpanon osalta ole ollut ongelmia. Vakuutusyhtiöiden palveluita, kuten riskien havainnoin ilmoittamista ja ohjelmistopalveluita hyödynnettiin tehokkaasti. Riskienhallinnan osaamista kehitetään jatkuvasti kunnan ja kuntakonsernin osalta.

Konsernipalvelut on toiminut yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena, jonka toimialajohtajana on toiminut kunnanjohtaja sekä talouspalvelun ja hallintopalvelun henkilöstön esimiehenä on toiminut talouspäällikkö 28.2.2019 saakka ja 1.3.2019 lukien esimiehenä on toiminut hallintojohtaja. Toimialajohtajan ja viranhaltijoiden tehtävät ja ratkaisuvälit on määritelty kunnan hallintosäännössä. Toiminnassa on noudatettu voimassa olevia hankintaohjeita sekä talousarvion seurannasta ja laskujen hyväksymisestä annettuja ohjeita. Henkilöstön mitoituksessa ja kehittämisessä on noudatettu valtuuston hyväksymää henkilöstöstrategiaa.

Toimintavarmuutta ja toiminnallisten riskien hallintaa on toteutettu Pohjolan riskienhallintamenettelyn ja Dynasty-asianhallintajärjestelmän avulla. Rautjärven kunnan ja kuntakonsernin tietoturvaohjeistus on uusittu 2018. Tietosuoja selosteet ja henkilöstö-, asukas- ja asiakasrekisterit on päivitetty tietoturvaohjeiden mukaisesti. Meidän IT ja Talous Oy:n kanssa on jatkettu Saimaan talous ja tieto Oy:n aloitettua yhteistyötä pidemmälle viedyn tieto- ja taloushallinnon palveluiden prosessien osaamisesta, kehittämistä sekä sähköistämistä.

Konsernipalvelun tiimipalavereja pidettiin 9 kertaa vuoden aikana, joissa käsiteltiin ajankohtaisia asioita.

Konsernipalvelun henkilöstön kehityskeskustelut käytiin maaliskuu-huhtikuussa. Tässä yhteydessä tehtiin myös jokaisen tehtävän henkilökohtaisen työsuorituksen arviointi ja sen vaikutus henkilökohtaisen lisän määräytymiseen sekä selvitettiin tulevat koulutustarpeet.

## Talous

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama
<b>Menot</b>	1 461 672	0	1 461 672	<b>1 357360</b>	<b>104 312</b>
<b>Tulot</b>	172 700	0	172 700	<b>202 391</b>	<b>29 691</b>
<b>Toimintakate</b>	1 288 972	0	1 288 972	<b>1 154 969</b>	<b>134 003</b>

## Kunnanhallitus

### Konsernipalvelut

#### Elinvoimaisuuden kehittäminen

#### Tilivelvolliset: kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja

#### Ydintoiminnan kuvaus

Tavoitteena on turvata kunnan elinvoimaisuutta sekä edistää sitä elinkeinopolitiikan, kaavoituksen, maankäytön, työllisyyden hoidon ja kehittämishankkeiden keinoin.

### TALO USSUUNNITELMA 2019 - 2021

#### Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnanvaltuusto hyväksyy 8.4.2019 § 10 Imatran Seudun Kehitysyhtiö Oy:n uuden osakassopimuksen. Sopimus on voimassa 31.12.2020 saakka.

Elinvoima- ja hankekehittäjän määräaikainen toimi vuosiksi 2017 - 2019. Kunnanhallitus vakinaisti elinvoima- ja hankekehittäjän toimen määräaikaisuuden perusteen poistuttua. Vastuualueena on matkailun kehittäminen ja markkinointi, yhteistyö yritysten ja järjestöjen kanssa ja hankkeet. Puolet työajasta varataan hankkeiden toteuttamiseen ja rahoitettavaksi osittain hankeavustuksin.

#### TALOUSARVIO 2019

Kaksiosainen Maaseudun kehittämisrahaston rahoittama Rautjärven, Ruokolahden ja Parikkalan matkailuhanke (kehittämishanke 76905 ja yritysryhmähanke 80714) käynnistyi 2018, ja sen oli tarkoitus päättyä 31.12.2019. Hankkeelle haettiin kuitenkin vielä vuosi jatkoaikaa toimenpiteiden toteuttamista varten, joten se jatkuu 31.12.2020 asti.

Yritysryhmähankkeessa alueen matkailutoimijat ovat saaneet neuvontaa ja koulutusta oman matkailuliiketoimintansa kehittämiseen kevään 2019 aikana. Teemoina on ollut matkailupalveluiden laatu, markkinointi, myynti ja kansainvälisyys. Kehittämishankkeessa alueen matkailutoimijat järjestivät kevään 2019 aikana kaksi testimatkaa, toisen ulkomaisille opiskelijoille ja toisen keski-ikäisille pariskunnille Facebook-kilpailun voiton. Lisäksi laadittiin yhteinen matkailun toimintasuunnitelma ja järjestettiin hankkeen päätösseminaari Rajaseudulla 5.11.2019 Simpeleen yhteiskoululla. Seminaari keräsi noin 200 kuulijaa. Yritysryhmähankkeesta on kertynyt kustannuksia 13 200 euroa ja kehittämishankkeesta 20 963 euroa vuonna 2019. Vuodelle 2020 jäi vielä alueen matkailutoimijoiden oman benchmarking-matkan toteuttaminen, sekä FAM-tripin toteutus keskieuropalaisille matkailutoimijoille ja median edustajille.

Matkailun toimintaympäristön kehittämishanke. Erityiskohteena Miettälän kasarmialueen kehittäminen. Alustavaa hankesuunnitelmaa, laskelmia ja piirroksia Kuntalan muutostöistä tehty vuoden 2019 mittaan. Suunnittelua ja toimeenpanoa jatketaan vuonna 2020.

Parikkalan ja Rautjärven yritys ympäristöhanke ei käynnistynyt, koska Parikkala ei hanketta hakenut. Tilalle otettiin MINT-hanke.

MINT - Etelä-Karjalan pientien kuntien innovaatio- ja kokeiluekosysteemin kehittäminen (A75317) –hanke käynnistyi syksyllä 2019. Hankkeen toteutuksesta vastaavat Saimaan ammattikorkeakoulu (LAB), Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto, Luumäen kunta, Parikkalan kunta, Rautjärven kunta, Savitaipaleen kunta ja Taipalsaaren kunta. Hanke toteutetaan 1.9.2019 - 31.12.2021 välisenä aikana. Rautjärven, kuten muidenkin osallistuvien kuntien budjetti on 30 000 euroa, josta omarahoitusosuutta on 9

000 euroa. Budjetti jakautuu vuosille 2020 - 2021, joten syksyllä 2019 ei kertynyt vielä kustannuksia. Hankkeen tuki tulee Euroopan aluekehitysrahastolta (EAKR) ja Etelä-Karjalan liitolta.

Hankkeen päätavoitteena on vahvistaa Etelä-Karjalan pienten kuntien yritysten innovaatiotoimintaa yhdistämällä yritysten, kuntien ja korkeakoulujen resursseja yhteisiksi voimavaroiksi. Rautjärvellä tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että tunnistetaan yritysten kehittämistarpeet ja voimavarat. Hanketta esiteltiin ensimmäisen kerran yrittäjille 19.11.2019 Rautjärven kunnantalolla. Mukana oli myös Imatran seudun kehitysyhtiön edustaja.

Simpeleen yleiskaava on ollut nähtävillä 2019 joulukuussa.

### Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Elinvoima ja elinympäristö	Tulosalueen strateginen tavoite: Osallistuva kuntalainen ja yrittäjä			
	Tulosalueen toimenpiteet	Arviointikriteeri/ mittari (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Yhteistoimintatilaisuudet asukkaille ja järjestöille	Asukastilaisuuksia	vähintään 2	Toteutettu Kyläkahvilitaisuus 28.3. Asemanseudulla 4.4. Simpeleellä
	Asukkaiden pitovoimatutkimuksen tulosten hyödyntäminen	Asukas tyytyväisyys	tavoitetaso hyvä	Edellinen pitovoimatutkimus 2017
	Strategisen suunnittelun ja kehittämisen toiminta-mallin tekeminen	Valmistelun käynnistämien	Käynnistetään	Käynnistetty.
	Kunnan strategian laadinta aloitetaan ja tavoitteena on kunnan elinvoiman vahvistaminen ja toimenpiteiden vaikuttavuuden varmistaminen	Valmistelun käynnistämien	Aloitettu	Aloitettu.

Elinvoima ja elinympäristö	Tulosalueen strateginen tavoite: Yrityskanta säilyy ja kehittyy			
	Tulosalueen toimenpiteet	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Toimiva ja säännöllinen yhteistyö toimivien yritysten kanssa	Yhteistyötapaamisia	vuoden aikana 2, Yritysverkoston osallistuvien määrä vähintään 10	Yrittäjätapaaminen 21.5., kyselyyn vastanneita 8. Kunnanjohtajan aamukahvit 4 kertaa.
	Toimiva ja säännöllinen yhteistyö toimivien järjestöjen kanssa	Pilottihankkeissa järjestöjä tai yhdistystä	mukana vähintään 20	Matkailuhankkeessa mukana myös yhdistyksiä, ei erityisiä yhteistyötoimenpiteitä
	Työllistämisen helpottaminen yrittäjälle			Työn Rautjärvi – hanke

	Starttiyrittämisen edistäminen			KEHY järjestänyt Startti yrittäjyyteen – infoja Imatralla ainakin 4 kpl 2019
	Rautjärven, Ruokolahden ja Parikkalan matkailu-hankkeiden toteuttaminen	Rautjärven matkailu ry on saanut uusia tuotekorteille	vietyjä matkailutuotteita 10-15 kpl	Aloitettu, hankkeita jatkettu 31.12.2020 toimenpiteiden toteuttamiseksi
	Laikon lähteen hyödyntämisen edistäminen			Toimenpiteet kesken.
	Käynnistetty toimintaympäristöhanke yhdessä Parikkalan kanssa	Toimintaympäristöhanke yhdessä Parikkalan kanssa	Käynnistys	Hanketta ei haettu
	Rautjärven Matkailu ry:n toiminnan kehittäminen			Toiminnan kehittämistä jatketaan
	Rautjärven alueen markkinoinnin kehittäminen ja toteuttaminen			Suunnittelu aloitettu vakinaistamalla elinvoima- ja hankekehittäjän toimi

<b>Elinvoima ja elinympäristö</b>	<b>Tulosalueen strateginen tavoite:</b> Toimivat infrastruktuurin palvelut			
	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Miettilän Kasarminkankaan alueen kehittäminen			Suunnittelu aloitettu.
	Kangaskosken kiinteistön toiminta järjestetty			Toteutettu.
	Tulevaisuuden koulu hankkeen käynnistäminen			Hanketta ei haettu
	Simpeleen yleiskaavan laadinta KÄRKIHANKE	Simpele-Änkilä yleiskaava valmistuu	Simpele-Änkilä yleiskaava valmis	Yleiskaava nähtävillä joulukuussa 2019

**Talous**

	<b>Alkuperäinen talousarvio 2019</b>	<b>Talousarvio-muutokset 2019</b>	<b>Talousarvio muutosten jälkeen 2019</b>	<b>Talousarvion toteuma TP 2019</b>	<b>Poikkeama</b>
<b>Menot</b>	372 510	0	372 510	<b>261 154</b>	<b>111 356</b>
<b>Tulot</b>	101 800	0	101 800	<b>59 828</b>	<b>41 972</b>
<b>Toimintakate</b>	270 710	0	270 710	<b>201 326</b>	<b>69 384</b>

## Kunnanhallitus

### Konsernipalvelut

### Kuntien yhteiset palvelut

### Tilivelvolliset: kunnanhallituksen jäsenet, kunnanjohtaja ja hallintojohtaja

#### Ydintoiminnan kuvaus

Kunta toteuttaa Etelä-Karjalan maakunnallisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpideohjelmaa. Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminta järjestää rautjärveläisten sosiaali- ja terveystoimintaa. Palveluista neuvotellaan vuosittain käytävissä palvelusopimusneuvotteluissa (marraskuussa). Palvelut toteutetaan lähipalveluina omassa kunnassa ja liikkuvina, alueellisina tai keskitettyinä palveluina Imatran seutukunnan kunnissa, Lappeenrannassa ja HUS:ssa.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät hoitaa keskitetysti Imatran seudun ympäristöviranomaisen.

Palo- ja pelastustoimen tehtävät hoitaa keskitetysti Etelä-Karjalan Pelastuslaitos.

### TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2021

#### Toimintaympäristö ja sen muutokset

Valtuusto hyväksyi 9.12.2019 § 50 Eksoten uuden perussopimuksen, joka tuli voimaan 1.1.2020. Merkittävimmät uudistukset liittyivät jäsenkuntien maksuosuuksien määräytyminen aiemman 3 vuoden käyttötoteuman sijaan 1.1.2020 lukien 2 vuoden käyttötoteumalla, omistajayhteistyön ja omistajaohjauksen täsmentäminen, johon liittyen mm. talousarvioprosessit ja kuntien ja Eksoten väliset talousarviovuotta koskevat neuvottelut toteutuvat aikataulullisesti siten, että omistajaohjaus voi myös talouden ja palvelutavoitteiden ohjauksessa toimia tehokkaasti. Eksoten uudessa perussopimuksessa määritellään, että kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, johon sisältyy talouden raportoinnin yhteydessä jäsenkunnille myös toimenpiteet, joilla talousarvion ylitykset vältetään.

Saimaan talous ja tieto (SaiTa) Oy:n kaikki liiketoiminta siirtyy 1.1.2019 lukien liiketoimintojen luovutuksina uusiin yhtiöihin niin, että in-house-toiminnot siirtyvät Meidän IT ja Talous Oy:n ja out-house-toiminnot siirtyvät Efetta Oy:n.

### TALOUSARVIO 2019

Rautjärven kunnan jäsenkuntaosuus Eksoten palveluista 15.003.000 €. Ylitysoikeutta myönnettiin 124 000 euroa.

#### Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Turvallinen elinkaari ja toimiva	Strateginen tavoite: Perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yksiköt säilyvät			
	Tulosalueen toimenpiteet	Arviointikriteeri/ mittari (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Aktiivinen Eksoten omistajaohjaus	Eksoten nykyinen palvelutaso säilyy ilman yleistä kustannustason nousua		Perussopimuksen mukainen neuvottelumenettely omistajaohjauksessa



	Toimenpiteet perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yksiköiden säilyttämiseksi lähipalveluina	Tilojen jatkokäyttömahdollisuudet selvitetty ennen maakuntamallia		Hyvinvointikeskuksen palvelut jatkuvat vähintään hoitajavetoisena ja lääkärin vastaanottopalveluita on jatkossakin saatavissa.
	Talouriskriisien hallinta Hoitokeskuksen tilojen vuokrauksessa jos Eksote luopuu tiloista			Eksotelle tehdyn kyselyn perusteella hoitokeskuksen tila otetaan uudelleen palveluasumiskäyttöön

<b>Turvallinen elinkaari ja toimiva palveluverkko</b>	<b>Strateginen tavoite:</b> Kotihoidon palvelujen tarpeen riittävän varhainen ja tasapuolinen arviointi sekä resurssien varmistaminen			
	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Kotihoidon palveluista tiedottamista tehostetaan	Kunnan tiedote asiakkaiden ja omaishoitajien palveluista		Tiedottaminen Eksoten kautta.
	Kotihoidon palvelutarpeen arvioinnin ulkopuolinen auditointi toteutetaan, jossa selvitetään kriittisimmät kohteet ja määritellään laatutaso	Kotihoidon palvelutarpeen auditointi toteutettu		Ei toteutunut.
	Perhehoidon tukeminen aloitetaan			Eksote järjestänyt perhehoitokoulutusta tarpeen mukaan

<b>Elinvoima ja elinympäristö</b>	<b>Strateginen tavoite:</b> Toimivat infrastruktuurin peruspalvelut			
	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Yhteistyö lähikuntien ja muiden toimijoiden kanssa	Yrityspalvelujen yhteistyöstä vuodesta 2020 eteenpäin on sovittu.	Sovitaan yhteistyön aloittamisesta 2020	Toteutunut.
	Jatketaan selvitystyötä rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, teknisen toimen, kansalaisopiston ja elinkeinotoimen yhteistyömahdollisuuksista	Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun seudullinen ratkaisu on selvillä 2019	Toteutettu 2019	Toteutunut.

**Talous**

	<b>Alkuperäinen talousarvio 2019</b>	<b>Talousarvio- muutokset 2019</b>	<b>Talousarvio muutosten jälkeen 2019</b>	<b>Talousarvion toteuma TP 2019</b>	<b>Poikkeama</b>
<b>Menot</b>	15 551 156	124 000	15 675 156	<b>15 668 120</b>	<b>-7 036</b>
<b>Tulot</b>	8 900	0	8 900	<b>5 452</b>	<b>3 448</b>
<b>Toimintakate</b>	15 542 256	124 000	15 666 256	<b>15 662 668</b>	<b>3 588</b>

Kunnanhallituksen kaikki tulosalueet yhteensä

	<b>Alkuperäinen talousarvio 2019</b>	<b>Talousarvio- muutokset 2019</b>	<b>Talousarvio muutosten jälkeen 2019</b>	<b>Talousarvion toteuma TP 2019</b>	<b>Poikkeama</b>
<b>Menot</b>	17 225 938	124 000	17 349 938	<b>17 018 936</b>	<b>-222 703</b>
<b>Tulot</b>	283 400	0	283 400	<b>267 671</b>	<b>15 729</b>
<b>Toimintakate</b>	17 225 938	124 000	17 066 538	<b>17 018 963</b>	<b>-206 975</b>

## Hyvinvointilautakunta

### Hyvinvointipalvelut

#### Tilivelvolliset: Hyvinvointilautakunta, hyvinvointijohtaja

#### Ydintoiminnan kuvaus

Kunnan hyvinvointipalveluihin kuuluu perus- ja lukio-opetus, varhaiskasvatus ja esiopetus sekä nuoriso-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja ruokapalvelut. Hyvinvointipalvelujen järjestämisellä turvataan kuntalaisten hyvinvointia.

Hyvinvoinnin osatekijät jaetaan kolmeen ulottuvuuteen: terveys, materiaallinen hyvinvointi sekä koettu hyvinvointi/ elämänlaatu. Hyvinvointiin kuuluu sekä yhteisön että yksilöiden hyvinvointi. Yhteisön hyvinvointiin vaikuttavat muun muassa asuinolot ja ympäristö, työllisyys ja työolot ja toimeentulo. Yksilön hyvinvointiin vaikuttavat sosiaaliset suhteet, itsensä toteuttaminen, onnellisuus, sosiaalinen pääoma. Koettua hyvinvointia mitataan usein elämänlaadulla. Elämänlaatua muovaavat terveys, materiaallinen hyvinvointi, odotukset hyvästä elämästä, ihmissuhteet, omanarvontunto ja mielekäs tekeminen. (THL)

## TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2021

### Toimintaympäristö ja sen muutokset

Varhaiskasvatuksen ryhmät Simpeleellä ovat olleet täydet koko kauden. Aseman seudun yksikössä tilaa on ollut. Molempien yksiköiden säilyttämiseksi molempiin yksiköihin tullaan jatkossa ohjaamaan lapsia hakemuksessa esitetystä toiveesta huolimatta.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 18.11.2019 § 46 Rautjärven aseman koulun lakkauttamisen 1.8.2020 lukien. Tämän jälkeen Rautjärven kunnan ainoana perusopetusta antavana kouluna jatkaa Simpeleen koulu. Aseman seudun 3.-6. luokkien oppilaat sijoitetaan Simpeleen koulun opetusryhmiin ja Aseman seudulle perustetaan Simpeleen kouluun kuuluva erillinen alkuopetuksen ryhmä 1.-2. luokkien oppilaille. Tähän ryhmään integroidaan myös Aseman seudun varhaiskasvatuksen esiopetusryhmä. Integroidusta ryhmästä tulee 0-2 luokka. Luokan käynnistäminen ja toiminnan onnistuminen varhaiskasvatuksen ja opetuksen tulosityksiköiden yhteistyönä tulee vaatimaan hyvää suunnittelua ja organisointia.

Rautjärven kunnassa lasten ja nuorten määrä tulee vähenemään seuraavien vuosien aikana merkittävästi. Lasten ja nuorten palveluja ja niihin tällä hetkellä kohdistettuja resursseja tullaan arvioimaan ja tarvittaessa muuttamaan suunnittelukaudella.

Siivouspalvelut on siirretty 1.1.2020 alkaen elinympäristöpalvelujen toimialueelta hyvinvointipalvelujen toimialueelle ruokapalvelu Rosmariiniin. Yhdistymisellä tavoitellaan yhteistyötä ja järkevää töiden ja osaamisen yhdistämistä. Suunnittelukaudella työtetään yhdistymiseen liittyvää muutosprosessia ja yhteisiä toimintatapoja.

Aseman seudulla olevan kirjaston mahdollista siirtymistä Aseman koulun tiloihin, koulutoiminnan supistuttua 1.8.2020 alkaen, selvitetään ja samalla toiminnan järjestämistä itsepalveluperiaatteella kartoitetaan.

**TALOUSARVIO 2019**

Hyvinvointipalvelut talousarvio alittui 317 000 eurolla. Toimintatuotot olivat lähes arvion mukaiset. Toimintamenoissa talousarvio alittui 320 000 eurolla. Säästöä syntyi erityisesti palkoissa, jossa alitus oli 240 000 euroa. Tämä johtui mm. virkojen ja työtehtävien täyttämättä jättämisellä joko pätevien hakijoiden puuttumisella tai pitkillä valintaprosesseilla.

**Sitovat toiminnalliset tavoitteet:**

<b>Strateginen tavoite:</b> Toimivat ja tehokkaat varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut				
Hyvinvoinnin edistäminen	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri/ mittari (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys	Varhaiskasvatuspaikka kaikille tarvitseville	paikka kaikille hakeneille	100 %
	tehokas puuttuminen opiskelun ongelmiin	Koulukuraattorin työaika 100 %  Työrauhakysely oppilaille, henkilökunnalle ja huoltajille	100 % koulukuraattori  Tulos parempi kuin aikaisemmin	toteutunut Oppilas saa tarvitsemaansa apua kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti.  toteutunut

<b>Strateginen tavoite:</b> Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tukeminen				
Hyvinvoinnin edistäminen	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
	Syrjäytymisen ehkäiseminen	Peruskoulun päättötodistus ja jatko-opiskelupaikka toiselle asteelle 100%	100 %	toteutunut
	Ikäihmisten tuetut kuntosalivuorot	Ikäihmisten tuettujen kuntosalivuorojen (+65v) käyttö pysyy vuoden 2018 tasolla	>106 (v. 2018)	105 käyttäjää
	Nuorisotilojen kävijämäärä pysyy vuoden 2018 tasolla	käyntimäärä sis. avoin tilatoiminta, Varhiskerho, päiväleirit ja retket, kansainvälinen toiminta	v. 2018 taso tai enemmän > 1100	1014 käyntikertaa
	Etsivän nuorisotyön eteenpäin saattamat asiakkaat	Asiakasmäärä	Kaikki etsivän nuorisotyön piiriin kuluneet	25 asiakasta

			pudokkaat on tavoitettu	
kirjaston kävijämäärä ja lainaus pysyy vuoden 2018 tasolla	kävijämäärä ja lainaus suhteessa vuoden 2018 tasoon	v. 2018 25187	lainaus (Pk + Asema) 34 447 + 5 303	Kävijämäärä 25 501 (+ 1 %)  Lainaus 33 377+ 4 505 (- 5%)
kulttuuritoimen tapahtumien kävijämäärä pysyy vuoden 2018 tasolla	kävijämäärä suhteessa vuoteen 2018 (kulttuuritapahtumat+ museokäynnit)	V. 2018 6904 + 3752		toteutunut 8 342 + 4 045

### Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Kuntatalouden negatiivinen kehitys luo selkeän riskin hyvinvointipalvelujen järjestämiselle ja laajuudelle. Mikäli kunnan talous heikkenee merkittävästi, voidaan joutua lakisääteisten palvelujen laajuutta ja laatua supistamaan ja ei lakisääteisiä palveluja lakkauttamaan. Tämä vaikuttaa suoraan kuntalaisten hyvinvointiin mutta myöskin kunnan pito- ja vetovoimaan.

Kuntalaisten väheneminen sekä ikääntyminen tulee huomioida entistä enemmän hyvinvointipalvelujen järjestämisessä ja kohdentamisessa. Hyvinvointityön rooli terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä ja sairauksien ja avuntarpeen ennaltaehkäisemisessä korostuvat entisestään. Palvelujen ja resurssien määrä tulisikin pystyä säilyttämään riittävänä suhteessa kuntalaisten määrään ja tarpeeseen.

Pätevän ja jaksavan henkilöstön saaminen on haasteellista. Osaavan henkilöstön puute heikentää palvelujen laatua. Vajaalla työntekijämäärällä toimiminen kuormittaa töissä olevaa henkilöstöä. Resurssin takaaminen myös sijaisuuksiin ja äkilliseen tarpeeseen tulisi pystyä turvaamaan.

Heikkenevä kuntatalous luo oman riskinsä varhaiskasvatukseen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen järjestämiselle ja laadulle. Talouden heikentyessä varhaiskasvatuksessa ei pystytä vastaamaan lasten tarvitsemaan erityiseen tukeen tarvittavasti ja opetuksen oppilashuoltoon ja avustaviin tehtäviin ei voida kohdistaa resursseja riittävällä tavalla. Myöskin opetustuntien laajuuteen ja laatuun voidaan joutua tekemään leikkauksia.

Kunnan lasten ja nuorten määrän väheneminen heijastaa suoraan koulun ja erityisesti lukion oppilasmääriin. Tulevaisuudessa lukio-opintojen järjestäminen kunnassa ilman yhteistyötä ei ole taloudellisesti kannattavalla pohjalla. Pätevän opetushenkilöstön saaminen tulee laskemaan opetuksen tasoa ja mahdollisuuksia toteuttaa opintosuunnitelmaa tarkoituksenmukaisella tavalla.

### Talous

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset 2019	Talousarvio- muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama
<b>Menot</b>	-6 937 613,92	0,00	-6 937 613,92	<b>-6 616 752,74</b>	<b>-320 857,18</b>
<b>Tulot</b>	688 500,24	0,00	688 050,24	<b>685 076,06</b>	<b>3 424,16</b>
<b>Toimintakate</b>	-6 249 113,68	0,00	-6 249 113,68	<b>-5 931 680,66</b>	<b>-317 433,02</b>

## Elinympäristölautakunta

### Elinympäristöpalvelut

**Tilivelvolliset: Elinympäristölautakunta, tekninen johtaja**

#### Ydintoiminnan kuvaus

Elinympäristöpalvelut tuottivat palveluja asiakkaille rakennusvalvonnan ja infrastruktuurin sekä siivouspalveluiden osalta. Elinympäristöpalvelut huolehtivat kunnan kiinteistömassasta, maa- ja metsäomaisuudesta sekä asemakaavoituksesta. Asiakkaina ovat kuntalaiset, kesäasukkaat, matkailijat ja muut kunnan tarjoamien palveluiden tarvitsijat. Keskeisenä tavoitteena on turvata laadukkaat, turvalliset, terveelliset ja taloudellisesti järkevät palvelut asiakkaiden käyttöön.

Henkilöstö muodostuu 18 vakinaisesta sekä tilanteen mukaan vaihtuvasta määrästä tilapäisiä työntekijöitä, jotka ovat työllisyysvaroin palkattuja työntekijöitä. Ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja jätehuollon viranomaistehtävät hoitaa keskitetysti Imatran seudun ympäristöviranomaisen. Palo- ja pelastustoimen tehtävät hoitaa keskitetysti Etelä-Karjalan Pelastuslaitos.

## TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2021

### Toimintaympäristö ja sen muutokset

Elinympäristöpalveluiden tehtävänä on nyt ja tulevaisuudessa tuottaa laadukkaita palveluja kuntalaisille sekä muille palvelujen tarvitsijoille infrastruktuurin, yleisten alueiden ja liikuntapaikkojen osalta, sekä huolehtia kunnan kiinteistöjen ja maa- ja metsäomaisuuden hoidosta elinkaari- ja ympäristönäkökohdat huomioiden.

Vuoden 2019 talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnanvaltuusto päätti kunnanhallituksen esityksen mukaisesti, että talouden tasapainosuunnitelma ja siihen liittyvät päätökset rakenteellisista muutoksista tulee tehdä kevään 2019 aikana. Päätöksen mukaisesti kunnan talouden tulisi olla tasapainossa vuonna 2021. Talouden tasapaino on tarkoitus saavuttaa menoleikkauksin ja tuloveroprosentin korotuksin. Elinympäristön toimialalle se tarkoittaa yhteensä 200.000 euron menoleikkauksia omasta toiminnasta vuosille 2020 ja 2021. Menoleikkaukset on tarkoitus toteuttaa kahdessa vaiheessa siten, että molempina suunnitteluvuosina menoja leikataan 100.000 euroa. Lisäksi kunnanhallitus on edellyttänyt elinympäristöpalveluiden toimialalle 100.000 euron lisäsäästöä vuodelle 2021. Suunnitellut säästöt tulevat heikentämään elinympäristöpalveluiden palvelutasoa merkittävästi. Lakisääteisten palveluiden laatua voidaan joutua heikentämään ja muita vapaaehtoisia palveluita voidaan joutua lakkauttamaan. Heikko taloustilanne tulee johtamaan kuntalaisien kannalta kipeisiin päätöksiin ja ne vaikuttavat suoraan kunnan elinvoimaisuuteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä elinympäristön viihtyvyyteen.

Rautjärven aseman koululla toteutettiin toisen opetussiiven sisäilmakorjaukset kesän aikana. Urakassa tiivistettiin ja korjattiin ulkoseinärakenteita sekä uusittiin vaurioitunut lattiamateriaali. Korjaukset toteutuivat suunnitellusti ja lopputulos oli onnistunut käyttäjiltä saadun palautteen perusteella. Aseman koulun toiminta omana perusopetuksen yksikkönä on päätetty valtuuston päätöksellä lakkauttaa lukuvuoden 2019 – 2020 jälkeen oppilasmäärien laskun takia ja osana talouden tasapainottamisen toimenpiteitä. Asemankoululle jäävät edelleen varhaiskasvatuksen sekä alku- ja esiopetuksen toiminnot. Koululle jää lukuvuoden 2019 - 2020 jälkeen tyhjiä opetustiloja, jotka ovat hyödynnettävissä muita asemanseudun palveluja järjestettäessä. Vapautuville tiloille on tärkeää löytää tehokasta käyttöä tulevaisuudessa. Vuosille 2019 – 2021 hyväksytyn kiinteistöpoliittisen ohjelman mukaiset toimenpiteet on aloitettu vuoden 2019 aikana. Toimenpiteitä tulee jatkaa ja viedä tehokkaasti eteenpäin, jotta menoleikkaukset saavutetaan.

Rautjärven kunnan rakennustarkastajan osa-aikainen virka päätettiin lakkauttaa viimeistään 1.6.2020. Rautjärvelle ja Parikkalaan perustetaan yhteinen rakennustarkastajan virka. Kuntien yhteisen rakennustarkastajan varsinaisena työnantajana toimii Parikkalan kunta, mutta työntekemispaiikka voi vaihdella työtilanteen mukaisesti. Rautjärven ja Parikkalan kunnilla käynnistyy myös teknisten-, siivous- ja ruokahuoltopalveluiden yhdistämistä koskeva selvitys. Selvityksen perusteella tehtävät päätökset saattavat muuttaa elinympäristöpalveluiden toimintojen järjestämistä merkittävästi.

Rautjärven kunnan hallintosäännön mukaisesti siivouspalvelut on päätetty yhdistää ruokahuoltopalveluiden kanssa ja ne siirtyvät hyvinvoinnin toimialan alaisuuteen 1.1.2020 alkaen. Muutoksen jälkeen elinympäristöpalveluiden henkilöstö muodostuu yhteensä 11 virasta tai toimesta.

## TALOUSARVIO 2019

### Käyttötalous

Asetetut tavoitteet ovat kunnan palvelustrategian ja budjetin mukaisesti toteutettu ja saavutettu suunnitellusti. Säästöt, palveluiden keskittäminen ja toiminnan tehostaminen näkyvät tuloksessa.

Käyttötalouden osalta toteuma on hyvä. Elinympäristölautakunnan alaisen toiminnan menot alittivat talousarvion tason. Kiinteistöpoliittisen ohjelman toteutetut toimenpiteet näkyvät toimintakulujen toteumassa. Käyttötalouden toimintakulujen käyttöaste oli talousarviomuutosten jälkeen 95,3 %. Toimintatuotot jäivät alle talousarvion. Käyttötalouden toimintatuottojen toteuma oli 96,4 %. Käyttötalouden vuosikate oli 101,1 %.

### Huomioita ja poikkeamia:

Toimintatuotot: TA + muutokset 2.925.650, toteuma 2.821.660 → poikkeama 103.990

- **3401 Asuntojen vuokratulot** TA 482.250, 395.097 toteuma → poikkeama 87.153

Toimintakulut: TA + muutokset 2.349.327, toteuma -2.238.941 → poikkeama -110.385

- **5402 Asiantuntijapalvelut** TA -126.600, toteuma -60.663 → poikkeama -65.937
- **5445 Rakenn. rakentamispalvelu** TA -100.900, toteuma -35.425 → poikkeama -65.475

Talousarviossa varaudutut rakennusten purkamiset eivät toteutuneet suunnitellusti

### Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

<b>Strateginen tavoite:</b> Toimivat infrastruktuurin peruspalvelut				
	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri/ mittari (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
<b>Elinvoima ja elinympäristö</b>	Simpele-Änkilä osayleiskaavan muutos ja laajennus	Kaavan hyväksymisaste	Kaava hyväksytty	Kaavaehdotuksen jälkeinen viranomaisneuvottelu pidetty 31.1.2020, ei tarvetta asettaa uudelleen nähtäväksi. Kaava valtuustolle hyväksyttäväksi 2020.
	Kuntalaiskysely puistojen ja yleisten alueiden sekä liikenneväylien hoidosta ja kunnossapidosta	pistekeskisarvo	parantaa 2017 pitovoimatutkimuksen pisteiden keskiarvoa (3,2)	Kuntalaiskysely toteutettu kesällä 2019. Liikenneväylien keskiarvo 3,55 ja yleisten alueiden 3,79

	Liikenneturvallisuuden lisääminen taajamissa	Toimenpiteiden lukumäärä	Väh. 2 toimenpidettä	Toteutunut. Asennettu 2 nopeusnäyttöä Roihankadulle.
	Kuntalaiskysely liikuntamahdollisuuksista ja liikuntapaikkojen hoitamisesta	pistekeskisarvo	parantaa 2017 pitovoimatutkimuksen pisteiden keskiarvoa (3,6)	Kuntalaiskysely toteutettu kesällä 2019. Keskiarvo 3,8

<b>Strateginen tavoite:</b> toimivat rakennetut kiinteistöt				
	<b>Tulosalueen toimenpiteet</b>	<b>Arviointikriteeri (tunnusluku)</b>	<b>Tavoitetaso</b>	<b>Toteuma</b>
<b>Elinvoima ja elinympäristö</b>	Kiinteistöpoliittisessa ohjelmassa listatut maa- ja metsätilat myyty	Myytyjen tilojen lukumäärä	Suunnitellut tilat myyty	Toteutunut 3/3
	Sähköinen kiinteistöhuolto-ohjelman palvelupyynnöiden käsittely ja käyttö- ja huoltopäiväkirjan käyttö ja dokumentointi	Palvelupyynnöiden käsittely ja huoltopäiväkirjamerkintöjen prosentti	100 %	2019 pyyntöjä yhteensä 164. Valmiiksi käsiteltyjä pyyntöjä 31.12.2019 mennessä 154 (93,9 %). Käyttöpäiväkirjamerkintöjä 207.
	Kiinteistökohtaisen vuosihuoltokalenterin luominen	Valmiusaste	Kalenteri valmis	Ei toteutunut. Valmiusaste 0 %.
	Kiinteistöpoliittisen ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen	Toteutumisaste	Vuodelle 2019 suunnitellut toimenpiteet toteutettu	Suunniteltuja toimenpiteitä vuodelle 2019 yhteensä 18. Toteutunut 13 toimenpidettä. Toteutumisaste 72 %.
	Siivouksen palvelu- ja laatukuvausten päivittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa	valmiusaste	Palvelu- ja laatukuvaukset päivitetty	Toteutettu asiakaskysely keväällä 2019. Kyselyn pohjalta palvelu- ja laatukuvauksia päivitetty 2/3 asiakkaiden kanssa. Valmiusaste 66 %.

### Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Elinympäristöpalveluja on ohjannut ja valvonut valtuuston ja kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva elinympäristölautakunta. Toiminta on jaettu tulosalueisiin ja edelleen tulosyksiköihin. Kunnanhallitus on nimennyt tulosalueiden esimiehet ja kunnanjohtaja tulosyksiköiden esimiehet. Elinympäristölautakunnan, tulosalueiden ja tulosyksiköiden esimiesten tehtävät ja ratkaisovalta on määritelty kunnan hallintosäännössä. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 16.12.2013/67§ Suomen Kuntaliiton suosituksen noudatettavaksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteena Rautjärven kunnassa. Rautjärven kunnan riskienhallintasuunnitelma on hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.3.2016/9 §. Sisäisellä valvonnalla



tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja resurssit turvataan.

Ensisijainen vastuu sisäisestä valvonnasta on palveluyksiköiden tilivelvollisilla esimiehillä. Sisäinen valvonta on onnistunut elinympäristöpalveluissa hyvin, eikä väärinkäytöksiä ole esiintynyt. Sisäinen valvonta on toteutunut elinympäristöpalveluissa mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Sisäisiä riskejä ovat henkilöstön rekrytointi ja henkilöstön riittävän ammattitaidon ylläpitäminen. Esimiehet ovat varmistaneet, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan, sekä että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja hallintosäännöstä. Työtehtävien edellyttämää koulutusta on järjestetty tarpeen kohdentamien vaatimusten mukaan.

Yksikkökohtaiset riskit kartoitetaan ja sovitaan aikataulutetut korjaustoimenpiteet määräajoin tehtävissä kunnan työsuojelun ja työterveyshuollon tekemien työpaikkakäyntien yhteydessä.

Viestinnän osuus riskienhallinnassa on merkittävä. Tulosalueiden ja tulosityksiköiden esimiehet ovat huolehtineet alaistensa osalta, että tiedonkulku on ollut oikea-aikaista ja riittävää. Kunnan henkilöstön tiedotuskanavia ovat olleet johtoryhmän muistiot, intranet, sähköposti, ilmoitustaulut ja työpaikoilla säännöllisesti pidettävät henkilöstöpalaverit ja työpaikkakokoukset.

Elinympäristölautakunta on hyväksynyt talousarvion käyttösunnitelman vuodelle 2019. Elinympäristöpalvelut on antanut lautakunnalle raportin talouden toteutumistilanteesta kolme kertaa vuodessa neljän kuukauden välein.

Henkilöstön mitoituksessa ja organisaation kehittämisessä on noudatettu valtuuston hyväksymää henkilöstöstrategiaa. Tarkempi selvitys elinympäristöpalveluiden henkilöstön määrästä esitetään erillisessä toimintakertomuksen liitteenä olevassa henkilöstökertomuksessa.

Elinympäristölautakunnan päätöksenteko on perustunut hyvän hallintotavan mukaisesti julkisuusperiaatteeseen ja avoimuuteen. Elinympäristöpalveluissa ei ole havaittu lakien, säännösten eikä hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista olisi seurannut kanne- tai oikeusseuraamuksia. Toimialajohtaja sekä tulosalueiden ja tulosityksiköiden esimiehet ovat toimittaneet tekemänsä viranhaltijapäätökset asioissa, joissa heille on kuntalain mukaan ohjattu päätösvaltaa, tiedoksi ylemmälle viranhaltijalle ja toimielimelle, jotta nämä ovat voineet tarvittaessa käyttää kuntalain mukaista otto-oikeuttaan.

## Talous

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama
<b>Menot</b>	-2 349 327	0	-2 349 327	-2 238 941	-110 385
<b>Tulot</b>	2 925 650	0	2 925 650	2 821 660	103 990
<b>Toimintakate</b>	576 323	0	576 323	582 719	-6 396

## **Liikelaitos- ja lupajohtokunta**

### **Rakentamisenohjaus**

#### **Tilivelvolliset:**

#### **Lyhyt kuvaus toiminta-ajatuksista**

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Rakentamisen ohjauksella pyritään suunnitelmalliseen ja sopivaan rakentamiseen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamiseen, hyvän elinympäristön toteuttamiseen sekä mahdollisuuksien mukaan olevan rakennuskannan ja elinympäristön säilyttämiseen. Määräyksillä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävä kehitystä.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena toimii liikelaitos- ja lupajohtokunta tai muu hallintosäännömukainen toimielin. Sen alaisena toimii rakennustarkastaja.

Maa-aineisten ottoluvat ja ottamiseen liittyvä valvonta kuuluu Imatran seudun ympäristöviranomaiselle.

#### **Kuntastrategian ja palvelustrategian toimeenpano**

Rakentamisen ohjaus on osaltaan edesauttanut kuntakonsernin kärkihankkeiden ja palvelulupausten toteutumista edistämällä hyvää rakennustapaa ja valvomalla kaavojen, rakennusjärjestyksen ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakentamista sekä pyrkinyt edesauttamaan rakennusvalvonnan seudullisen yhteistyön kehittämistä ja kumppanuuksia.

Henkilöstön mitoituksessa on noudatettu kunnanvaltuuston hyväksymää henkilöstöstrategiaa.

#### **Riskienhallinta ja sisäinen valvonta**

Rakentamisen ohjauksen toimintaa on ohjannut ja valvonut valtuuston ja kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva liikelaitos- ja lupajohtokunta. Johtokunnan ja rakennustarkastajan tehtävät ja ratkaisovalta ovat määriteltä kunnan hallintosäännössä.

Liikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt rakentamisen ohjauksen käyttösunnitelman vuodelle 2019. Liikelaitos- ja lupajohtokunnalle ja kunnanhallitukselle on annettu raportti talouden toteutumistilanteesta kolme kertaa vuodessa neljän kuukauden välein.

Johtokunnan päätöksenteko on perustunut hyvän hallintotavan mukaisesti julkisuusperiaatteeseen ja avoimuuteen. Rakennustarkastaja ja johtokunta ovat toimittaneet tekemänsä päätökset asioissa, joissa heille on kuntalain ja hallintosäännön mukaan ohjattu päätösvaltaa, tiedoksi ylemmälle viranhaltijalle ja toimielimille, jotta nämä ovat voineet tarvittaessa käyttää kuntalain mukaista otto-oikeuttaan.

Rakennustarkastaja on huolehtinut siitä, että päättäjillä on ollut käytettävissään riittävästi ajantasaista ja oikeellista tietoa päätöksenteon pohjaksi.

#### **Talousarvion 2019 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja mittareiden toteutuminen**

##### **Tavoitteet:**

Rakentamisen ohjauksen tavoitteena on luoda energiatehokas, turvallinen, terveellinen, viihtyisä ja sosiaalisesti toimiva elin- ja toimintaympäristö ohjaamalla alueiden käytön suunnittelua ja rakentamista.

Rakentamisen ohjauksen toiminta on ollut valtuuston hyväksymien päästrategioiden mukaista ja pääasialliset strategiset tavoitteet ovat:

- toimivat infrastruktuurin peruspalvelut
- osallistuva kuntalainen ja yrittäjä
- seutukunnallinen yhteistyö
- henkilöriskien hallinta
- käyttötalouden hallinta

#### **Toimenpiteet:**

Rakennusvalvonnan jatkuvana tehtävänä on ollut edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa kunnassa siten kuin kaavoissa, rakennusjärjestyksessä ja maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädetty ja määrätty.

1.2.2018 alkaen otettiin käyttöön Rautjärven kunnan uusi rakennusjärjestys ja ympäristönsuojelumääräykset kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Seudullista yhteistyötä on jo aiemmin edistetty ottamalla käyttöön kesäkuussa 2018 Imatran, Ruokolahden ja Parikkalan kanssa yhteisesti sähköinen lupienkäsittely ohjelmisto Lupapiste.fi ja rakennusvalvonnan ohjelmisto Facta. Vuoden 2019 aikana rakennusvalvonnan seudullisista yhteistyökuvioista käytyjen neuvotteluiden tuloksena Rautjärven kunnan rakennustarkastajan virka päätettiin lakkauttaa 1.4.2020 ja perustettiin Parikkalan kunnan kanssa yhteinen virka 1.2.2020 alkaen, jonka niin toiminta, kuin kulurakennekin jakautuvat kuntien kesken, Parikkala 60 % ja Rautjärvi 40 %.

Luvanhakuprosessia on pyritty helpottamaan asiakkaalle. Lupapiste.fi:n käyttöönoton jälkeen lupia on pystynyt hakemaan sähköisesti. Rakennustarkastaja on ollut tavoitettavissa asiakkaiden neuvontaa varten erityisesti toimistoaikana maanantaisin klo 9.00 – 11.30 sekä mahdollisuuksien mukaan muuna virka-aikana.

Rakennusvalvonnan vanhojen lupa-aineistojen tietokantavirheitä on korjattu järjestelmällisesti. Virheitä on tietokannoissa edelleen ja niiden korjaaminen jatkuu tulevina vuosina.

#### **Mittarit:**

- Reklamaatiot, palvelun laatu, tavoitteena on 0 kpl virallista kautta tullutta reklamaatiota vuodessa
  - Virallista kautta ei saapunut reklamaatioita
- Sähköisen lupakäsittelyn tavoitteena saada lupahakemuksista 90 % sähköisenä
  - vuoden 2019 aikana 88,5 prosenttia hakemuksista saatiin sähköisenä.
- Arvion tekeminen seudullisesta yhteistyöstä
  - seudullisesta yhteistyöstä käytyjen neuvotteluiden perusteella perustettiin Rautjärven ja Parikkalan kuntien yhteinen rakennustarkastajan virka.

#### **Lyhyt analyysi talouden toteutumisesta**

Rakentamisen ohjauksen toiminta on toteutunut kaudella talousarvion raameissa. Toiminnan tuottoja saatiin talousarviossa arvioitua enemmän. Toiminnan kulut alittivat hieman talousarvion. Käyttötalouden osalta toimintatuottojen toteuma 31.12.2019 oli 149,0 % ja toimintakulujen toteuma oli 98,9 %. Käyttötalouden toimintakate ennen poistoja ja rahoitustuottoja ja -kuluja oli -55.938 euroa ja 89,2 %. Näiden jälkeen tilikauden alijäämä oli -55.966 euroa.

#### **Poikkeamat ja huomioita:**

- **3270 Rakennusvalvonta- ja tark.** TA 12.100, toteuma 18.033 → poikkeama -5.933
  - Lupa- ja tarkastusmaksuista saadut tulot ylittivät arvioidun
- **5001 Vakinaiset työsuhteiset** TA -8.300, toteuma -4.425 → poikkeama -3.875

- rakennusvalvonnalle jyvitettyjen palkkojen % -osuuksien tarkastaminen vähensivät rakennusvalvonnan henkilöstökuluja
- **5402 Asiantuntijapalvelut** TA 0, toteuma 5891 € ja **5403 ICT-palvelut** TA 12.000, toteuma 17.153 →poikkeama yhteensä 11.044
- lisääntyneet kulut johtuvat pääosin tietokantojen korjauskustannuksista ja seudullisen ohjelmistomuutoksen aiheuttamista lisäkuluista ja –tehtävistä ohjelmistojen lopulliseen käyttökuntoon saamiseksi, joita ei ollut kaikilta osin osattu huomioida talousarvioon, ja joita myöskään ei ollut huomioitu toimittajan tarjouksessa

### Palvelujen kysyntää kuvaavat toimintaluvut

<i>Rakennusvalvonta</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Rakennusluvut	37	26	22	<b>16</b>	<b>17</b>
Rakennusluvan jatkolupa				<b>4</b>	<b>2</b>
Toimenpideluvat	37	25	26	<b>10</b>	<b>23</b>
Maisematyöluvut	5	2	1	<b>4</b>	<b>1</b>
Tilapäinen lupa	1	1	0	<b>0</b>	<b>0</b>
Purkamisluvat	4	4	6	<b>6</b>	<b>6</b>
Toimenpideilmoitukset	11	23	9	<b>15</b>	<b>11</b>
Maa-ainesluvut	3	0	0	<b>0</b>	<b>0</b>
Poikkeamisluvat	0	6	3	<b>1</b>	<b>1</b>
Katselmukset	142	90	86	<b>87</b>	<b>46</b>
Työnjohtajapäätökset					<b>52</b>

### Arvio tulevasta kehityksestä

Rakentamisen ja haettujen rakennuslupien (rakennusluvut, toimenpideluvat, toimenpideilmoitukset, maisematyöluvut, purkamisluvat ja poikkeamisluvat) määrät ovat Rautjärvellä olleet viime vuodet tasaisessa laskussa, mutta lasku vaikuttaisi pääosin taittuneen.

Rakennusvalvonnan pitämien katselmusten määrää on pyritty luvituksen yhteydessä vähentämään ja siirtämään hankkeiden toteuttamisen valvontaa hankkeeseen ryhtyneelle ja hankkeeseen valitulle toteutusorganisaatiolle, kuten valtakunnallisestikin on ollut suuntaus.

Rakennusvalvonnan vähenevien tehtävien hoitamiseen reagoitiin perustamalla em. kuntien yhteinen rakennustarkastajan virka.

### Menot ja tulot 2019

	<b>Alkuperäinen talousarvio</b>	<b>Talousarvio muutokset</b>	<b>Talousarvio muutosten jälkeen</b>	<b>Talousarvion toteuma</b>	<b>Poikkeama</b>
Menot	-74 791		-74 791	-73 971	-820
Tulot	12 100		12 100	18 033	-5 933
Toimintakate	-62 691		-62 691	-55 938	-6 753

## **Liikelaitos- ja lupajohtokunta**

### **Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos, Rautjärven Vesi**

#### **Lyhyt kuvaus toiminta-ajatuksesta**

Vesihuoltolaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa toiminta-alueillaan vesihuollon (puhdas vesi, jätevesi) palveluja kuntalaisille, yrityksille ja muille palvelujen tarvitsijoille. Keskeisenä tavoitteena on turvata laadukkaat, turvalliset, terveelliset sekä taloudellisesti järkevät palvelut asiakkaiden käyttöön.

Henkilöstö muodostuu 2 vakinaisesta työntekijästä vesi- ja viemärlaitoksen hoitajasta ja vesihuoltoammattimiehestä. Vesihuoltoliikelaitoksen johtajan ja esimiestehtävät ostetaan kuntakonsernilta. Viranomaistehtävät hoitaa keskitetysti Imatran seudun ympäristöviranomaisen.

#### **Kuntastrategian ja palvelustrategian toimeenpano**

Vesihuoltoliikelaitos on osaltaan mahdollistanut kuntastrategian, palvelulupausten ja kuntakonsernin kärkihankkeiden toteutumista turvaamalla terveellisen ja turvallisen talousveden tuotannon ja saannon asiakkailleen vesihuoltoliikelaitoksen toiminta-alueilla sekä toiminta-alueilla saatavilla olevalla ja lupamääräykset täyttävällä jäteveden puhdistamisella.

Liikelaitos on toiminnallaan mahdollistanut vesi- ja viemärlaitoksen oikea-aikaisen ja kohdennetun ylläpidon, kehittämisen ja peruskorjauksen sekä pyrkinyt edesauttamaan seudullisen vesihuollon yhteistyön kehittämistä ja kumppanuuksia.

Henkilöstön mitoituksessa ja organisaation kehittämisessä on noudatettu kunnanvaltuuston hyväksymää henkilöstöstrategiaa.

#### **Riskienhallinta ja sisäinen valvonta**

Rautjärven veden toimintaa on ohjannut ja valvonut valtuuston ja kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva liikelaitos- ja lupajohtokunta. Toiminta on jaettu tulosalueisiin. Johtokunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen johtajan tehtävät ja ratkaisovalta on määritelty kunnan hallintosäännössä ja laitoksen johtosäännössä.

Liikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt vesihuoltoliikelaitoksen käyttösunnitelman vuodelle 2019. Liikelaitos- ja lupajohtokunnalle ja kunnanhallitukselle on annettu raportti talouden toteutumistilanteesta kolme kertaa vuodessa neljän kuukauden välein.

Johtokunnan päätöksenteko on perustunut hyvän hallintotavan mukaisesti julkisuusperiaatteeseen ja avoimuuteen. Vesihuoltoliikelaitoksen johtajan ja johtokunta ovat toimittaneet tekemänsä päätökset asioissa, joissa heille on kuntalain ja hallintosäännön mukaan ohjattu päätösvaltaa, tiedoksi ylemmälle viranhaltijalle ja toimielimille, jotta nämä ovat voineet tarvittaessa käyttää kuntalain mukaista otto-oikeuttaan.

Laitoksen johtaja on varmistanut, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan, sekä että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja hallintosäännöstä. Työtehtävien edellyttämää koulutusta on järjestetty tarpeen kohdentamien vaatimusten mukaan.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtaja on huolehtinut siitä, että päättäjillä on ollut käytettävissään riittävästi ajantasaista ja oikeellista tietoa päätöksenteon pohjaksi ja että tiedonkulku on ollut oikea-aikaista ja riittävää. Tiedotuskanavia ovat olleet johtoryhmä, intranet, sähköposti, ilmoitustaulut ja säännöllisesti pidetyt työpaikkalaverit sekä kaksi kertaa vuodessa pidetyt työpaikkakokoukset.

Laitoksella on valmius- ja varautumissuunnitelma häiriö- ja poikkeustilanteita varten.

## Talousarvion 2019 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja mittareiden toteutuminen

### Tavoitteet

Laitoksen tavoitteena on tuottaa asiakkailleen puhdasta, vaatimukset ja säännökset täyttävää talousvettä, varmistaa veden häiriötön jakelu kaikilla toiminta-alueilla sekä johtaa jätevedet puhdistusvaatimukset täyttävään käsittelyyn ja edelleen purkuvesistöön.

Vesihuoltoliikelaitoksen toiminta on ollut valtuuston hyväksymien päästrategioiden mukaista ja pääasialliset strategiset tavoitteet ovat:

- toimivat infrastruktuurin peruspalvelut
- yhteistyö yritysten ja yhteisöjen kanssa
- osallistuva kuntalainen ja yrittäjä
- seutukunnallinen yhteistyö
- henkilöriskien hallinta
- käyttötalouden hallinta

### Talousarvion toimenpiteiden toteutuminen

- Jätevedenpuhdistamon toiminnan varmistaminen ympäristömääräyksien mukaisesti ajan tasalla. Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä 31.3.2019 mennessä.
- Toiminnalla on Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen 17.6.2009 myöntämä ympäristölupa dnro KAS-2009-Y-30-111. Ympäristölupaan kirjattu velvoite lupamääräysten tarkistamisesta 31.3.2019 mennessä on kumoutunut (Lakimuutos 423/2015). Valvontaviranomaisen on arvioitava luvan muuttamisen tarve vuoden kuluessa lupaan kirjatusta tarkistamisajankohdasta.
- Jäteveden puhdistamolla pidettiin ympäristöluvan mukainen määräaikaistarkastus 24.1.2019. Tarkastuksessa keskusteltiin luvan tarkistamistarpeesta ja sen ajankohdasta. Todettiin, että puhdistamon laajamittainen saneeraus on tarpeen lähivuosina, joten luvan tarkistus on järkevää linkittää siihen. Tarkastuksen yhteenvedon perusteella puhdistamon toiminta ja puhdistustulos on ollut lupaehtojen mukainen.
- Ratkaista jätevedenpuhdistamolta syntyvän kompostoidun tuotteen loppusijoittaminen
- Puhdistamon aumaan sijoitettua kompostia, jolle on haettu ja saatu lupa viherrakentamiskäyttöön, käytettiin vuoden 2019 aikana yhteensä 312 tonnia. Materiaalilla tasattiin Konkalammen latupohjia.
- Olla mukana seutukunnallisessa selvitystyössä koskien yhteisiä verkostoja, puhdistamoja ja muita vesihuoltolaitosten toimintoja. Laikon pohjavesitutkimuksien tulokset valmistuvat vuoden 2019 aikana.
- Laikon pohjavesitutkimuksien loppuraportti valmistui 19.12.2019. Raportin perusteella Laikon vedenottamolta saatava vesimäärä jää niin pieneksi, että se on merkityksetön seudullisen vedenoton kannalta. Suuremman vesimäärän hyödyntämiseksi pohjavesialueelta on raportissa ehdotettu kaivonpaikkatutkimuksia muodostuman luoteisosaan, josta pohjavettä on hyödynnettävissä arvion mukaan noin 3000...5000 m<sup>3</sup>/d. Kuitenkin luoteisosasta arvioitu vesimäärä on liian pieni seudullisen vedenoton tarpeisiin. Jatkotoimenpiteistä tullaan järjestämään neuvottelu pohjavesitutkimuksiin osallistuneiden Imatran veden ja Ruokolahden kunnan kanssa, mutta on todennäköistä, että tutkimuksia Laikon pohjavesialueen hyödyntämistä seudulliseen vedenottoon ei tulla jatkamaan ainakaan em. yhteistyötahojen kanssa.
- Vesihuoltoliikelaitos neuvotteli Ruokolahden kunnan kanssa Oritlammen kaivonpaikkatutkimuksista, jolla varmistettaisiin Rautjärven asemansseudun vedensaanti laitoksen oman järjestelmän häiriötilanteissa. Neuvottelun perusteella vuoden 2020 investointisuunnitelmaan varauduttiin tutkimuksiin 10.000 eurolla.
- Vesitornin rakenteellisen peruskorjauksen toteuttaminen. Suunnitelluin rakenteellisin korjauksin vesitornille saadaan vähintään 5-10 vuotta lisää käyttöikää.
- Vesitornin peruskorjaus toteutettiin osittain. Koko tornin peruskorjaus kilpailutettiin suunnitelmien mukaisesti, mutta kustannukset nousivat arvoitua suuremmiksi ja hankinta päätettiin keskeyttää. Hankinta kilpailutettiin muutetulla urakkarajauksella. Muutetun urakkarajauksen mukaisesti korjaukset

koskivat vain vesisäiliötä ja sen yläpuolisia osia. Samalla parannettiin vedenkäsittelyn hygieniää mm. poistamalla kattovesiputket allastilasta. Peruskorjausta jatketaan vuonna 2020 korjaussuunnittelun ja talousarvion mukaisesti.

- Vesihuollon kustannuksien seuraaminen toiminta-alueittain ja tarvittaessa taksojen korjaaminen vastamaan alueiden vesihuollon kustannuksia
- Simpeleen vesi- ja viemärilaitos tuottavat voittoa laitokselle ja kattavat Rautjärven asemanseudun tappiollisen toiminnan. Taksoihin ei tehty muutoksia vuoden 2019 aikana.
- Selvittää tarvittaessa muiden vesihuoltolaitosten ja -alueiden liittäminen liikelaitokseen
- Kauden aikana ei ilmennyt selvitystarpeita muiden alueiden tai laitosten liittämisiksi vesihuoltoliikelaitokseen. Entiset vesihuolto-osuuskunnat ovat pääasiassa jo laitoksen omistuksessa (Ravirata, Laikko ja Rautjärvi).
- Vesihuollon häiriötilanteisiin varautumisen suunnittelun ja toimintamallien kehittäminen
- Toimintaa häiriötilanteessa jouduttiin harjoittelemaan asemanseudun talousveden pilaantumisen takia heinäkuussa 2019. Kriisistä selvittiin olosuhteet huomioon ottaen hyvin yhteistyössä Imatran seudun ympäristötoimen kanssa. Ympäristötoimen kanssa pidettiin tilanteeseen liittyvä purkutilaisuus, jossa pohdittiin yhdessä onnistumisia ja kehitettäviä toimintamalleja mahdollisia tulevia häiriötilanteita varten. Nämä huomiot tulee ottaa huomioon ja liittää laitoksen valmius- ja varautumissuunnitteluun.

### Mittarit

Palvelun laatu: 0 kpl pidempiä kuin 6 tuntia kestäviä katkoja vedenjakelussa

- Mittarin tavoitteeseen päästiin. 0 kpl katkoja.
  - Vesihuollon valmius- ja varautumissuunnitelmien päivitykset tehty
- Valmius- ja varautumissuunnitelman päivittäminen on aloitettu ja sitä jatketaan vuoden 2020 aikana. Suunnitelman valmiusprosentti 31.12.2019 oli n. 10 %.
  - Vuotovesien määrän vähentäminen. Vuotovesimäärien ja niiden syiden selvittäminen
- Vedenjakeluverkoston vuotovesiä kartoitettiin aktiivisesti ja niitä saatiin vähennettyä kevään ja kesän aikana n. 150 m<sup>3</sup> / vrk. Kuitenkin syksyn aikana vedenjakeluverkoston vuotovesimäärät lisääntyivät lähtötilanteen tasolle ja hetkittäin jopa sen yli uusien vuotojen johdosta. Viemäriverkoston vuotovedet ovat pääosin hulevuotovesiä. Vuotovesien syiden selvittäminen ja niiden aiheuttajien korjaaminen ovat laitoksen jatkuvaa toimintaa.

### Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesihuoltoliikelaitoksen ydintehtävänä on nyt ja tulevaisuudessa varmistaa puhtaan, laatuvaatimukset täyttävän talousveden häiriötön jakelu asiakkaille sekä puhdistaa laitokselle johdetut jätevedet puhdistusvaatimuksien mukaisesti ja johtaa ne puhdistettuna purkuvesistöön.

Rautjärven kunnan talous vaatii tiukkoja tasapainottamisen toimenpiteitä lähivuosien aikana. Vesihuoltoliikelaitoksen on omalta osaltaan huolehdittava, ettei suunniteltua kustannustasoa ylitetä. Tulevaisuuden haasteena tulee olemaan vanhojen verkosto osien ja laitoksiin kohdistuvien investointitarpeiden rahoittaminen. Vesihuoltoliikelaitokselle onkin syytä laatia pitkän tähtäimen investointisuunnitelma, jotta tulevia investointeja ja niihin liittyviä kustannuksia on mahdollista suunnitella.

Vihvilänsuon jätevedenpuhdistamon lupamääräysten mukainen toiminta sekä ylävesisäiliön toimintavarmuus on varmistettava myös tulevaisuudessa. Vihvilänsuon jätevedenpuhdistamolle on lähivuosien aikana tehtävä laajempi saneeraus ja vesitornin rakenteiden kuntoa on seurattava peruskorjauksen valmistumisen jälkeen säännöllisesti. Jäteveden puhdistamon kompostoidun lietteen jatkokäsittelyyn on löydettävä toimiva ratkaisumalli, jonka rasitukset taloudelle eivät ole liian suuret. Käsittelyyn voisi tarjota ratkaisun Etelä-Karjalan jätehuollon vuonna 2020 Kukkuroinmäelle valmistuva biokaasulaitos, jonne yhdyskuntalietteet on mahdollista toimittaa.

Vesihuoltoliikelaitoksen toiminta-alueiden perusmaksujen tasoja tulee seurata ja tarkastella siten, että ne vastaavat toiminta-alueella muodostuneita todellisia vesihuollon kustannuksia. Asemanseudun toiminta-

alueella vesihuollon kustannukset ylittävät tällä hetkellä toiminta-alueelta saatavat toimintatuotot. Laitoksen on aktiivisesti kartoitettava ja tarjottava toiminta-alueilla tai niiden läheisyydessä sijaitseville kiinteistöille mahdollisuutta liittyä kunnalliseen vesihuoltoon, mikäli se on taloudellisesti järkevää laitoksen ja liittyjän näkökulmista.

Poikkeus- ja häiriötilanteiden valmiutta on syytä parantaa. Laitoksella tulee olla ajantasaiset yhteistyö- ja toimintamallit tilanteita varten. Valmius- ja varautumissuunnitelman päivittäminen pikaisella aikataululla on tärkeää. Päivityksen tulee tehdä laitoksen avainhenkilöt ja siihen on löydettävä tarvittavat resurssit.

Rautjärven vesihuoltoliikelaitoksen on tärkeää olla aktiivisesti mukana seutukunnallisessa selvitystyössä koskien yhteisiä puhdistamoja, verkostoja sekä vesihuollon alueellisen järjestämisen toimintamalleja. Laikon pohjavesialueen tutkimusten perusteella Laikon pohjavesialueen hyödyntäminen seudullisen vedenoton alueena lienee kuitenkin mahdotonta.

### **Lyhyt analyysi tavoitteiden ja talouden toteutumisesta**

Liikelaitoksen toimintaa johtaa, kehittää ja sen tuloksellisuudesta vastaa vesihuoltoliikelaitoksen johtaja kuntalain mukaisena johtajana toimintosäännön mukaisesti. Liikelaitoksen tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Turvallisesta ja terveellisestä vesienkäsittelystä huolehdittiin vallitsevien normien, lakien ja ohjeiden mukaisesti toteuttamalla viranomaistarkastukset ja hyväksytyjen ohjelmien mukaiset näytteenotot. Näytteenotto-ohjelmat on pidetty ajan tasalla yhteistyössä viranomaisen kanssa.

4.7.2019 valvontatutkimusohjelman mukaisessa näytteenotossa havaittiin koliformisia bakteereja ja E. coleja asemanseudun raaka- ja lähtevässä vedessä sekä koliformisia bakteereja verkostossa. Oma vedenottokaivo otettiin välittömästi pois käytöstä ja vettä johdettiin yhdysvesiputkea pitkin Ruokolahdelta. Verkosto desinfioitiin ja oma vedenottokaivo per heille järjestettiin väliaikainen vedenjakelupiste. Asemanseudun verkoston asukkaille laitettiin keittokehotus ja heille järjestettiin väliaikainen vedenjakelupiste. Keittokehotus purettiin 15.7.2019, mutta toimenpiteet talousveden pilaantumiseen liittyen jatkuivat pitkälle syksyyn. Talousveden pilaantuminen johtui rankkasateista ja oman vedenottokaivon kaapeliläpiviennin puutteellisesta tiivistämisestä.

Muutoin määräykset ja valvontaohjelman mukaiset vedentuotanto ja jätevesien hallinta on toteutettu budjetin raameissa. Käyttötalouden toteuma on huono, johtuen pääosin asemanseudun vesikriisistä. Toimintakulut ylittivät talousarvion varsinkin kustannuspaikan 7152 (vesilaitos asemanseutu) osalta. Toimintatuottoja saatiin aavistuksen talousarviossa arvioitua vähemmän. Käyttötalouden osalta toimintatuottojen toteuma 31.12.2019 oli 98,8 % ja toimintakulujen toteuma oli 113,6 %. Käyttötalouden toimintakate ennen poistoja ja rahoitustuottoja ja -kuluja oli 186.964 euroa ja 76,1 %. Poistojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 25.685,76 €, ja tuotto- % 29,8 %.

Investointina toteutettiin Simpeleen vesitornin peruskorjaus sekä vesitornin ja Simpeleen vedenottamon automaatiopäivitykset. Vesitornin peruskorjaus jouduttiin toteuttamaan suunniteltua suppeampana johtuen arvioitua suuremmista kustannuksista. Kustannukset kuitenkin nousivat muutetullakin urakkarajauksella yli talousarvion. Kustannusten nousu johtui pääosin yläpohjarakenteesta, joka poikkesi suunnittelutilanteesta merkittävästi. Johtokunnan päätöksellä yläpohjan lisätyöt hyväksyttiin ja 65.000 talousarvioylitykselle haettiin lainaa tai lainantakausta kunnanvaltuustolta. Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle, että vesihuoltoliikelaitokselle myönnetään talousarvioylitystä vastaava lainanottovaltuus. Kunnanvaltuusto myönsi lainanottovaltuuden (Kv 30.09.2019 § 34)

Investointien osalta toteuma-% oli 129,9 %.

### **Poikkeamat ja huomioita:**

· Toimintatuotot; TA 618.600,00, toteuma 610.901,70 \_ poikkeama 7.698,30



- **3103 Vesihuollon liittymismaksut**; TA 16.500,00 toteuma 2.728,99 \_  
poikkeama 13.771,01
- Toimintakulut; TA -373.029,72, toteuma -423.937,14 \_ poikkeama 50.907,42
- **5402 Asiantuntijapalvelut**; TA -28.500,00, toteuma -59.134,90 \_ poikkeama  
30.634,90
- \_ Asemanseudun talousveden pilaantuminen; verkoston desinfiointi,  
näytteenotot jne.
- **5591 Muu materiaali**; TA -35.000,04, toteuma -58.380,51 \_ poikkeama  
23.380,47
- \_ Asemanseudun talousveden pilaantuminen; Ruokolahdelta ostettu  
vesi oman kaivon ollessa pois käytöstä
- \_ Kompostointi; tukiaineen muutos turpeesta kutteriin

**Investointien** osalta toteuma 31.12.2019 oli 201.340,31€ (TA 155.000,00 €).

**Poikkeamat ja huomioita:**

- **95310 Vedenjakeluverkosto**; TA + muutokset -135.000,00, toteuma -  
201.340,31,poikkeama 66.340,31
- Vesitornin peruskorjauksen talousarvioylitys.

**Menot ja tulot 2019**

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama
Menot	-373 030		-373 030	-423 937	50 907
Tulot	618 600		618 600	610 902	7 698
Toimintakate	245 570		245 570	186 965	58 605

## 6.1.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

<b>Rautjärven kunta</b>						
<b>TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2019</b>						
						12/12 = 100 %
<i>ulkoinen / sisäinen</i>						
	<b>Talousarvio 2019</b>	<b>Talous- arvio muutokset</b>	<b>Talousarvio 2019 muutoksen jälkeen</b>	<b>Kunta toteuma ilman vesiliikelaitosta 31.12.2019</b>	<b>Poikkeama</b>	<b>Käyttö %</b>
<b>Toimintatuotot</b>	<b>3 909 650</b>		<b>3 909 650</b>	<b>3 792 645</b>	<b>117 005</b>	<b>97,0</b>
Myyntituotot	792 150		792 150	808 016	-15 866	102,0
Maksutuotot	100 600		100 600	77 531	23 069	77,1
Tuet ja avustukset	257 800		257 800	246 031	11 769	95,4
Vuokratuotot	2 731 700		2 731 700	2 617 288	114 412	95,8
Muut toimintatuotot	27 400		27 400	43 779	-16 379	159,8
<b>Toimintakulut</b>	<b>-26 747 069</b>	<b>-124 000</b>	<b>-26 871 069</b>	<b>-26 216 403</b>	<b>-654 666</b>	<b>97,6</b>
<i>Henkilöstökulut</i>	-5 694 211		-5 694 211	-5 405 294	-288 917	94,9
Palkat ja palkkiot	-4 484 641		-4 484 641	-4 260 607	-224 034	95,0
<i>Henkilösivukulut</i>	-1 209 570		-1 209 570	-1 144 688	-64 882	94,6
Eläkekulut	-1 050 037		-1 050 037	-1 025 133	-24 904	97,6
Muut henkilösivukulut	-159 533		-159 533	-119 555	-39 978	74,9
Palvelujen ostot	-18 080 190	-124 000	-18 204 190	-17 830 938	-373 252	97,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 076 368		-1 076 368	-1 014 319	-62 049	94,2
Avustukset	-215 300		-215 300	-200 338	-14 962	93,1
Vuokrakulut	-1 643 300		-1 643 300	-1 681 028	37 728	102,3
Muut toimintakulut	-37 700		-37 700	-84 486	46 786	224,1
<b>Toimintakate</b>	<b>-22 837 419</b>	<b>-124 000</b>	<b>-22 961 419</b>	<b>-22 423 758</b>	<b>-537 661</b>	<b>97,7</b>
Verotulot	12 601 000		12 601 000	12 599 330	1 670	100,0
Valtionosuudet	10 241 800		10 241 800	10 188 028	53 772	99,5
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	16 350		16 350	40 052	-23 702	245,0
Korkotuotot	47 550		47 550	70 782	-23 232	148,9
Muut rahoitustuotot	0		0	1 127	-1 127	0,0
Korkokulut	-31 200		-31 200	-29 825	-1 375	95,6
Muut rahoituskulut	0		0	-2 032	2 032	
<b>Vuosikate</b>	<b>21 731</b>	<b>-124 000</b>	<b>-102 269</b>	<b>403 652</b>	<b>-505 921</b>	<b>-394,7</b>
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 561 400		-1 561 400	-1 555 752	-5 648	99,6
Satunnaiset erät	0		0	60 473	-60 473	0,0
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-1 539 669</b>	<b>-124 000</b>	<b>-1 663 669</b>	<b>-1 091 627</b>	<b>-572 042</b>	<b>65,6</b>
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	128 000		128 000	104 143	23 857	81,4
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)						
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>-1 411 669</b>	<b>-124 000</b>	<b>-1 535 669</b>	<b>-987 485</b>	<b>-548 184</b>	<b>64,3</b>

## Verotulojen erittely

Verotulot	Alkuperäinen TA	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	Poikkeama
Kunnan verotulo	10.340.000		10.340.000	10.114.032,58	225.967,46
Osuus yhteisöverotuotosta	1.514.000		1.514.000	1.730.154,31	-216.154,27
Kiinteistövero	747.000		747.000	755.143,29	-8.143,29
Verotulot yhteensä	12.601.000		12.601.000	12.599.330,18	1.669,90

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet on esitetty alla olevassa taulukossa:

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo euroa	Muutos %
2013	19	56.673.000	+2,1
2014	19,75	53.345.000	-5,8
2015	20,5	52.546.000	-1,5
2016	20,5	52.149.000	-0,8
2017	20,25	49.337.000	-5,7
2018	20,25	50.364.000	+2,1
2019	20,25	50.469.000	+0,2

Vuoden 2019 osalta tuloveron peruste on arvio, joka perustuu VM:n, Verohallinnon ja Suomen Kuntaliiton arvioihin tulojen kehityksestä koko maan tasolla sekä mm. kuntakohtaisiin toteuma- ja väestötietoihin.

## Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ovat vähentyneet 456.912 euroa edellisestä vuodesta.

Valtionosuudet	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Talousarvion toteuma	Poikkeama
<b>Yhteensä</b>	<b>10.241.800</b>		<b>10.241.800</b>	<b>10.188.028</b>	<b>53.772</b>
<b>Kunnan peruspalvelujen valtionosuus</b>	<b>9.139.200</b>		<b>9.139.200</b>	<b>9.286.914</b>	<b>-147.714</b>
<b>Verotuloihin perustuva valtionosuus</b>	<b>1.281.200</b>		<b>1.281.200</b>	<b>1.281.204</b>	<b>-4</b>
<b>Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus</b>	<b>-178.600</b>		<b>-178.600</b>	<b>- 380.090</b>	<b>-201.490</b>

## 6.1.3 Investointiosan toteutuminen- hankkeittain

Rautjärven kunta

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN  
INVESTOINTIOSA 2019**

12/12=100 %

	TP2018	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talouarvion toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot. %
<b>91110 MAAN HANKINTA/MYYNTI</b>							
Investointimenot	0	-30 000		-30 000		-30 000	0,0
Investointitulot	0	150 000		150 000	163 802	-13 802	109,2
<b>NETTOMENO</b>	<b>0</b>	<b>120 000</b>		<b>120 000</b>	<b>163 802</b>	<b>-43 802</b>	<b>136,5</b>
<b>92320 SIMPELEEN KOULU, yli 300.000 € hanke</b>							
Investointimenot	-30 520						
<b>NETTOMENO</b>	<b>-30 520</b>						
<b>MUUT RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT</b>							
Investointimenot	-346 697	-459 000	106 000	-353 000	-165 794	-187 206	47,0
Käyttöomaisuuden myynti, tulot							
Rahoitusosuudet investointeihin, tulot							
<b>NETTOMENO</b>	<b>-346 697</b>	<b>-459 000</b>	<b>106 000</b>	<b>-353 000</b>	<b>-165 794</b>	<b>-187 206</b>	<b>47,0</b>
<b>Menot:</b>							
92501 Inv.varaus, äkilliset korjaukset	-15 392	-50 000		-50 000	-3 746	-46 254	7,5
92505 Kunnantalo	-26 133	-10 000		-10 000		-10 000	0,0
Rakennusautomaatio							
Poistumistievalot		-10 000					
92510 Hoitokeskus, muutostyöt	-40 078	-30 000		-30 000		-30 000	0,0
Hoitokeskuksen sisäilmakorj. ja tilamuutokset							
92513 Simpeleen päiväkot	-22 493	-49 000	35 000	-14 000	-10 782	-3 218	77,0
Leikkialueen peruskorjaus		-9 000					
Rakennusautomaatio		-5 000					
Katon korjaus		-35 000					
92523 Rautjärven koulu/Liikuntahalli/kenttä	-41 903	-100 000		-100 000	-90 490	-9 510	90,5
Itäsiiven sisäilmakorjaus		-60 000		-60 000			
As. koulu hulevesien hallinta		-15 000		-15 000			
Liikuntahallin valaistuksen uusiminen		-25 000		-25 000			
92524 Karhunpesän tilat As.koululla	-7 044						
92529 Pääkirjasto	-13 697	-76 000	50 000	-26 000	-19 899	-6 102	76,5
Paloilmoitinjärjestelmä ja poistumistievalot		-45 000		-45 000			
Sisävalaistuksen uusinta		-15 000		-15 000			
toimiston laitteiden uusiminen		-8 000		-8 000			
Rakennusautomaatio		-8 000		-8 000			
92578 Kangaskosken kiinteistö	-99 634						
92576 Yritystila Ahola	-36 745	-26 000	21 000	-5 000		-5 000	0,0
Teknisen varikon siirto		-21 000		-21 000			
Rakennusautomaatio		-5 000		-5 000			
92560 Konkalampi, ilmalämpöpumppu	-7 084	-6 000		-6 000		-6 000	0,0
92593 Urheilukentän huoltorakennus, ulkomaalaus		-12 000		-12 000			0,0
92550 Mustikkakatu 2		-25 000		-25 000	-15 974	-9 026	63,9
92551 Mäntylä vanhustentalo		-35 000		-35 000	-9 021	-25 979	25,8
92552 Kuusela, vanhustentalo		-10 000		-10 000	-6 213	-3 787	62,1
92585 Kiinteistöjen hallinnan yhteiset palvelut							
92591 Museoalueen matkailullinen keh.		-10 000		-10 000		-10 000	0,0
92521 Simpeleen koulu, pysäkkikatos		-20 000		-20 000	-9 670	-10 330	48,4
92592 Aseman lämpölaite, pellettisiilon uusinta	-36 494						

Rautjärven kunta

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN  
INVESTOINTIOSA 2019**

12/12=100 %

	TP2018	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talouarvion toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot. %
<b>KADUT, TIET, TORIT JA PUISTOT</b>							
Investointimenot	-103 047	-254 000		-254 000	-138 900	-115 100	54,7
Rahoitusosuudet investointeihin, tulot							
<b>NETTOMENO</b>	<b>-103 047</b>	<b>-254 000</b>		<b>-254 000</b>	<b>-138 900</b>	<b>-115 100</b>	<b>54,7</b>
<b>Menot:</b>							
95110 Kestopäällystys	-86 049	-80 000		-80 000	-86 928	6 928	108,7
Asvaltoinnit		-60 000		-60 000			
Pienkohteet, paikkaukset		-10 000		-10 000			
Peruskorjaus		-10 000		-10 000			
95130 Uudisrakentaminen		-16 000		-16 000	-9 345	-6 655	58,4
Liikenneturvallisuussuunn. kohteet		-16 000		-16 000			0,0
95140 Ympäristökohteet/Puiden uusintaa		-5 000		-5 000		-5 000	
Muut kohteet (puistot, yl.alueet)		-5 000		-5 000			
95191 Retkeilyreitit, Haukavuori	-5 979	-5 000		-5 000		-5 000	0,0
95155 Kentät		-43 000		-43 000	-30 618	-12 382	71,2
Varastokatos		-35 000		-35 000			
Tekonurmen pohjoispäädyn toinen portti		-8 000		-8 000			
95241 Uimarannat, Asemanseutu	-11 019						
95192 Nuorten ajorata		-75 000		-75 000		-75 000	0,0
95194 Koirapuistotarvikkeet		-10 000		-10 000	-12 009	2 009	120,1
95193 Kuntoiluportaat		-20 000		-20 000		-20 000	0,0
<b>95410 SÄHKÖVERKKO JA ULKOALAISTUSLAIT.</b>							
Investointimenot	-52 244	-60 000		-60 000	-57 765	-2 235	96,3
Maakaapelointi, Simpele							
Valaistuksen peruskorjaus							
Kiinteistöjen piha-alueet							
<b>KONSERNI, KONEET JA KAL.</b>							
Investointimenot	-7 994	-10 000		-10 000		-10 000	0,0
97123 Kunnanviraston kalusto							
Neuvotteluhuone	-7 994	-10 000		-10 000		-10 000	0,0
<b>HYVINVOINTI, KONEET JA KALUSTO</b>							
Investointimenot	-8 235	-47 000		-47 000	-10 008	-36 992	21,3
Rahoitusosuudet investointeihin, tulot							
<b>NETTOMENOT</b>	<b>-8 235</b>	<b>-47 000</b>		<b>-47 000</b>	<b>-10 008</b>	<b>-36 992</b>	<b>21,3</b>
97321 Pääkirjasto, työhune kalusteet		-5 000		-5 000	-5 108	108	102,2
97345 Päivähoidon kon.kalusto		-11 000		-11 000	-4 899	-6 101	44,5
Ilmalämpöpumppu		-6 000		-6 000			
Yläkaapit		-5 000		-5 000			
97309 Rautjärven aseman koulu, kalusteet		-20 000		-20 000			
97313 Simpeleen koulu		-11 000		-11 000			
<b>ELINYMPÄRISTÖ, KONEET JA KALUSTO</b>							
Investointimenot	-20 440	-32 000		-32 000	-38 872	6 872	121,5
Käyttöomaisuuden myynti					7 823		
Rahoitusosuudet investointeihin, tulot							
<b>NETTOMENO</b>	<b>-20 440</b>	<b>-32 000</b>		<b>-32 000</b>	<b>-31 048</b>	<b>-952</b>	<b>97,0</b>
97420 Teknisen osaston kalusto	-8 970						
Asemanseutu, ajoleikkuri	-8 970						
97410 Urheilukeskus, Liikuntapaikat	-11 470	-32 000		-32 000	-31 048	-952	97,0
Käyttöom myynti					7 823		
Kubota ja etukuormain		-32 000		-32 000	-38 872		

Rautjärven kunta

**TALOUSARVION TOTEUTUMINEN  
INVESTOINTIOSA 2019**

12/12=100 %

	TP2018	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talouarvion toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot. %
<b>98110 OSAKKEET JA OSUDET</b>							
Investointimenot							
Käyttöomaisuuden myynti							
<b>NETTOMENO</b>							
Investointimenot yhteensä	-569 177	-892 000	106 000	-786 000	-411 337	-374 663	52,3
Käyttöomaisuuden myynti	0	150 000		150 000	171 626	-21 626	114,4
Rahoitusos./muut tulot investointeihin	0						
Investointitulot yhteensä	0	150 000		150 000	171 626	-21 626	114,4
<b>NETTOMENO YHTEENSÄ</b>	<b>-569 177</b>	<b>-742 000</b>	<b>106 000</b>	<b>-636 000</b>	<b>-239 712</b>	<b>-396 289</b>	<b>37,7</b>
					-582 489		
					171 151		
					-4 603		
					-166 548		
					192 050		
					-20 424		
					17 540		
					2 884		

**Investoinnit**

Investointimenojen toteuma oli 31.12.2019 - 411.337 € (TA + muutokset 786.00) ja käyttöprosentti 52,3 %. Vuoden 2019 investointiohjelma sisälsi paljon varauksia, joiden toteuttamiselle ei kauden aikana ollut mahdollisuuksia. Työohjelmaan suunnitellut työt saatiin pääosin toteutettua suunnitellussa aikataulussa ja -kustannuksin. Investointitulosten toteuma oli 163.802 € (TA 150.000) ja ne koostuivat kiinteistöpoliittisen ohjelman mukaisten metsätilojen myynnistä.

**Huomioita ja poikkeamia:**

- 92576 Yritystila Ahola, rakennusautomaatiopäivitys
  - Siirretty käyttötalouteen (toteutunut investointi alle 5.000)
- 92560 Konkalampi, ilmalämpöpumppu
  - Siirretty käyttötalouteen (toteutunut investointi alle 5.000)
- 92593 Urheilukentän huoltorakennus, ulkomaalaus
  - Investointi alle 5.000 € → toteutus käyttötaloudesta siirtyy myöhempään ajankohtaan
- 95191 Retkeilyreitit, Haukkavuori
  - Siirretty käyttötalouteen (toteutunut investointi alle 5.000)
- 92591 Museoalueen matkailullinen kehittäminen TA -10.000, toteuma 0,00
  - Kuntalan alueen kehittämissuunnittelu kesken → ei toimenpiteitä
- 95192 Nuorten ajorata; TA -75.000, toteuma 0,00
  - Kunnalla ei ole osoittaa paikka ajoradalle
- 95193 Kuntoiluportaat; TA -20.000, toteuma 0,00
  - Toteutus vaatii myönteisen avustuspäätöksen, siirtyy vuodelle 2020

## 6.1.4 Rahoitusosan toteutuminen

<b>Rahoitusosan toteutumisvertailu 31.12.2019</b>					
<b>Rautjärven kunta</b> <i>sis. Vesiliikelaitos</i>	<b>Talousarvio euroa</b>	<b>TA- muutos euroa</b>	<b>TA- muutosten jälkeen</b>	<b>Toteutuma euroa</b>	<b>Poikkeama euroa</b>
<b>Toiminnan rahavirta</b>	258 401	-124 000	134 401	<b>690 428,17</b>	556 026,93
Vuosikate	258 401	-124 000	134 401	583 663,44	449 262,20
Satunnaiset erät	0	0	0	60 472,59	60 472,59
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	46 292,14	46 292,14
<b>Investointien rahavirta</b>	-897 000	106 000	-791 000	<b>-591 779,27</b>	199 220,73
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 047 000	106 000	-941 000	-783 829,15	157 170,85
Rahoitusosuudet investointeihin				17 539,77	17 539,77
Hyödykkeiden luovutustulo	150 000		150 000	174 510,11	24 510,11
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-638 599</b>	<b>-18 000</b>	<b>-656 599</b>	<b>98 648,90</b>	<b>755 247,66</b>
<b>Rahoituksen rahavirta:</b>					
<b>Antolainauksen muutokset</b>	24 500	0	24 500	<b>24 623,11</b>	123,11
Antolainasaamisten lisäys	-600				
Antolainasaamisten vähennys	25 100			24 623,11	24 623,11
<b>Lainakannan muutokset</b>	-921 514	0	-921 514	<b>1 143 940,54</b>	2 065 454,54
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-921 514		-921 514	-1 319 695,81	-398 181,81
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	2 463 636,35	2 463 636,35
<b>Oman pääoman muutokset</b>	0	0	0	<b>198 044,40</b>	198 044,40
<b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>	36 000		36 000	<b>-266 513,53</b>	-302 513,53
Toimeksiant.varojen ja po muut.				-148 627,51	-148 627,51
Vaihto-omaisuuden muutos				6 000,00	6 000,00
Saamisten muutos	10 000		10 000	683 991,80	673 991,80
Korottomien velkojen muutos	26 000		26 000	-807 877,82	-833 877,82
<b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>	<b>-1 499 613</b>	<b>-18 000</b>	<b>-1 517 613</b>	<b>1 198 743,42</b>	<b>2 716 356,18</b>

## 6.1.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 2019										
Ei sisällä Vesiliikelaitosta										
KÄYTTÖTALOUSOSA sis. sisäiset										
Määrärahat						Tuloarviot				
Toimielin ja tulosalueet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama
Kunnanhallitus	-17 385 338	-124 000	-17 509 338	-17 286 634,61	-222 703,31	283 400		283 400	267 671,28	15 728,64
Osallisuus ja päätöksenteko	-1 461 672		-1 461 672	-1 357 360,18	-104 311,58	172 700		172 700	202 391,44	-29 691,40
Elinvoimaisuuden kehittäminen	-372 510		-372 510	-261 154,27	-111 355,49	101 800		101 800	59 828,01	41 971,95
Kuntien yhteiset palvelut	-15 551 156	-124 000	-15 675 156	-15 668 120,16	-7 036,24	8 900		8 900	5 451,83	3 448,09
Hyvinvointilautakunta	-6 937 614		-6 937 614	-6 616 856,74	-320 757,18	688 500		688 500	685 281,08	3 219,16
Hyvinvoinnin edistäminen	-6 937 614		-6 937 614	-6 616 856,74	-320 757,18	688 500		688 500	685 281,08	3 219,16
Elinympäristölautakunta	-2 349 327		-2 349 327	-2 238 941,25	-110 385,39	2 925 650		2 925 650	2 821 660,19	103 989,73
Elinympäristöpalvelut	-2 349 327		-2 349 327	-2 238 941,25	-110 385,39	2 925 650		2 925 650	2 821 660,19	103 989,73
Liikelaitos- ja lupajohtokunta	-74 791		-74 791	-73 970,80	-820,04	12 100		12 100	18 032,81	-5 932,85
Rakentamisen ohjaus	-74 791		-74 791	-73 970,80	-820,04	12 100		12 100	18 032,81	-5 932,85
<b>Käyttötalous yhteensä</b>	<b>-26 747 069</b>	<b>-124 000</b>	<b>-26 871 069</b>	<b>-26 216 403,40</b>	<b>-654 665,92</b>	<b>3 909 650</b>		<b>3 909 650</b>	<b>3 792 645,36</b>	<b>117 004,68</b>

TULOSLASKELMA-OSA										
Määrärahat						Tuloarviot				
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama
Verotulot						12 601 000		12 601 000	12 599 330,18	1 669,90
Valtionosuudet						10 241 800		10 241 800	10 188 028,00	53 772,08
Korkotuotot						47 550		47 550	70 781,71	-23 231,59
Muut rahoitustuotot									1 126,57	-1 126,57
Korkokulut	-31 200		-31 200	-29 824,58	-1 375,42					
Muut rahoituskulut				-2 031,90	2 031,90					
<b>Tuloslaskelmaosa yhteensä</b>	<b>-31 200</b>		<b>-31 200</b>	<b>-31 856,48</b>	<b>656,48</b>	<b>22 890 350</b>		<b>22 890 350</b>	<b>22 859 266,46</b>	<b>31 083,82</b>



INVESTOINTIOSA										
Määrärahat						Tuloarviot				
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama
Maan hankinta/ myynti	-30 000		-30 000		-30 000,00	150 000		150 000	163 802,46	-13 802,46
Muut rakennukset ja rakennelmat	-459 000	106 000	-353 000	-165 793,56	-187 206,44					
Kadut, tiet ja puistot/Muut maa- ja vesirakenteet	-254 000		-254 000	-138 899,86	-115 100,14					
Sähköverkko ja ulkovaistus- laitteet	-60 000		-60 000	-57 764,63	-2 235,37					
Konserni kon. ja kalusto	-10 000		-10 000		-10 000,00					
Hyvinvointi. kon. ja kalusto	-47 000		-47 000	-10 007,53	-36 992,47					
Elinymp. kon. ja kalusto	-32 000		-32 000	-38 871,77	6 871,77				7 823,39	-7 823,39
Osakkeet ja osuudet										
<b>Investointiosa yht.</b>	<b>-892 000</b>	<b>106 000</b>	<b>-786 000</b>	<b>-411 337,35</b>	<b>-374 662,65</b>	<b>150 000</b>		<b>150 000</b>	<b>171 625,85</b>	<b>-21 625,85</b>

RAHOITUSOSA										
Määrärahat						Tuloarviot				
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaam. lisäykset										
Antolainasaam. vähenn.										
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen l										
Pitkäaikaisten lainojen v	-900 000		-900 000	-1 265 191,81	365 191,81					
Lyhytaikaisten lain. muutos									2 425 499,79	2 425 499,79
Oman pääoman muutokset									198 044,40	198 044,40
Vaikutus maksuvalmiuteen										
<b>TALOUSARVION LOPPUSUMMA</b>	<b>-28 570 269</b>	<b>-18 000</b>	<b>-28 588 269</b>	<b>-27 924 789,04</b>	<b>-663 480,28</b>	<b>26 950 000</b>	<b>0</b>	<b>26 950 000</b>	<b>29 447 081,86</b>	<b>2 750 006,84</b>

## 7. Tilinpäätöslaskelmat

### 7.1 Tuloslaskelma

<b>TULOSLASKELMA</b>	Toteutuma	Tilinpäätös
ulkoinen/koko kunta	2019	2018
<b>TOIMINTATUOTOT</b>		
Myyntituotot	1 364 869,36	1 503 626,05
Maksutuotot	77 261,34	99 684,82
Tuet ja avustukset	246 031,07	221 961,03
Vuokratuotot	1 168 387,30	1 250 516,43
Muut toimintatuotot	43 778,73	61 845,53
<b>TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ</b>	<b>2 900 327,80</b>	<b>3 137 633,86</b>
<b>TOIMINTAKULUT</b>		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 351 640,45	-4 499 327,83
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 048 463,16	-1 085 503,31
Muut henkilösivukulut	-121 024,37	-137 819,97
Palvelujen ostot	-17 955 884,67	-16 529 373,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 137 030,27	-1 153 778,01
Avustukset	-200 337,73	-196 382,65
Vuokrat	-234 967,56	-195 469,94
Muut toimintakulut	-87 773,07	-362 230,09
<b>TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ</b>	<b>-25 137 121,28</b>	<b>-24 159 885,52</b>
<b>TOIMINTAKATE</b>	<b>-22 236 793,48</b>	<b>-21 022 251,66</b>
<b>Verotulot</b>	<b>12 599 330,18</b>	<b>11 992 704,43</b>
<b>Valtionosuudet</b>	<b>10 188 028,00</b>	<b>10 644 940,00</b>
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>		
Korkotuotot	64 437,96	58 648,59
Muut rahoitustuotot	1 126,57	433,97
Korkokulut	-30 433,89	-35 897,34
Muut rahoituskulut	-2 031,90	-100,63
<b>VUOSIKATE</b>	<b>583 663,44</b>	<b>1 638 477,36</b>
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>		
Suunn.mukaiset poistot	-1 710 077,60	-1 839 946,20
<b>Satunnaiset erät</b>		
Satunnaiset tuotot	60 472,59	0,00
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>-1 065 941,57</b>	<b>-201 468,84</b>
<b>Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)</b>	<b>104 142,52</b>	<b>104 142,52</b>
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)</b>	<b>-961 799,05</b>	<b>-97 326,32</b>

## 7.2 Rahoituslaskelma

<b>RAHOITUSLASKELMA</b>	Toteuma	Toteuma
Koko kunta	2019	2018
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	583 663,44	1 638 477,36
Satunnaiset erät	60 472,59	
Tulorahoituksen korjausevät	46 292,14	323 117,36
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-783 829,15	-806 167,03
Rah.osuudet invest. menoihin	17 539,77	
Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustulot	174 510,11	1 580,89
Toiminnan ja invest. rahavirta	98 648,90	1 157 008,58
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen vähennykset	24 623,11	56 707,04
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 319 695,81	-856 059,46
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 463 636,35	600 000,00
Oman pääoman muutokset	198 044,40	105 807,71
<b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>		
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	-148 627,51	1 309,89
Vaihto-omaisuuden muutos	6 000,00	
Saamisten muutos	683 991,80	-806 771,64
Korottomien velkojen muutos	-807 877,82	-100 242,63
Rahoituksen rahavirta	1 100 094,52	-999 249,09
<b>RAHAVAROJEN MUUTOS</b>	<b>1 198 743,42</b>	<b>157 759,49</b>
<b>RAHAVAROJEN MUUTOS</b>	<b>-1 198 743,42</b>	<b>-157 759,49</b>

## 7.3 Tase

<b>TASE</b>	<b>Tilivuosi</b>	<b>Tilivuosi</b>
ulkoinen/koko kunta	<b>2019</b>	<b>2018</b>
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	0,00	2 584,93
2. Muut pitkävaikutteiset meno	14 010,15	29 758,35
Aineettomat hyödykkeet yht.	14 010,15	32 343,28
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 944 424,54	2 108 227,00
2. Rakennukset	18 598 563,43	19 390 420,54
3. Kiinteät rakenteet ja laitt	3 884 999,60	4 098 858,59
4. Koneet ja kalusto	117 633,90	178 551,00
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräis	0,00	33 328,42
Aineelliset hyödykkeet yht	24 545 621,47	25 809 385,55
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	3 320 493,30	3 318 774,10
2. Joukkovelkak.lainasaamiset	333 096,06	0,00
3. Muut lainasaamiset	336 421,76	336 421,76
4. Muut saamiset	56 950,00	56 950,00
Sijoitukset yhteensä	4 046 961,12	3 712 145,86
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	28 606 592,74	29 553 874,69
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. Lahj.rahastojen erityiskatt	36 957,96	37 161,50
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT	36 957,96	37 161,50

<b>T A S E</b>	<b>Tilivuosi</b>	<b>Tilivuosi</b>
ulkoinen/koko kunta	<b>2019</b>	<b>2018</b>
<b>C VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		
<b>I Vaihto-omaisuus</b>		
4. Muu vaihto-omaisuus	462 727,00	468 727,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	462 727,00	468 727,00
<b>II Saamiset</b>		
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>		
2. Lainasaamiset	163 950,01	188 573,12
Pitkäaik.saamiset yhteensä	163 950,01	188 573,12
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
1. Myyntisaamiset	314 821,48	287 299,96
2. Lainasaamiset	25 113,60	25 113,60
3. Muut saamiset	103 227,85	162 992,63
4. Siirtosaamiset	243 191,13	894 939,67
Lyhytaikaiset saamiset yht.	686 354,06	1 370 345,86
Saamiset yhteensä	850 304,07	1 558 918,98
<b>III Rahoitusarvopaperit</b>		
4. Muut arvopaperit	560 342,05	522 416,78
Rahoitusarvopaperit yht.	560 342,05	522 416,78
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	1 505 363,54	344 545,39
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ</b>	<b>3 378 736,66</b>	<b>2 894 608,15</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>32 022 287,36</b>	<b>32 485 644,34</b>

<b>T A S E</b>	<b>Tilivuosi</b>	<b>Tilivuosi</b>
ulkoinen/koko kunta	<b>2019</b>	<b>2018</b>
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	-9 426 835,73	-9 426 835,73
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-9 932 712,79	-9 667 900,16
V Tilikauden yli/alijäämä	961 799,05	97 326,32
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-18 397 749,47	-18 997 409,57
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	-2 574 948,64	-2 679 091,16
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	-2 574 948,64	-2 679 091,16
PAKOLLISET VARAUKSET		
2. Muut pakolliset varaukset	-473 450,22	-420 236,25
PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	-473 450,22	-420 236,25
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	-326 420,84	-426 420,84
3. Muut toimeksiantojen pääoma	-834 023,37	-882 854,42
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	-1 160 444,21	-1 309 275,26
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rah.lai	-2 688 267,35	-4 007 963,16
7. Muut velat	-791 336,80	-791 336,80
8. Siirtovelat	-533 490,00	-533 490,00
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-4 013 094,15	-5 332 789,96
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vak.lai	-4 319 695,81	-1 856 059,46
5. Saadut ennakot	-64 983,63	-69 303,58
6. Ostovelat	-211 959,08	-640 042,06
7. Muut velat	-88 136,02	-87 656,94
8. Siirtovelat	-717 826,13	-1 093 780,10
Lyhytaikainen vieras po. yht.	-5 402 600,67	-3 746 842,14
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	-9 415 694,82	-9 079 632,10
VASTATTAVAA	-32 022 287,36	-32 485 644,34

## 7.4 Konsernilaskelmat

RAUTJÄRVEN KUNTA			
<b>KONSERNITULOSLASKELMA</b>			
		<b>2019</b>	<b>2018</b>
		<b>€</b>	<b>€</b>
Toimintatuotot		20 501 793,73	20 231 225,42
Valmistus omaan käyttöön		-	-
Toimintakulut		-42 798 597,62	- 41 266 691,31
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta		2 904,04	5 861,79
<b>Toimintakate</b>		<b>- 22 293 899,85</b>	<b>- 21 029 604,10</b>
Verotulot		12 581 781,07	11 975 293,38
Valtioinosuudet		10 777 690,52	11 206 194,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot		59 145,74	52 293,90
Muut rahoitustuotot		20 861,22	17 872,97
Korkokulut		-56 987,20	- 68 568,90
Muut rahoituskulut		-4 047,71	- 368,00
<b>Vuosikate</b>		<b>1 084 543,78</b>	<b>2 153 113,25</b>
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 348 934,80	- 2 448 675,68
Omistuksen eliminointierot		-	-
Satunnaiset erät		291 471,28	
<b>Tilikauden tulos</b>		<b>- 972 919,74</b>	<b>- 295 562,42</b>
Tilinpäätössiirrot		-36 173,60	3 162,31
Tilikauden verot		-9 946,11	- 15 766,38
Laskennalliset verot		9 782,38	- 9 516,46
Vähemmistöosuudet		2 243,28	3 381,18
<b>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</b>		<b>- 1 007 013,79</b>	<b>- 314 301,76</b>

Rautjärven kunta		
<b>RAHOITUSLASKELMA</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	1 084 543,78	2 153 113,26
Satunnaiset erät	291 471,28	
Tilikauden verot	- 9 946,11	- 15 766,38
Tulorahoituksen korjauserät	- 206 076,16	- 6 656,87
<b>Toiminnan rahavirta yhteensä</b>	<b>1 159 992,79</b>	<b>2 130 690,01</b>
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	- 1 210 711,68	- 1 695 281,75
Investoinnit tytäryritykseen	-	-
Rahoitusosuudet inv.menoihin	54 637,95	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	520 499,33	278 638,98
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>- 635 574,40</b>	<b>- 1 416 642,77</b>
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>524 418,40</b>	<b>714 047,24</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainasaamisten lisäykset	-	-
Antolainasaamisten vähennykset	24 623,11	-
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	- 1 654 365,25	1 024 370,65
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 216 936,88	- 1 133 660,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	265 445,38
	587 194,74	156 155,17
Oman pääoman muutokset	193 544,40	101 307,71
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutokset	- 169 396,04	6 842,60
Vaihto-omaisuuden muutos	21 738,48	19 348,58
Saamisten muutos ilman laskennallisia veroja	- 11 823,96	- 577 349,09
Korottomien velkojen muutos	87 516,08	- 301 680,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 71 965,44	- 852 837,91
Rahoituksen rahavirta	708 773,71	- 595 375,04
Rahavarojen muutos	1 233 192,11	118 672,20
<b>Rahavarojen muutos</b>		
Rahavarat 31.12.	2 375 555,27	1 142 363,16
Rahavarat 1.1.	1 142 363,16	1 023 690,96
	1 233 192,11	118 672,20



RAUTJÄRVEN KUNTA			
<b>KONSERNITASE</b>			
		<b>2019</b>	<b>2018</b>
<b>VASTAAVAA</b>		<b>€</b>	<b>€</b>
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>		<b>36 415 965,64</b>	<b>36 942 054,80</b>
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>		<b>313 548,15</b>	<b>363 906,58</b>
Aineettomat oikeudet		136 902,08	178 618,83
Muut pitkävaikuttiset menot		106 661,49	137 116,87
Ennakkomaksut		69 984,58	48 170,88
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>		<b>32 878 445,58</b>	<b>34 351 427,21</b>
Maa- ja vesialueet		2 293 178,93	2 456 981,39
Rakennukset		25 031 673,01	25 838 625,15
Kiinteät rakenteet ja laitteet		5 167 011,94	5 367 335,41
Koneet ja kalusto		341 345,03	494 769,96
Muut aineelliset hyödykkeet		19 844,33	25 578,41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		25 392,35	168 136,89
<b>Sijoitukset</b>		<b>2 133 397,20</b>	<b>1 824 847,47</b>
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet		-	-
Osakkuusyhteisöosuudet		691 904,93	733 557,11
Osakkeet ja osuudet		1 006 454,54	989 348,69
Muut lainasaamiset		369 517,82	36 421,76
Muut saamiset		65 519,91	65 519,91
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>		<b>1 090 574,71</b>	<b>401 873,54</b>
Valtion toimeksiannot		1 053 616,75	364 712,04
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		36 957,96	37 161,50
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		<b>6 014 092,50</b>	<b>7 237 312,53</b>
<b>Vaihto-omaisuus</b>		<b>612 533,46</b>	<b>634 271,95</b>
Aineet ja tarvikkeet		121 933,86	133 806,38
Keskeneräiset tuotteet		27 872,60	31 738,57
Muu vaihto-omaisuus		462 727,00	468 727,00
<b>Saamiset</b>		<b>3 026 003,77</b>	<b>3 038 802,91</b>
Pitkäaikaiset saamiset		1 263 500,16	616 928,41
Myyntisaamiset		627 789,20	- 43 722,78
Lainasaamiset		-55 335,58	- 55 228,54
Muut saamiset		525 518,97	525 682,95
Siirtosaamiset		1 577,56	1 623,66
Lainasaamisten pääomat		163 950,01	188 573,12
Lyhyaikaiset saamiset		1 762 503,61	2 421 874,50
Myyntisaamiset (ly)		368 583,69	574 290,99
Lainasaamiset (ly)		804 843,40	409 476,01
Muut saamiset (ly)		244 006,77	414 162,41
Siirtosaamiset (ly)		345 069,75	1 023 945,09
<b>Rahoitusomaisuusarvopaperit</b>		<b>573 276,62</b>	<b>535 213,32</b>
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>		<b>1 802 278,65</b>	<b>607 149,85</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>		<b>42 430 058,14</b>	<b>41 757 492,84</b>

VASTATTAVAA		2019	2018
		€	€
<b>OMA PÄÄOMA</b>		<b>21 524 776,05</b>	<b>22 046 285,28</b>
	Peruspääoma	9 426 835,73	9 426 835,73
	Arvonkorotusrahasto	47 783,09	47 783,09
	Muut omat rahastot	625 979,14	633 207,32
	Edellisten tilikausien yli-alijäämä	12 431 191,88	12 252 760,90
	Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 007 013,79	- 314 301,76
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>		<b>263 017,70</b>	<b>174 301,29</b>
<b>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b>			
	Poistoero	-	-
	Vapaaehtoiset varaukset	-	-
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>		<b>336 297,50</b>	<b>378 665,40</b>
	Eläkevaraukset		
	Muut pakolliset varaukset	336 297,50	378 665,40
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>		<b>2 260 523,90</b>	<b>1 741 218,77</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>		<b>18 045 442,97</b>	<b>17 417 022,10</b>
	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	7 300 087,85	9 208 964,34
	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1 693 783,17	1 481 831,37
	Pitkäaikainen laskennallinen verovelka	111 625,00	119 487,03
	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 866 915,81	2 407 389,51
	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 073 031,14	4 199 349,85
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>		<b>42 430 058,14</b>	<b>41 757 492,84</b>

## 8. Tilinpäätöksen liitetiedot

### Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

#### Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

#### Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

#### Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

#### Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

#### Saamisten ja rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai takaisinostoarvoon.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat oikaisut

#### Vesihuolto

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos (Rautjärven vesi) toimii kunnan toiminnasta eriyttynä liikelaitoksena.

Hulevesien järjestämisvastuu on edelleen kunnalla.

<b>Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot</b>				
<i>Toimintatuotot tehtäväalueittain</i>				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Kunnanhallitus			266 371,28	293 295,38
Hyvinvointilautakunta			682 217,66	735 021,40
Elinympäristölautakunta			1 367 530,19	1 503 190,43
Liikelaitos- ja lupajohtokunta			584 208,67	606 126,65
<b>Yhteensä</b>	<b>20 501 793,73</b>	<b>20 231 225,42</b>	<b>2 900 327,80</b>	<b>3 137 633,86</b>
Tuloslaskelma kokonaisuudessaan on esitetty kohdassa Tilikauden tuloksen muodostuminen.				
<i>Verotulojen erittely</i>				
	Kunta			
	2019	2018		
Kunnan tulovero	10 114 032,58	9 849 920,50		
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 730 154,31	1 391 588,30		
Kiinteistövero	755 143,29	751 195,63		
Muut verotulot				
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>12 599 330,18</b>	<b>11 992 704,43</b>		
<i>Valtionosuuksien erittely</i>				
	Kunta			
	2019	2018		
Yleinen valtionosuus				
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 286 914,00	9 595 628,00		
Verotuloihin perustuva valtionosuus	1 281 204,00	1 281 707,00		
Sosiaali- ja terveydenh. valtionosuus				
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-380 090,00	-232 395,00		
Opetus- ja kultt.muut valtionos.				
<b>Valtionosuudet yhteensä</b>	<b>10 188 028,00</b>	<b>10 644 940,00</b>		
<i>Pakollisten varausten muutokset</i>				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1.2019	0,00	0,00		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12.2019	0,00	0,00		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.2019	0,00	0,00	320 236,25	0,00
Lisäykset tilikaudella			48 713,97	320 236,25
Vähennykset tilikaudella			0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.2019	0,00	0,00	368 950,22	320 236,25
Muut pakolliset varaukset 1.1.2019	378 674,40	378 674,40	100 000,00	100 000,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	4 500,00	
Vähennykset tilikaudella	-42 376,90	0,00		
<b>Muut pakolliset varaukset 31.12.2019</b>	<b>336 297,50</b>	<b>378 674,40</b>	<b>104 500,00</b>	<b>100 000,00</b>
Eksojen alijäämästä on tehty pakollinen varaus 368.950,22 euroa				

<i>Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot</i>					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot					
	Maa-alueiden myyntivoitot		0,00		798,50
	Rakennusten myyntivoitot		0,00		
	Muut myyntivoitot	291 471,28	0,00	75 364,47	
	<b>Myyntivoitot yhteensä</b>	<b>291 471,28</b>	<b>0,00</b>	<b>75 364,47</b>	<b>798,50</b>
Muut toimintakulut			0,00		
	<b>Myyntitappiot yhteensä</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>734,05</b>	<b>3 679,61</b>

<b>KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET</b>			
		Poistomenetelmä	Poistoaika / tai %
Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
	Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	3 vuotta
	Tutkimus- ja kehittämismenot	tasapoisto	3 vuotta
	Konserniliikearvo	tasapoisto	5 vuotta
	Liikearvo	tasapoisto	5 vuotta
	Atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta
	Muut	tasapoisto	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat			
	Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	tasapoisto	25 v
	Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	tasapoisto	20 v
	Koulurakennukset ja päiväkod., kiviset	tasapoisto	20 v
	Koulurakennukset ja päiväkod., puiset	tasapoisto	20 v
	Simpeleen koulu (2016 pk) kv 12.12.2016	tasapoisto	30 v
	Terveysasemat, kiviset	tasapoisto	25 v
	Paloasemat	tasapoisto	30 v
	Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 v
	Talourakennukset	tasapoisto	20 v
	Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 v
	Asuinrakennukset		
	Kerrostalot, kiviset	tasapoisto	35 v - 40 v
	Kerrostalot, puiset	tasapoisto	30 v - 40 v
	Rivitalot, kiviset	tasapoisto	30 v - 40 v
	Rivitalot, puiset	tasapoisto	30 v - 40 v
	Pientalot, puiset	tasapoisto	30 v - 40 v
	Peruskorjaukset, yli sitovuustason	tasapoisto	uudisrak. poistoaika
	Perusparannukset	tasapoisto	enint. 15 v.
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
		menojäätännöspoisto	
	Kadut, tiet, torit ja puistot		20 %
	Sillat, laiturit ja uimalat		25 %
	Muut maa- ja vesirakenteet		20 %
	Vedenjakeluverkosto		7% - 10%
	Viemäriverkko		7% - 10%
	Kaukolämpöverkko		15 %
	Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet		20 %
	Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset		22 %
	Muut putki- ja kaapeliverkot		20 %
	Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet		20% - 25 %
	Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet		20 %
	Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet		20% - 25%
Koneet ja kalusto			
		tasapoisto	
	Puiset alukset ja muut uivat työkoneet		8 vuotta
	Muut kuljetusvälineet		4 - 10 vuotta
	Muut liikkuvat työkoneet		5 vuotta
	Muut raskaat koneet		10 vuotta
	Muut kevyet koneet		5 vuotta
	Atk-laitteet		3 - 5 vuotta
	Muut laitteet ja kalusteet		3 - 5 vuotta
Käytetty omaisuus			
			1/2 uuden vast. poistoaajasta
Muut aineelliset hyödykkeet			
	Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
	Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
	Muut hyödykkeet		

RAUTJÄRVEN KUNTA										Tilinpäätös 31.12.2018			
										Taseen liitetieto, vastaavaa			
<b>Pysyvät vastaavat</b>													
										Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet	
		€	€	€	€	€	€	€	€	€	€		
		Aineetto- mat oikeudet	Muut pitkä- vaikutt. menot	Aineettomat hyödykk. yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitt.	Koneet ja kalusto	Keskener. hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä			
Hankintameno 1.1.19		2 584,93	29 758,35	32 343,28	2 108 227,00	19 390 420,54	4 098 858,59	178 551,00	33 328,42	25 809 385,55			
Lisäykset tilik.				0,00					545 744,36	545 744,36			
Rahoitusos.tilik.				0,00		-17 539,77				-17 539,77			
Vähennykset tilik.aikana				0,00	-163 802,46					-163 802,46			
Siirrot erien välillä				0,00		406 882,88	187 790,42	47 977,74	-579 072,78	63 578,26			
Tilikauden poisto		-2 584,93	-15 748,20	-18 333,13		-1 181 200,22	-401 649,41	-108 894,84		-1 691 744,47			
Hankintameno 1.1.19		<b>0,00</b>	<b>14 010,15</b>	<b>14 010,15</b>	<b>1 944 424,54</b>	<b>18 598 563,43</b>	<b>3 884 999,60</b>	<b>117 633,90</b>	<b>0,00</b>	<b>24 545 621,47</b>			
<b>Pysyvien vastaavien sijoitukset</b>													
										Osakkeet ja osuudet			
		€	€	€	€	€	€	€	€				
		Osakkeet tytäryht.	Kuntayhty- mäosuudet	Osakkeet osakkuus ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Osakkeet ja osuudet yhteensä	Saamiset muut yht.	Sijoitukset yhteensä					
Hankintameno 1.1.19		760 089,84	986 071,86	652 620,13	919 992,27	3 318 774,10	393 371,76	3 712 145,86					
Lisäykset tilik.					4 603,46	4 603,46	333 096,06	337 699,52					
Rahoitusos.tilik.						0,00							
Vähennykset tilik.aikana					-2 884,26	-2 884,26		-2 884,26					
Hankintameno 1.1.19		<b>760 089,84</b>	<b>986 071,86</b>	<b>652 620,13</b>	<b>921 711,47</b>	<b>3 320 493,30</b>	<b>726 467,82</b>	<b>4 046 961,12</b>					
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT TASEEN MUKAAN</b>													
				€	€								
		Aineettomat hyödykkeet		14 010,15									
		Aineelliset hyödykkeet		24 545 621,47									
		Sijoitukset		4 046 961,12	<b>28 606 592,74</b>								

<b>Saamisten erittely</b>					
		2109		2018	
		Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä					
	Myyntisaamiset	0,00	24 957,72	0,00	20 982,86
	Lainasaamiset	300 000,00	0,00	300 000,00	0,00
	Muut saamiset	23 400,00	0,00	23 400,00	0,00
	Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	<i>323 400,00</i>	<i>24 957,72</i>	<i>323 400,00</i>	<i>20 982,86</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä					
	Myyntisaamiset	0,00	29 342,41	0,00	28 975,32
	Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	862 009,66
	<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>29 342,41</i>	<i>0,00</i>	<i>890 984,98</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä					
	Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
	<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<b>Saamiset yhteensä</b>		<b>323 400,00</b>	<b>54 300,13</b>	<b>323 400,00</b>	<b>911 967,84</b>

<b>Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät</b>					
		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
	Lyhyt aikaiset siirtosaamiset	334 487,64	1 023 945,09		
	Muut			201 451,88	877 178,91
	<b>Lyhyt aikaiset siirtosaamiset yht.</b>	<b>334 487,64</b>	<b>1 025 963,09</b>	<b>201 451,88</b>	<b>877 178,91</b>

Omaisuuksien myynti  
Imatran ymp.toimen tasaus 2019

<b>Rahoitusarvopaperit</b>			
	2019	2018	
Muut arvopaperit			
	Metsäliitto Osk lisäosuudet	560 925,27	489 177,15
	<i>Rahoitusarvopaperit yhteensä</i>	<i>560 925,27</i>	<i>462 476,15</i>

Arvoa lisää vuosittain lisäosuuksille maksettava korko



<i>Taseen liitetieto, vastattavaa</i>				
<b>Oman pääoman erittely</b>				
	<b>Konserni</b>		<b>Kunta</b>	
	<b>2019</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Peruspääoma 1.1.	9 426 835,73	9 426 835,73	9 426 835,73	9 426 835,73
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	9 426 835,73	9 426 835,73	9 426 835,73	9 426 835,73
Arvonkorotusrahasto 1.1.	47 783,09	47 783,09	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	47 783,09	47 783,09	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	633 207,32	636 023,78		
Siirrot rahastoon	0,00	0,00		
Siirrot rahastosta	0,00	-2 816,46		
Muut omat rahastot 31.12.	625 979,14	633 207,32	0,00	0,00
Muu oma pääoma				
Ed. tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	12 252 760,90	9 932 712,79	9 667 900,16	0,00
Lisäys: Siirretyt			362 138,95	105 807,71
Ed. tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	12 431 191,88	12 252 760,90	9 932 712,79	9 667 900,16
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 007 013,79	-321 309,36	-961 799,05	-97 326,32
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>21 524 776,06</b>	<b>22 039 277,67</b>	<b>18 397 749,47</b>	<b>18 997 409,57</b>
<b>Pitkäaikaiset velat</b>				
			Kunta	
			<b>2019</b>	<b>2018</b>
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>			<i>4 013 094,15</i>	<i>5 332 789,96</i>
Velat, jotka eräänntyvät myöhemmin kuin vuoden kuluttua				
<b>TASETILI</b>	<b>2040 Ed.tilikausien yli-/alijäämä</b>			
Alkusaldo			-9 667 900,16	
20/13 TP 2018 lisäpoiston korjaus			2 453,48	
Mainittu 2018 tilinpäätöksessä				
20/56 2018 tulos tililtä 2050			97 326,32	
20/127 2018 työterveyshuollon korvauksen oikaisu			13 673,16	
Kirjattu 2018 tp väärälle taseen tilille.				
20/139 2017 KeHa kirjaamatta jääminen			1 180,65	
Kirjattu 2017 väärille taseen tilille 1649.				
20/183 Kirjattujen arvioiden oikaisut			-22 073,18	
Arvioitu väärin tilinpäätökseen 2018. Ollut tilillä 1650, valtionosuus ja tukisaatavat				
20/189 VOS kirjaus 2017			-24 277,00	
Kirjattu kirjanpidossa tilille 2440, vaikka tilinpäätöksessä 2016 ei ollut kirjausta tehty.				
20/209 TP kunn. sij. Eliminointi			-166 548,03	
Selvennys alla				
20/213 Eliminoinnit 2016 lähtien väärin/korjaus			-166 548,03	
<b>Saldo 31.12.</b>			<b>-9 932 712,79</b>	
Korjauksia oli edellisiltä vuosilta sen verran paljon, että katsoin paremmaksi oikaista tilille 2040, eikä tulosvaikutteisesti.				
2016 kirjaus, oikaistaan tilin 2040 166 548,03 € kirjaus				
Tilinpäätöksen 2018 valmistuttua ilmeni virhe kiinteät rakenteet ja laitteet ryhmässä. Oikaistaan vuoden 2019 kirjanpidossa kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin kirjautumattomien lisäpoistojen summa -2453,49 euroa. (korjattu kirjanpitoon 28.02.2019)				
TP 2018 Ed. tilikauden yli-, alijäämään kirjattu lomapalkkavelkojen oikaisuja edellisiltä vuosilta. Kuten myös 2016-2017 korkojaksotusten oikaisuja. (yht. 105 808,71 €)				

<b>Vieras pääoma</b>		2019		2018	
		Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisöille					
	Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ostovelat	0,00	25 524,32	0,00	273 592,80
	Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
	Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
	<b>Yhteensä</b>	<b>0,00</b>	<b>25 524,32</b>	<b>0,00</b>	<b>273 592,80</b>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä					
	Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ostovelat	0,00	-392 412,36	0,00	27 060,10
	Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
	Siirtovelat	533 490,00	0,00	533 490,00	0,00
	<b>Yhteensä</b>	<b>533 490,00</b>	<b>-392 412,36</b>	<b>533 490,00</b>	<b>27 060,10</b>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille					
	Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ostovelat	0,00	720,00	0,00	3 069,80
	Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
	Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
	<b>Yhteensä</b>	<b>0,00</b>	<b>720,00</b>	<b>0,00</b>	<b>3 069,80</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>533 490,00</b>	<b>-366 168,04</b>	<b>533 490,00</b>	<b>303 722,70</b>
<b>muiden velkojen erittely</b>		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Muut velat					
	Liittymismaksut			791 336,80	791 336,80
	Liittymismaksut ja muut velat	614 087,50	526 381,00		
<b>Muut velat yhteensä</b>		<b>614 087,50</b>	<b>446 297,38</b>	<b>791 336,80</b>	<b>791 336,80</b>
<b>Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät</b>		Konserni		Kunta	
		2019	2018	2019	2018
Lyhyt aikaiset siirtovelat					
	Palkkojen jaksotukset	40 654 809,18	39 861 638,86	532 831,42	539 781,51
	Valtionosuusennakoiden pal.			133 330,14	121 163,50
	Muut vak.maksut/TA			26 356,82	0,00
	muut	3 264 361,42	970 308,75	0,00	432 835,09
<b>Siirtovelat yhteensä</b>		<b>43 919 170,60</b>	<b>40 831 947,61</b>	<b>692 518,38</b>	<b>1 093 780,10</b>
Konsernitilin luottolimiitti					
		<b>2019</b>	<b>2018</b>		
		300 000,00	300 000,00		
Kiinteistöihin kohdistuvia liittymismaksuja on aktivoitu taseeseen, mutta liittymismaksut eivät ole määrältään olennaisia.					
Pysyvien vastaavien hyödykkeisiin sisältyy valtionperintönä ja testamenteilla saatuja metsätiloja ja rakennuksia.					
Muiden velkojen liittymismaksut sisältävät Laikon Vesiosuuskunnan liittymismaksut					
Siirtovelkojen summa sisältää verolain mukaiset tilitykset					

Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot				
<b>Leasingvastuiden yhteismäärä</b>				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	748 703,13	813 434,38	70 828,80	70 828,80
Myöhemmin maksettavat	2 275 559,59	3 022 012,71	122 472,98	193 301,78
<b>Yhteensä</b>	<b>3 024 262,73</b>	<b>3 835 447,09</b>	<b>193 301,78</b>	<b>264 130,58</b>
<i>Konserni: Eksoten Vuokra- ja leasingvastuut 2019</i>				
Kunta: Päiväkoti Karhunpesän väistötilat				
<b>Vastuusitoumukset</b>				
	Kunta			
	2019	2018		
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 695 236,71	6 695 236,71		
Jäljellä oleva pääoma	654 581,11	3 372 404,57		
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 899 500,00	1 899 500,00		
Jäljellä oleva pääoma	229 746,53	248 116,66		
<b>Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista</b>			2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			20 077 682,00	19 615 872,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.			13 210,00	12 602,29
<b>Arvonlisäveron palautusvastuu</b>				
Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kunnalla on velvollisuus maksaa valtiolle takaisin vuosina 2009-2019 kiinteistöjen rakennus- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 120 §:ään.				
Taloussuunnitelman perusteella palautusvastuuta ei todennäköisesti synny.				

<b>Henkilöstöä koskevat liitetiedot</b>		
<b>Henkilöstön lukumäärä</b>		
<b>Henkilöstön lukumäärä 31.12.2019</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Konsernipalvelut	13	13
Hyvinvointipalvelut	92	93
Elinympäristöpalvelut	19	25
<b>Yhteensä</b>	<b>124</b>	<b>131</b>
Henkilöstön lukumäärästä on tarkempia tietoja tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstökertomuksessa. Hyvinvointipalvelujen lukumäärässä ei ole mukana kansalaisopiston sivutoimisia opettajia.		
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	€	€
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 521 127,98	5 722 651,11
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>5 521 127,98</b>	<b>5 722 651,11</b>
<b>Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	€	€
Palkat ja palkkiot	4 351 640,45	4 499 327,83
Eläkekulut	1 048 463,16	1 085 503,31
Muut henkilösivukulut	121 024,37	137 819,97
<b>Henkilösivukulut yhteensä</b>	<b>1 169 487,53</b>	<b>1 223 323,28</b>
Henkilöstökorvaukset (sis. palkat ja palkkiot)	25 957,65	37 402,12
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>5 521 127,98</b>	<b>5 722 651,11</b>
<b>Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitettyt puolueverot</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	€	€
Rautjärven Kokoomus ry		
Keskustan Rautjärven kunnan järj.	2 206,75	2 241,25
Rautjärven SDP ry	2 692,50	2 524,75
Rautjärven Perussuomalaiset ry	626,25	661,25
KD, Rautjärven paikallisyhd. Ry		
Imatran Kokoomus ry	48,00	24,00
<b>Maksut yhteensä</b>	<b>5 573,50</b>	<b>5 451,25</b>
<b>Tilintarkastajan palkkiot</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
	€	€
<b>BDO Auditor Oy</b>		
Tilintarkastuspalkkiot	3 648,84	7 424,80
Tilintarkastajan lausunnot		
Muut palkkiot		
<b>Palkkiot yhteensä</b>	<b>3 648,84</b>	<b>7 424,80</b>

Rautjärven kunta	Kotipaikka	Kunnan Omistus osuus %	Kuntakonsernin osuus ( 1000 €)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta /tappiosta
<b>Tytäryhteisöt</b>					
Rautjärven Vuokratalot Oy	Rautjärvi	100,0	904	3116	36
Simpeleen Lämpö Oy	Rautjärvi	81,0	386	33	29
Asunto Oy Rautjärven Toivo	Rautjärvi	57,0	150	97	0
Kiinteistö Oy Rautjärven Liiketalo	Rautjärvi	51,50	105	0	0
<b>Kuntayhtymät</b>					
Etelä-Karjalan Liitto	Lappeenranta	3,63	70	42	1
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyden huoltokuntayhtymä	Lappeenranta	3,19	452	4679	-41
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	Lappeenranta	1,99	452	158	13
<b>Osakkuusyhteisöt</b>					
Asunto Oy Simpeleen Jussinkulma Kiinteistö Oy Simpeleen	Rautjärvi	37,09	363	20	0
Palvelukeskus	Rautjärvi	35,38	150	0	-2
Asunto Oy Miettälän Hiljansalo	Rautjärvi	25,31	42	0	0
Asunto Oy Livastintoivo	Rautjärvi	21,02	41	0	0
Asunto Oy Laikko	Rautjärvi	26,86	46	1	0

**RAUTJÄRVEN KUNTA****Tilinpäätös 31.12.2019****Konsernia koskeva liitetieto****Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet*****Konsernitilinpäätöksen laajuus***

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on mukana. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitaseeseen.

***Keskinäisen omistuksen eliminointi***

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

***Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet***

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

***Vähemmistöosuudet***

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

***Suunnitelmapoistojen oikaisu***

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen erä on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää *Edellisten tilikausien yli/alijäämä* vastaan.

***Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset***

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu uuden ohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

***Kiinteistöverot***

Kiinteistöverot konserniyhteisöjen sisällä on eliminoitu.

***Osakkuusyhteisöt***

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistämättä jättäminen ei vaaranna oikean ja riittävän kuvan saamista konsernin taloudellisesta asemasta.

## 9. Eriytetyt tilinpäätökset

### 9.1 Liikelaitoksen erillistilinpäätös, Rautjärven Vesi

## RAUTJÄRVEN KUNNAN VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN (RAUTJÄRVEN VESI) VUODEN 2019 TOIMINTAKERTOMUS

### Lyhyt kuvaus toiminta-ajatuksesta

Vesihuoltolaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa toiminta-alueillaan vesihuollon (puhdas vesi, jätevesi) palveluja kuntalaisille, yrityksille ja muille palvelujen tarvitsijoille. Keskeisenä tavoitteena on turvata laadukkaat, turvalliset, terveelliset sekä taloudellisesti järkevät palvelut asiakkaiden käyttöön.

Henkilöstö muodostuu 2 vakinaisesta työntekijästä vesi- ja viemärlaitoksen hoitajasta ja vesihuoltoammattimiehestä. Vesihuoltoliikelaitoksen johtajan ja esimiestehtävät ostetaan kuntakonsernilta. Viranomaistehtävät hoitaa keskitetysti Imatran seudun ympäristöviranomaisen.

### Kuntastrategian ja palvelustrategian toimeenpano

Vesihuoltoliikelaitos on osaltaan mahdollistanut kuntastrategian, palvelulupausten ja kuntakonsernin kärkihankkeiden toteutumista turvaamalla terveellisen ja turvallisen talousveden tuotannon ja saannon asiakkailleen vesihuoltoliikelaitoksen toiminta-alueilla sekä toiminta-alueilla saatavilla olevalla ja lupamääräykset täyttävällä jäteveden puhdistamisella.

Liikelaitos on toiminnallaan mahdollistanut vesi- ja viemärlaitoksen oikea-aikaisen ja kohdennetun ylläpidon, kehittämisen ja peruskorjauksen sekä pyrkinyt edesauttamaan seudullisen vesihuollon yhteistyön kehittämistä ja kumppanuuksia.

Henkilöstön mitoituksessa ja organisaation kehittämisessä on noudatettu kunnanvaltuuston hyväksymää henkilöstöstrategiaa.

### Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Rautjärven veden toimintaa on ohjannut ja valvonut valtuuston ja kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva liikelaitos- ja lupajohtokunta. Toiminta on jaettu tulosalueisiin. Johtokunnan ja vesihuoltoliikelaitoksen johtajan tehtävät ja ratkaisuvallta on määritelty kunnan hallintosäännössä ja laitoksen johtosäännössä.

Liikelaitoksen johtokunta on hyväksynyt vesihuoltoliikelaitoksen käyttösuunnitelman vuodelle 2019. Liikelaitos- ja lupajohtokunnalle ja kunnanhallitukselle on annettu raportti talouden toteutumistilanteesta kolme kertaa vuodessa neljän kuukauden välein.

Johtokunnan päätöksenteko on perustunut hyvän hallintotavan mukaisesti julkisuusperiaatteeseen ja avoimuuteen. Vesihuoltoliikelaitoksen johtajan ja johtokunta ovat toimittaneet tekemänsä päätökset asioissa, joissa heille on kuntalain ja hallintosäännön mukaan ohjattu päätösvaltaa, tiedoksi ylemmälle viranhaltijalle ja toimielimille, jotta nämä ovat voineet tarvittaessa käyttää kuntalain mukaista otto-oikeuttaan.

Laitoksen johtaja on varmistanut, että alaiset ovat tietoisia omista tehtävistään ja tulostavoitteistaan, sekä että alaiset hallitsevat tehtävänsä edellyttämät osa-alueet lainsäädännöstä ja hallintosäännöstä. Työtehtävien edellyttämää koulutusta on järjestetty tarpeen kohdentamien vaatimusten mukaan.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtaja on huolehtinut siitä, että päättäjillä on ollut käytettävissään riittävästi ajantasaista ja oikeellista tietoa päätöksenteon pohjaksi ja että tiedonkulku on ollut oikea-aikaista ja riittävää. Tiedotuskanavia ovat olleet johtoryhmä, intranet, sähköposti, ilmoitustaulut ja säännöllisesti pidetyt työpaikkapalaverit sekä kaksi kertaa vuodessa pidetyt työpaikkakokoukset.

Laitoksella on valmius- ja varautumissuunnitelma häiriö- ja poikkeustilanteita varten.

### **Talousarvion 2019 toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden ja mittareiden toteutuminen**

#### **Tavoitteet**

Laitoksen tavoitteena on tuottaa asiakkailleen puhdasta, vaatimukset ja säännökset täyttävää talousvettä, varmistaa veden häiriötön jakelu kaikilla toiminta-alueilla sekä johtaa jätevedet puhdistusvaatimukset täyttävään käsittelyyn ja edelleen purkuvesistöön. Vesihuoltoliikelaitoksen toiminta on ollut valtuuston hyväksymien päästrategioiden mukaista ja pääasialliset strategiset tavoitteet ovat:

- toimivat infrastruktuurin peruspalvelut
- yhteistyö yritysten ja yhteisöjen kanssa
- osallistuva kuntalainen ja yrittäjä
- seutukunnallinen yhteistyö
- henkilöriskien hallinta
- käyttötalouden hallinta

#### **Talousarvion toimenpiteiden toteutuminen**

- Jätevedenpuhdistamon toiminnan varmistaminen ympäristömääräyksien mukaisesti ajan tasalla. Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi on tehtävä 31.3.2019 mennessä.
- Toiminnalla on Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen 17.6.2009 myöntämä ympäristölupa dnro KAS-2009-Y-30-111. Ympäristölupaan kirjattu velvoite lupamääräysten tarkistamisesta 31.3.2019 mennessä on kumoutunut (Lakimuutos 423/2015). Valvontaviranomaisen on arvioitava luvan muuttamisen tarve vuoden kuluessa lupaan kirjatusta tarkistamisajankohdasta. Jäteveden puhdistamolla pidettiin ympäristöluvan mukainen määräaikaistarkastus 24.1.2019. Tarkastuksessa keskusteltiin luvan tarkistamistarpeesta ja sen ajankohdasta. Todettiin, että puhdistamon laajamittainen saneeraus on tarpeen lähivuosina, joten luvan tarkistus on järkevää linkittää siihen. Tarkastuksen yhteenvedon perusteella puhdistamon toiminta ja puhdistustulos on ollut lupaehtojen mukainen.
- Ratkaista jätevedenpuhdistamolta syntyvän kompostoidun tuotteen loppusijoittaminen
- Puhdistamon aumaan sijoitettua kompostia, jolle on haettu ja saatu lupa viherrakentamiskäyttöön, käytettiin vuoden 2019 aikana yhteensä 312 tonnia. Materiaalilla tasattiin Konkalammen latupohjia.
- Olla mukana seutukunnallisessa selvitystyössä koskien yhteisiä verkostoja, puhdistamoja ja muita vesihuoltolaitosten toimintoja. Laikon pohjavesitutkimuksien tulokset valmistuvat vuoden 2019 aikana.
- Laikon pohjavesitutkimuksien loppuraportti valmistui 19.12.2019. Raportin perusteella Laikon vedenottamolta saatava vesimäärä jää niin pieneksi, että se on merkityksetön seudullisen vedenoton kannalta. Suuremman vesimäärän hyödyntämiseksi pohjavesialueelta on raportissa ehdotettu kaivonpaikatutkimuksia muodostuman luoteisosaan, josta pohjavettä on hyödynnettävissä arvion mukaan noin 3000...5000 m<sup>3</sup>/d. Kuitenkin luoteisosasta arvioitu vesimäärä on liian pieni seudullisen vedenoton tarpeisiin. Jatkotoimenpiteistä tullaan järjestämään neuvottelu pohjavesitutkimuksiin osallistuneiden Imatran veden ja Ruokolahden kunnan kanssa, mutta on todennäköistä, että tutkimuksia Laikon pohjavesialueen hyödyntämistä seudulliseen vedenottoon ei tulla jatkamaan ainakaan em. yhteistyötahojen kanssa.



- Vesihuoltoliikelaitos neuvotteli Ruokolahden kunnan kanssa Oritlammen kaivopaikkatutkimuksista, jolla varmistettaisiin Rautjärven asemanseudun vedensaanti laitoksen oman järjestelmän häiriötilanteissa. Neuvottelun perusteella vuoden 2020 investointisuunnitelmaan varauduttiin tutkimuksiin 10.000 eurolla.
- Vesitornin rakenteellisen peruskorjauksen toteuttaminen. Suunnitelluin rakenteellisin korjauksin vesitornille saadaan vähintään 5-10 vuotta lisää käyttöikää.
- Vesitornin peruskorjaus toteutettiin osittain. Koko tornin peruskorjaus kilpailutettiin suunnitelmien mukaisesti, mutta kustannukset nousivat arvoitua suuremmiksi ja hankinta päätettiin keskeyttää. Hankinta kilpailutettiin muutetulla urakkarajauksella. Muutetun urakkarajauksen mukaisesti korjaukset koskivat vain vesisäiliötä ja sen yläpuolisia osia. Samalla parannettiin vedenkäsittelyn hygieniää mm. poistamalla kattovesiputket allastilasta. Peruskorjausta jatketaan vuonna 2020 korjaussuunnittelun ja talousarvion mukaisesti.
- Vesihuollon kustannuksien seuraaminen toiminta-alueittain ja tarvittaessa taksojen korjaaminen vastamaan alueiden vesihuollon kustannuksia
- Simpeleen vesi- ja viemärlaitos tuottavat voittoa laitokselle ja kattavat Rautjärven asemanseudun tappiollisen toiminnan. Taksoihin ei tehty muutoksia vuoden 2019 aikana.
- Selvittää tarvittaessa muiden vesihuoltolaitosten ja -alueiden liittäminen liikelaitokseen
- Kauden aikana ei ilmennyt selvitystarpeita muiden alueiden tai laitosten liittämiseksi vesihuoltoliikelaitokseen. Entiset vesihuolto-osuuskunnat ovat pääasiassa jo laitoksen omistuksessa (Ravirata, Laikko ja Rautjärvi).
- Vesihuollon häiriötilanteisiin varautumisen suunnittelun ja toimintamallien kehittäminen
- Toimintaa häiriötilanteessa jouduttiin harjoittelemaan asemanseudun talousveden pilaantumisen takia heinäkuussa 2019. Kriisistä selvittiin olosuhteet huomioon ottaen hyvin yhteistyössä Imatran seudun ympäristötoimen kanssa. Ympäristötoimen kanssa pidettiin tilanteeseen liittyvä purkutilaisuus, jossa pohdittiin yhdessä onnistumisia ja kehitettäviä toimintamalleja mahdollisia tulevia häiriötilanteita varten. Nämä huomiot tulee ottaa huomioon ja liittää laitoksen valmius- ja varautumissuunnitteluun.

#### Mittarit

- Palvelun laatu: 0 kpl pidempiä kuin 6 tuntia kestäviä katkoja vedenjakelussa
- Mittarin tavoitteeseen päästiin. 0 kpl katkoja.
- Vesihuollon valmius- ja varautumissuunnitelmien päivitykset tehty
- Valmius- ja varautumissuunnitelman päivittäminen on aloitettu ja sitä jatketaan vuoden 2020 aikana. Suunnitelman valmiusprosentti 31.12.2019 oli n. 10 %.
- Vuotovesien määrän vähentäminen. Vuotovesimäärien ja niiden syiden selvittäminen
- Vedenjakeluverkoston vuotovesiä kartoitettiin aktiivisesti ja niitä saatiin vähennettyä kevään ja kesän aikana n. 150 m<sup>3</sup> / vrk. Kuitenkin syksyn aikana vedenjakeluverkoston vuotovesimäärät lisääntyivät lähtötilanteen tasolle ja hetkittäin jopa sen yli uusien vuotojen johdosta. Viemäriverkoston vuotovedet ovat pääosin hulevuotovesiä. Vuotovesien syiden selvittäminen ja niiden aiheuttajien korjaaminen ovat laitoksen jatkuvaa toimintaa.

#### Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesihuoltoliikelaitoksen ydintehtävänä on nyt ja tulevaisuudessa varmistaa puhtaan, laatuvaatimukset täyttävän talousveden häiriötön jakelu asiakkaille sekä puhdistaa laitokselle johdetut jätevedet puhdistusvaatimuksien mukaisesti ja johtaa ne puhdistettuna purkuvesistöön.

Rautjärven kunnan talous vaatii tiukkoja tasapainottamisen toimenpiteitä lähivuosien aikana.

Vesihuoltoliikelaitoksen on omalta osaltaan huolehdittava, ettei suunniteltua kustannustasoa ylitetä.

Tulevaisuuden haasteena tulee olemaan vanhojen verkosto-osien ja laitoksiin kohdistuvien investointitarpeiden rahoittaminen. Vesihuoltoliikelaitokselle onkin syytä laatia pitkän tähtäimen

investointisuunnitelma, jotta tulevia investointeja ja niihin liittyviä kustannuksia on mahdollista suunnitella. Vihvilänsuon jätevedenpuhdistamon lupamääräysten mukainen toiminta sekä ylavesisäiliön toimintavarmuus on varmistettava myös tulevaisuudessa. Vihvilänsuon jätevedenpuhdistamolle on lähivuosien aikana tehtävä laajempi saneeraus ja vesitornin rakenteiden kuntoa on seurattava peruskorjauksen valmistumisen jälkeen säännöllisesti. Jäteveden puhdistamon kompostoidun lietteen jatkokäsittelyyn on löydettävä toimiva ratkaisumalli, jonka rasitukset taloudelle eivät ole liian suuret. Käsittelyyn voisi tarjota ratkaisun Etelä-Karjalan jätehuollon vuonna 2020 Kukkuroinmäelle valmistuva biokaasulaitos, jonne yhdyskuntaliitteet on mahdollista toimittaa. Vesihuoltoliikelaitoksen toiminta-alueiden perusmaksujen tasoja tulee seurata ja tarkastella siten, että ne vastaavat toiminta-alueella muodostuneita todellisia vesihuollon kustannuksia. Asemanseudun toiminta-alueella vesihuollon kustannukset ylittävät tällä hetkellä toiminta-alueelta saatavat toimintatuotot. Laitoksen on aktiivisesti kartoitettava ja tarjottava toiminta-alueilla tai niiden läheisyydessä sijaitseville kiinteistöille mahdollisuutta liittyä kunnalliseen vesihuoltoon, mikäli se on taloudellisesti järkevää laitoksen ja liittyjän näkökulmista.

Poikkeus- ja häiriötilanteiden valmiutta on syytä parantaa. Laitoksella tulee olla ajantasaiset yhteistyö- ja toimintamallit tilanteita varten. Valmius- ja varautumissuunnitelman päivittäminen pikaisella aikataululla on tärkeää. Päivityksen tulee tehdä laitoksen avainhenkilöt ja siihen on löydettävä tarvittavat resurssit.

Rautjärven vesihuoltoliikelaitoksen on tärkeää olla aktiivisesti mukana seutukunnallisessa selvitystyössä koskien yhteisiä puhdistamoja, verkostoja sekä vesihuollon alueellisen järjestämisen toimintamalleja. Laikon pohjavesialueen tutkimusten perusteella Laikon pohjavesialueen hyödyntäminen seudullisen vedenoton alueena lienee kuitenkin mahdotonta.

### **Lyhyt analyysi tavoitteiden ja talouden toteutumisesta**

Liikelaitoksen toimintaa johtaa, kehittää ja sen tuloksellisuudesta vastaa vesihuoltoliikelaitoksen johtaja kuntalain mukaisena johtajana toimintosäännön mukaisesti. Liikelaitoksen tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

Turvallisesta ja terveellisestä vesienkäsittelystä huolehdittiin vallitsevien normien, lakien ja ohjeiden mukaisesti toteuttamalla viranomaistarkastukset ja hyväksytyjen ohjelmien mukaiset näytteenotot. Näytteenotto-ohjelmat on pidetty ajan tasalla yhteistyössä viranomaisen kanssa.

4.7.2019 valvontatutkimusohjelman mukaisessa näytteenotossa havaittiin koliformisia bakteereja ja E. coleja asemanseudun raaka- ja lähtevässä vedessä sekä koliformisia bakteereja verkostossa. Oma vedenottokaivo otettiin välittömästi pois käytöstä ja vettä johdettiin yhdysvesiputkea pitkin Ruokolahdelta. Verkosto desinfiointiin ja oma vedenottokaivo peruskorjattiin. Asemanseudun verkoston asukkaille laitettiin keittokehotus ja heille järjestettiin väliaikainen vedenjakelupiste. Keittokehotus purettiin 15.7.2019, mutta toimenpiteet talousveden pilaantumiseen liittyen jatkuivat pitkälle syksyyn. Talousveden pilaantuminen johtui rankkasateista ja oman vedenottokaivon kaapeliläpiviennin puutteellisesta tiivistämisestä.

Muutoin määräykset ja valvontaohjelman mukaiset vedentuotanto ja jätevesien hallinta on toteutettu budjetin raameissa. Käyttötalouden toteuma on huono, johtuen pääosin asemanseudun vesikriisistä. Toimintakulut ylittivät talousarvion varsinkin kustannuspaikan 7152 (vesilaitos asemanseutu) osalta. Toimintatuottoja saatiin aavistuksen talousarviossa arvioitua vähemmän. Käyttötalouden osalta toimintatuottojen toteuma 31.12.2019 oli 98,8 % ja toimintakulujen toteuma oli 113,6 %. Käyttötalouden toimintakate ennen poistoja ja rahoitustuottoja ja -kuluja oli 186.964 euroa ja 76,1 %. Poistojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 25.685,76 €, ja tuotto- % 29,8 %.

Investointina toteutettiin Simpeleen vesitornin peruskorjaus sekä vesitornin ja Simpeleen vedenottamon automaatiopäivitykset. Vesitornin peruskorjaus jouduttiin toteuttamaan suunniteltua suppeampana johtuen arvioitua suuremmista kustannuksista. Kustannukset kuitenkin nousivat

muutetullakin urakkarajauksella yli talousarvion. Kustannusten nousu johtui pääosin yläpohjarakenteesta, joka poikkesi suunnittelutilanteesta merkittävästi. Johtokunnan päätöksellä yläpohjan lisätyöt hyväksyttiin ja 65.000 talousarvioylitykselle haettiin lainaa tai lainantakausta kunnanvaltuustolta. Kunnanhallitus päätti esittää kunnanvaltuustolle, että vesihuoltoliikelaitokselle myönnetään talousarvioylitystä vastaava lainanottovaltuus. Kunnanvaltuusto myönsi lainanottovaltuuden (Kv 30.09.2019 § 34)

Investointien osalta toteuma-% oli 129,9 %.

#### Poikkeamat ja huomioita:

- Toimintatuotot; TA 618.600,00, toteuma 610.901,70 → poikkeama 7.698,30
  - **3103 Vesihuollon liittymismaksut**; TA 16.500,00 toteuma 2.728,99 → poikkeama 13.771,01
- Toimintakulut; TA -373.029,72, toteuma -423.937,14 → poikkeama 50.907,42
  - **5402 Asiantuntijapalvelut**; TA -28.500,00, toteuma -59.134,90 → poikkeama 30.634,90
    - Asemansseudun talousveden pilaantuminen; verkoston desinfiointi, näytteenotot jne.
  - **5591 Muu materiaali**; TA -35.000,04, toteuma -58.380,51 → poikkeama 23.380,47
    - Asemansseudun talousveden pilaantuminen; Ruokolahdelta ostettu vesi oman kaivon ollessa pois käytöstä
    - Kompostointi; tukiaineen muutos turpeesta kutteriin

**Investointien** osalta toteuma 31.12.2019 oli 201.340,31€ (TA 155.000,00 €).

#### Poikkeamat ja huomioita:

- **95310 Vedenjakeluverkosto**; TA + muutokset -135.000,00, toteuma -201.340,31 → poikkeama 66.340,31
  - Vesitornin peruskorjauksen talousarvioylitys

#### Menot ja tulot 2019

Taulukko 1: Menot ja tulot

	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio-muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama
Menot	-373 030		-373 030	-423 937	50 907
Tulot	618 600		618 600	610 902	7 698
Toimintakate	245 570		245 570	186 965	58 605

## Palvelujen kysyntää kuvaavat toimintaluvut

Taulukko 2: Palvelun kysyntää kuvaavat toimintaluvut

	2016	2017	2018	2019
<b>Vesilaitos</b>				
<b>Simpele</b>				
Liittyjät (kpl)	637	638	637	637
Myyty vesi (m <sup>3</sup> )	131 491	135 022	148 950	144 213
<b>Laikko</b>				
Liittyjät (kpl)	57	57	57	57
Myyty vesi (m <sup>3</sup> )	6 510	5 651	6 624	6 594
<b>Ravirata 1.6.2018 alk.</b>				
Liittyjät (kpl)			33	33
Myyty vesi (m <sup>3</sup> )			698	1 390
<b>Simpele, Laikko ja Ravirata yht.</b>				
Liittyjät (kpl)	694	695	727	727
Pumpattu vesi (m <sup>3</sup> )	232 168	235 697	241 501	256 175
Myyty vesi (m <sup>3</sup> )	138 001	140 673	156 272	152 197
Myydyn veden osuus pumpatusta	59 %	60 %	65 %	59 %
<b>Asemanseutu</b>				
Liittyjät (kpl)	139	142	143	143
Pumpattu vesi (m <sup>3</sup> )	16 389	15 032	15 621	13 080
Tervakorpi pumpattu vesi (m <sup>3</sup> )	2 830	898	707	439
Myyty vesi (m <sup>3</sup> )	11 720	10 233	10 628	10 402
Myydyn veden osuus pumpatusta	61,0 %	64,2 %	65,1 %	76,9 %
<b>Viemärlaitos</b>				
<b>Simpele</b>				
Liittyjät (kpl)	617	617	617	617
Laskutettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	97 574	96 684	92 653	91 060
<b>Laikko</b>				
Liittyjät (kpl)	60	60	61	61
Laskutettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	3 168	2 857	2 790	3 003
<b>Ravirata 1.6.2018 alk.</b>				
Liittyjät (kpl)			28	28
Laskutettu jätevesi (m <sup>3</sup> )			657	1 325
<b>Simpele, Laikko ja Ravirata yht.</b>				
Liittyjät (kpl)	677	677	706	706
Puhdistettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	325 908	288 553	254 596	256 140
Laskutettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	100 742	99 541	96 100	95 388
Ohitettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	0	380	9 823	4 886
Laskutetun jäteveden osuus puhdistetusta	30,9 %	34,5 %	37,7 %	37,2 %
<b>Asemanseutu</b>				
Liittyjät (kpl)	138	141	142	142
Puhdistettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	20 608	16 542	16 803	15 002
Laskutettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	11 708	10 328	10 646	10 427
Ohitettu jätevesi (m <sup>3</sup> )	0	0	110	0
Laskutetun jäteveden osuus puhdistetusta	56,8 %	62,4 %	63,4 %	69,5 %

**Taksa 2019****Perusmaksu:**

Rautjärvi:

Mittarin koko (DN)	Vuosimaksu euroa/vuosi	
	alv 0 %	alv 24 %
-20	49,28	61,11
25 – 32	80,83	100,23
40	117,25	145,39
50	175,82	218,02
65	293,07	363,41
80	469,01	581,57

Rautjärven kunnan vesihuoltolaitokseen yhdistyneiden vesiosuuskuntien toiminta-alueet:

Mittarin koko (DN)	Vuosimaksu euroa/vuosi	
	alv 0 %	alv 24 %
-20	102,47	127,06
25 – 32	107,59	133,41
40	123,11	152,66
50	184,61	228,92
65	307,73	381,58
80	492,46	610,65

**Käyttömaksu:**

	Käyttömaksu euroa/m <sup>3</sup>	
	alv 0 %	alv 24 %
Vesi	1,25	1,55
Jätevesi	2,70	3,35

**Johtokunnan esitys tilikauden 2019 tuloksen käsittelystä**

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitoksen toimintaa ohjaava liikelaitos- ja lupajohtokunta esittää kunnanhallitukselle tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tuloksesta 25 685,76 euroa kirjataan yli-/alijäämätillille.

## Johtokunnan kokoonpano ja osallistuminen kokouksiin 2019

## Toimielin: Liikelaitos- ja lupajohtokunta

Nimi	Asema	Kokouksia 6 Osallistunut
Ilves Esa	puheenjohtaja	6
Luumi Kari	varapuheenjohtaja	5
Puhakka Anita	jäsen	5
Poutanen Juha	varajäsen	1
Huhtanen Harri	kh. edustaja	6
Jylhä Juho	pöytäkirjanpit., tekninen johtaja	6
Kautto Pasi	rakennustarkastaja	6

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos		Käyttötalouden toteutumisvertailu 2019					
		12/12=100%					
Kustannuspaikka		Alkuperäinen talousarvio 2019	Muutos	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama	Käyttö %
<b><u>Vesilaitos Simpele</u></b>							
	Toimintamenot	-65 837		-65 837	-81 608,92	15 772	124,0
	Toimintatulot	219 000		219 000	230 028,32	-11 028	105,0
	Toimintakate/jäämä	153 163		153 163	148 419,40	4 744	96,9
<b><u>Vesilaitos Asemanseutu</u></b>							
	Toimintamenot	-27 628		-27 628	-58 941,80	31 314	213,3
	Toimintatulot	30 900		30 900	21 939,29	8 961	71,0
	Toimintakate/jäämä	3 272		3 272	-37 002,51	40 275	-1130,8
<b><u>Viemärlaitos Simpele</u></b>							
	Toimintamenot	-174 484		-174 484	-171 568,92	-2 915	98,3
	Toimintatulot	323 700		323 700	318 898,39	4 802	98,5
	Toimintakate/jäämä	149 216		149 216	147 329,47	1 886	98,7
<b><u>Viemärlaitos Asemanseutu</u></b>							
	Toimintamenot	-59 087		-59 087	-64 971,05	5 884	110,0
	Toimintatulot	45 000		45 000	39 790,66	5 209	88,4
	Toimintakate/jäämä	-14 087		-14 087	-25 180,39	11 094	178,8
<b><u>Vesilaitos hallinto</u></b>							
	Toimintamenot	-45 994		-45 994	-46 846,45	852	101,9
	Toimintatulot	0		0	245,04	-245	
	Toimintakate/jäämä	-45 994		-45 994	-46 601,41	607	101,3
<b>KÄYTTÖTALOUS</b>							
	Toimintamenot	-373 030		-373 030	-423 937,14	50 907	113,6
	Toimintatulot	618 600		618 600	610 901,70	7 698	98,8
	Toimintakate/jäämä	245 570		245 570	186 964,56	58 606	76,1
Poistot ja arvonalentumiset							
	Suunnitelman mukaiset poistot	-150 600		-150 600	-154 325,74	3 726	102,5
<b>Käyttötalous ja poistot yhteensä</b>		<b>94 970</b>		<b>94 970</b>	<b>32 638,82</b>	<b>62 332</b>	<b>34,4</b>

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos						
TALOUSARVION <i>TULOSLASKELMAOSAN</i> TOTEUTUMISVERTAILU 2019						
<i>sisäinen / ulkoinen</i>						12/12 =100%
	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama	Käyttö %
<b>Toimintatuotot</b>	<b>618 600</b>		<b>618 600</b>	<b>610 901,70</b>	<b>7 698</b>	<b>98,8</b>
Myyntituotot	617 600		617 600	610 901,70	6 698	98,9
Muut toimintatuotot	1 000		1 000	0,00	1 000	0,0
<b>Toimintakulut</b>	<b>-373 030</b>		<b>-373 030</b>	<b>-423 937,14</b>	<b>50 907</b>	<b>113,6</b>
<i>Henkilöstökulut</i>	-115 080		-115 080	-115 833,53	754	100,7
Palkat ja palkkiot	-89 921		-89 921	-91 033,86	1 113	101,2
<i>Henkilösivukulut</i>	-25 159		-25 159	-24 799,67	-360	98,6
Eläkekulut	-22 012		-22 012	-23 329,94	1 318	106,0
Muut henkilösivukulut	-3 147		-3 147	-1 469,73	-1 677	46,7
Palvelujen ostot	-132 650		-132 650	-160 263,18	27 613	120,8
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	-121 900		-121 900	-141 712,74	19 813	116,3
Vuokrat	-3 400		-3 400	-2 840,16	-560	83,5
Muut toimintakulut	0		0	-3 287,53	3 288	
<b>Toimintakate</b>	<b>245 570</b>		<b>245 570</b>	<b>186 964,56</b>	<b>58 606</b>	<b>76,1</b>
<i>Rahoitustuotot ja -kulut</i>	-8 900		-8 900	-6 953,06	-1 947	78,1
Korkotuotot	0		0	425,09	-425	
Korkokulut	-2 100		-2 100	-609,31	-1 491	29,0
Muut rahoituskulut	-6 800		-6 800	-6 768,84	-31	99,5
<b>Vuosikate</b>	<b>236 670</b>		<b>236 670</b>	<b>180 011,50</b>	<b>56 659</b>	<b>76,1</b>
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>						
Suunnitelman mukaiset poistot	-150 600		-150 600	-154 325,74	3 726	102,5
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>86 070</b>		<b>86 070</b>	<b>25 685,76</b>	<b>60 385</b>	<b>29,8</b>
<b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>	<b>86 070</b>		<b>86 070</b>	<b>25 685,76</b>	<b>60 385</b>	<b>29,8</b>

## Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos

## Investointiosan toteutumisvertailu 31.12.2019

	Tilinpäätös 2018	Alkuperäinen talousarvio 2019	Talousarvio- muutokset 2019	Talousarvio muutosten jälkeen 2019	Talousarvion toteuma TP 2019	Poikkeama	Tot. %
<b>95310 Vedenjakeluverkosto</b>							
Investointimenot	-261 677,11	-135 000,00		-135 000,00	-201 340,31	66 340,31	149,1
Investointitulot							
<b>NETTOMENO</b>	-261 677,11	-135 000,00		-135 000,00	-201 340,31	66 340,31	149,1
<b>95320 Viemäriverkko</b>							
Investointimenot	-8 620,00	-20 000,00		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0
Investointitulot							
<b>NETTOMENO</b>	-8 620,00	-20 000,00		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0
<b>Investointimenot yhteensä</b>	-270 297,11	-155 000,00		-155 000,00	-201 340,31	46 340,31	129,9
<b>Investointitulot yhteensä</b>							
<b>NETTOMENO YHTEENSÄ</b>	-270 297,11	-155 000,00		-155 000,00	-201 340,31	46 340,31	129,9

## Rahoitusosan toteutumisvertailu 31.12.2019

	Talousarvio euroa	Ta-muutos	TA-muutosten jälkeen	Toteuma euroa	Poikkeama euroa
<b>Toiminnan rahavirta</b>	<b>236 670</b>		<b>236 670</b>	<b>180 011,50</b>	<b>56 659</b>
Vuosikate	236 670		236 670	180 011,50	56 659
Tulorahoituksen korjaukset					
<b>Investointien rahavirta</b>	<b>-155 000</b>		<b>-155 000</b>	<b>-201 340,31</b>	<b>46 340</b>
Investointimenot	-155 000		-155 000	-201 340,31	46 340
Rahoitusosuudet investointeihin					
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot					
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>81 670</b>		<b>81 670</b>	<b>-21 328,81</b>	<b>102 999</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>38 986</b>		<b>38 986</b>	<b>21 328,81</b>	<b>17 657</b>
<b>Antolainauksen muutokset</b>	<b>24 500</b>		<b>24 500</b>	<b>24 623,11</b>	<b>-123,11</b>
Antolainojen lisäykset	-600				0,00
Antolainojen vähennykset	25 100		25 100	24 623,11	476,89
<b>Lainakannan muutokset</b>	<b>-21 514</b>		<b>-21 514</b>	<b>-16 367,44</b>	<b>-5 147</b>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21 514		-21 514	-54 504,00	32 990
Lyhytaikaisten lainojen muutos				38 136,56	-38 137
<b>Oman pääoman muutokset</b>					
<b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>	<b>36 000</b>		<b>36 000</b>	<b>13 073,14</b>	<b>22 927</b>
Saamisten muutos	10 000		10 000	-8 293,64	18 294
Korottomien velkojen muutos	26 000		26 000	21 366,78	4 633
<b>Vaikutus maksuvalmiuteen</b>	<b>120 656</b>		<b>120 656</b>	<b>0,00</b>	<b>120 656</b>



Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos		
TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
<b>LIIKEVAIHTO</b>	<b>610 901,70</b>	<b>640 362,54</b>
Valmiiden ja keskeneräist.tuot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavara		
Ostot tilik.aikana	-141 712,74	-126 660,77
Palvelujen ostot	-160 263,18	-142 080,76
	308 925,78	371 621,01
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-91 033,86	-87 810,69
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-23 329,94	-22 966,65
Muut henkilösivukulut	-1 469,73	-3 085,43
Henkilösivukulut yhteensä	-24 799,67	-26 052,08
Henkilöstökulut yhteensä	-115 833,53	-113 862,77
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman muk. poistot	-154 325,74	-149 289,33
Liiketoiminnan muut kulut	-6 127,69	-7 279,37
<b>LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)</b>	<b>32 638,82</b>	<b>101 189,54</b>
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	425,09	1 144,56
Kunnalle maks.korkokulut	-6 768,84	-6 768,84
Muille maks.korkokulut	-609,31	-754,25
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) en.sat.eriä	25 685,76	94 811,01
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) EN.VARAUK	25 685,76	94 811,01
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)</b>	<b>25 685,76</b>	<b>94 811,01</b>

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos		
RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Liikelylijäämä	32 638,82	101 189,54
Poistot ja arvonalentumiset	154 325,74	149 289,33
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 953,06	-6 378,53
Toiminnan rahavirta	180 011,50	244 100,34
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-201 340,31	-270 297,11
Pysyvien vastaavien		
Investointien rahavirta	-201 340,31	-270 297,11
Toiminnan ja invest. rahavirta	-21 328,81	-26 196,77
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainojen muutokset		
Muilta	0,00	0,00
Antolainojen lisäykset	0,00	0,00
Kunnalta/kuntayhtymältä	24 623,11	0,00
Antolainojen vähennykset	24 623,11	0,00
Antolainojen muutokset	24 623,11	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen väh muilta	-54 504,00	-275 162,92
Lyhytaik.lain. muut kunta/ky	36 490,69	
Lyhytaik.lain. muutos muilta	1 645,87	
Lainakannan muutokset	-16 367,44	-275 162,92
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-8 293,64	341 269,16
Korottomien velkojen muutos	21 366,78	-39 909,47
Rahoituksen rahavirta	21 328,81	26 196,77
<b>RAHAVAROJEN MUUTOS</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos		
T A S E	31.12.2019	31.12.2018
<b>VASTAAVAA</b>		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	80 172,43	80 172,43
2. Rakennukset	472 324,75	282 299,11
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 342 483,60	2 467 256,84
4. Koneet ja kalusto	0,00	301,15
6. Ennakkomaksut ja kesk.eräiset	0,00	17 936,68
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 894 980,78	2 847 966,21
III Sijoitukset		
4. Muut saamiset	14 150,00	14 150,00
Sijoitukset yhteensä	14 150,00	14 150,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 909 130,78	2 862 116,21
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	105 586,53	130 209,64
3. Muut saamiset	0,00	-186 013,13
Pitkäaik.saamiset yhteensä	105 586,53	-55 803,49
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	158 579,91	165 435,37
2. Lainasaamiset	25 113,60	25 113,60
3. Muut saamiset	0,00	-15 149,10
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	183 693,51	175 399,87
Saamiset yhteensä	289 280,04	119 596,38
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	289 280,04	119 596,38
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>3 198 410,82</b>	<b>2 981 712,59</b>

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitos		
<b>T A S E</b>	<b>31.12.2019</b>	<b>31.12.2018</b>
<b>VASTATTAVAA</b>		
<b>A OMA PÄÄOMA</b>		
I Peruspääoma	-1 467 294,08	-1 467 294,08
IV Ed.tilikausien yli/alijäämä	-356 121,43	-261 310,42
V Tilikauden yli/alijäämä	-25 685,76	-94 811,01
<b>OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ</b>	<b>-1 849 101,27</b>	<b>-1 823 415,51</b>
<b>E VIERAS PÄÄOMA</b>		
<b>I Pitkäaikainen</b>		
2. Lainat vakuutus- ja rah.laitoksilta	-154 121,00	-42 480,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	-225 628,11	-225 628,11
7. Muut velat	-791 336,80	-791 336,80
Pitkäaikainen vieras po. yht.	-1 171 085,91	-1 059 444,91
<b>II Lyhytaikainen</b>		
2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	-54 504,00	-32 990,00
3. Lainat julkisyhteisöiltä	-36 490,69	0,00
6. Ostovelat	-53 404,54	-46 634,59
7. Muut velat	53,78	53,78
8. Siirtovelat	-33 878,19	-19 281,36
Lyhytaikainen vieras po. yhteensä	-178 223,64	-98 852,17
<b>VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ</b>	<b>-1 349 309,55</b>	<b>-1 158 297,08</b>
<b>VASTATTAVAA</b>	<b>-3 198 410,82</b>	<b>-2 981 712,59</b>

## TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

**Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät**

### **Jaksotusperiaatteet**

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

### **Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

### **Rahoitusomaisuuden arvostus**

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

### **Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**

#### **Toimintatuotot tehtäväalueittain**

<b>Liikevaihdon jaottelu</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Vesimaksut	200 509	208 009
Jätevesimaksut	284 084	289 466
Perusmaksut vesi	51 008	49 522
Perusmaksut jätevesi	49 989	48 758
Liittymismaksut	2 729	20 477
Muut maksut	22 583	24 131
<b>Liikevaihto yhteensä</b>	<b>610 902</b>	<b>640 363</b>

### **Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan vesiliikelaitoksen tilinpäätöksessä**

Poistojen määrittämisessä on käytetty kunnanvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa (Kvalt 6.6.2016 § 21). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoa arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

**RAUTJÄRVEN KUNNAN  
VESIHUOLTOLIIKELAITOS**
**KÄYTTÖOMAISUUS**

	Poisto- menetelmä	Poisto- aika 1.1.2016	Vanha poisto- aika
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat			
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	20 vuotta 2010 alkaen valmistuneet hyödykkeet	30 vuotta ennen 2010 valmistuneet hyödykkeet
Vesihuollon rakennukset	tasapoisto	20 vuotta	
Peruskorjaukset	tasapoisto	20 vuotta	
Perusparannukset	tasapoisto	15 vuotta	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15 vuotta	menoj. 10 %
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 vuotta	menoj. 7 % (- 2009) / 10 % (2010-2015)
Viemäriverkko	tasapoisto	30 vuotta	menoj. 7 % (- 2009) / 10 % (2010-2015)
Vesi- yms.laitosten laitoskon. ja laitteet	tasapoisto	20 vuotta	menoj. 15 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10 vuotta	menoj. 20 % (- 2009) / 25 % (2010-2015)
Koneet ja kalusto			
Vesih. liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Käytetty omaisuus		½ uuden vastaavan poistoajasta	

<b>Tasetta koskevat liitetiedot</b>								
<b>Taseen liitetieto, vastaavat</b>								
<b>Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet</b>								
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Yhteensä	Maa- ja vesi alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	-	-	80 172,43	282 299,11	2 467 256,84	301,15	17 936,68	2 847 966,21
Lisäykset tilik.aikana			-	-	-		201 340,31	201 340,31
Vähennykset tilik.aikana			-	-	-			-
Siirrot erien välillä			-	219 276,99	-		- 219 276,99	-
Tilikaiden poisto			-	- 29 251,35	- 124 773,24	- 301,15	-	- 154 325,74
Poistamaton hankintameno 31.12.			80 172,43	472 324,75	2 342 483,60	-	-	2 894 980,78
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>			<b>80 172,43</b>	<b>472 324,75</b>	<b>2 342 483,60</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>2 894 980,78</b>
<b>Pysyvien vastaavien sijoitukset</b>								
Muut saamiset		2019	2018					
Hankintameno 1.1.		14 150,00	14 150,00					
Lisäykset		0,00	0,00					
Hankintameno 31.12.		14 150,00	14 150,00					
<b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>		<b>14 150,00</b>	<b>14 150,00</b>					
<b>Saamisten erittely</b>								
		2019		2018				
		Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset		0,00	158 579,91	0,00	165 435,37			
Lainasaamiset		105 586,53	25 113,60	130 209,64	25 113,60			
saamiset kunnalta		0,00	0,00	-186 013,13	0,00			
Muut saamiset		0,00	0,00	0,00	-15 149,10			
<b>Saamiset yhteensä</b>		<b>105 586,53</b>	<b>183 693,51</b>	<b>-55 803,49</b>	<b>175 399,87</b>			

<b>Taseen liitetieto, vastattavaa</b>		
<b>Oman pääoman erittely</b>		
	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Peruspääoma 1.1	1 467 294,08	1 467 294,08
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	1 467 294,08	1 467 294,08
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	356 121,43	261 310,42
Tilikauden yli-/alijäämä	25 685,76	94 811,01
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>1 849 101,27</b>	<b>1 823 415,51</b>
<b>Pitkäaikaiset velat</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	154 121,00	42 480,00
Lainat kunnalta	225 628,11	225 628,11
Liittymismaksut ja muut velat	791 336,80	791 336,80
<b>Pitkäaikaiset velat yhteensä</b>	<b>1 171 085,91</b>	<b>1 059 444,91</b>
<b>Lyhytaikaiset velat</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 504,00	32 990,00
Lainat julkisyhteisöltä	36 490,69	0,00
Saadut ennakot muilta	0,00	0,00
Ostovelat	53 404,54	46 634,59
Muut velat	-53,78	-53,78
Siirtovelat	33 878,19	19 281,36
<b>Lyhytaikaiset velat yhteensä</b>	<b>178 223,64</b>	<b>98 852,17</b>
<b>Henkilöstöä koskevat liitetiedot (sisältyy kunnan henkilöstöön)</b>		
	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Henkilöstön lukumäärä	2	2
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>2019</b>	<b>2018</b>
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	115 833,53	113 862,77
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>115 833,53</b>	<b>113 862,77</b>

### Liitetiedot tilintarkastajan palkkioista

Vesiliikelaitoksen tilintarkastuspalkkiot sisältyvät palkkioihin, jotka kunta maksaa tilintarkastusyhtiölle. Tilintarkastuspalkkiot esitetään kunnan tilinpäätöksen liitetiedoissa.



**Käytetyt kirjanpitoakirjat tilikaudella 1.1. – 31.12.2019**

Päiväkirjat	Aditro Archive
Pääkirjat	Aditro Archive
Tuloslaskelmat ja taseet	sähköisinä
Tilinpäätös ja toimintakertomus	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	paperi/sähköisenä

Tilinpäätös ja toimintakertomus (KPL 3:8.1 §) on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPPL 2:10.1 §).

Tilikauden kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt (KPL 2:10.2 §)

**Kirjanpidossa käytetyt tosittelajit:**

2	Pankit	paperitositteina/sähköisinä
3	Maksut	sähköisinä
20	Muistiot	sähköisinä
40	IP/Rautjärven kunta	sähköisinä
60	Yleislaskutus	sähköisinä
61	Suoritukset	paperitositteina/sähköisinä
62	Hyvityslaskujen kohdistaminen	sähköisinä
66	Hyvityslaskujen kuittaaminen	sähköisinä

Kuluva ja kolme edellistä kirjanpitoaineistoa säilytetään Meidän IT ja talous Oy:ssä ja sitä vanhemmat Rautjärven kunta säilyttää itse.

## Tilinpäätöksen allekirjoitus

Johtokunta allekirjoittaa Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitoksen vuoden 2019 erillistilinpäätöksen, antaa sen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja kunnanhallitukselle yhdisteltäväksi kunnan tilinpäätökseen.

Rautjärvellä 24.3.2020

Rautjärven kunnan vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta



Esa Ilves  
puheenjohtaja



Anita Puhakka  
jäsen



Juha Poutanen  
varajäsen



Juho Jylhä  
vesihuoltoliikelaitoksen johtaja

## 9.2 Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN						
Ulkoinen/Sisäinen	Tilinpäätös 2019		Eliminoinnit		Kunnan tuloslaskelmaosa ml liikelaitos	
	Kunnan tuloslaskelmaosa pl liikelaitos	Rautjärven Vesi yhteensä	Kunta	Rautjärven Vesi		
<b>Toimintatuotot</b>						
Myyntituotot, ulkoiset	798 424	566 446			1 364 869	
Myyntituotot, sisäiset	9 592	44 456	-9 592	-44 456	0	
Maksutuotot, ulkoiset	77 261				77 261	
Maksutuotot, sisäiset	270		-270		0	
Tuet ja avustukset	246 031				246 031	
Vuokratuotot	1 168 387				1 168 387	
Sis. vuokrat	1 448 901		-1 448 901		0	
Muut toimintatuotot, ulkoiset	43 779				43 779	
Muut toimintatuotot, sisäiset						
<b>Tomintatuotot</b>	<b>3 792 645</b>	<b>610 902</b>	<b>-1 458 763</b>	<b>-44 456</b>	<b>2 900 328</b>	
<b>Valmistus omaan käyttöön</b>						
<b>Toimintakulut</b>						
Henkilöstömenot	-5 405 294	-115 834			-5 521 128	
Palvelujen ostot, ulkoiset	-17 795 621,49	-160 263,18			-17 955 885	
Palvelujen ostot, sisäiset	-35 316		35 316		0	
Aineet tarvikkeet ja tav. ulk.	-1 001 811,23	-135 219,04			-1 137 030	
Aineet tarvikkeet ja tav. sis.	-12 508	-6 494	12 508	6 494	0	
Avustukset	-200 338				-200 338	
Vuokrat	-233 828	-1 139			-234 968	
Sis. vuokrat	-1 447 200	-1 701	1 447 200	1 701	0	
Muut toimintakulut	-84 486	-3 288			-87 773	
<b>Toimintakulut</b>	<b>-26 216 403</b>	<b>-423 937</b>	<b>1 495 025</b>	<b>8 195</b>	<b>-25 137 121</b>	
<b>Toimintakate</b>	<b>-22 423 758</b>	<b>186 965</b>	<b>36 261</b>	<b>-36 261</b>	<b>-22 236 793</b>	
<b>Verotulot</b>	<b>12 599 330</b>				<b>12 599 330</b>	
<b>Valtionosuudet</b>	<b>10 188 028</b>				<b>10 188 028</b>	
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot, ulkoiset	64 013	425			64 438	
Korkotuotot, sisäiset	6 769		-6 769		0	
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	1 127				1 127	
Korkokulut, ulkoiset	-29 825	-609			-30 434	
Korkokulut, sisäiset		-6 769		6 769	0	
Muut rahoituskulut	-2 032				-2 032	
<b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>40 052</b>	<b>-6 953</b>	<b>-6 769</b>	<b>6 769</b>	<b>33 099</b>	
<b>Vuosikate</b>	<b>403 652</b>	<b>180 012</b>	<b>29 492</b>	<b>-29 492</b>	<b>583 663</b>	
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>						
Sumu-poistot	-1 555 752	-154 326			-1 710 078	
<b>Satunnaiset erät</b>	<b>60 473</b>				<b>60 473</b>	
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>-1 091 627</b>	<b>25 686</b>	<b>29 492</b>	<b>-29 492</b>	<b>-1 065 942</b>	

<b>Liikelaitosten vaikutus kunnan toimintakatteeseen</b>				<b>Rautjärven Vesi</b>	<b>Kunnan muut tehtävät</b>	<b>Yhteensä</b>
Ulkoisen myynti				566 446	2 333 882	2 900 328
Henkilöstömenot				-115 834	-5 405 294	-5 521 128
Palvelujen ostot				-160 263	-17 795 621	-17 955 885
Ulkoiset materiaaliostot				-135 219	-1 001 811	-1 137 030
Muut toimintakulut				-4 427	-518 652	-523 078
<b>Vaikutus kunnan toimintakatteeseen</b>				<b>150 703</b>	<b>-22 387 497</b>	<b>-22 236 793</b>
<b>Liikelaitosten vaikutus kunnan vuosikatteeseen</b>				<b>Rautjärven Vesi</b>	<b>Kunnan muut tehtävät</b>	<b>Yhteensä</b>
Vaikutus kunnan toimintakatteeseen				150 703	-22 387 497	-22 236 793
Verotulot					12 599 330	12 599 330
Valtionosuustulot					10 188 028	10 188 028
Ulkoiset rahoituserät, netto				-184	33 283	33 099
<b>Vaikutus kunnan vuosikatteeseen</b>				<b>150 519</b>	<b>433 144</b>	<b>583 663</b>
<b>Liikelaitosten vaikutus kunnan poistojen määrään ja tilikauden tulokseen</b>				<b>Rautjärven Vesi</b>	<b>Kunnan muut tehtävät</b>	<b>Yhteensä</b>
Vaikutus kunnan vuosikatteeseen				150 519	433 144	583 663
Vaikutus kunnan poistoihin				-154 326	-1 555 752	-1 710 078
Satunnaiset erät					60 473	60 473
<b>Vaikutus kunnan tilikauden tulokseen</b>				<b>-3 807</b>	<b>-1 062 135</b>	<b>-1 065 942</b>
Ylläolevien laskelmien perusteella voidaan todeta, että Rautjärven Veden talous parantaa kunnan toimintakatetta 150 703 euroa, vuosikatetta 150 519 euroa ja huonontaa tilikauden tulosta 3807 euroa, ja lisää kunnan poistojen määrää 154 326 euroa.						

<b>LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN</b>					
	Tilinpäätös 2019		Eliminoinnit		
	Kunnan rahoitusosa pl liikelaitos	Rautjärven Veden rahoitus-laskelma	Kunta	Rautjärven Vesi	Kunnan rahoitusosa ml liikelaitos
<b>Toiminnan rahavirta</b>					
Tulorahoitus					
Vuosikate	403 652	180 012	29 492	-29 492	583 663
Satunnaiset erät	60 473				60 473
Tulorahoituksen korjauserä	46 292				46 292
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-582 489	-201 340			-783 829
Rahoitusosuudet edell.	17 540				17 540
Pysyvien vast. luovutustulot	174 510				174 510
Vars.toim. ja invest. nkv	119 978	-21 329			98 649
<b>Rahoituksen rahavirta</b>					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam.lisäykset					
Antolainasaam.vähennykset		24 623			24 623
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys					
Pitkäaik.lainojen vähennys	-1 265 192	-54 504			-1 319 696
Lyhytaik.lainojen muutos	2 425 500	38 137			2 463 636
Oman pääoman muutokset	198 044				198 044
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var. Ja po:n muut	-148 628				-148 628
Vaihto-omaisuuden muutos	6 000				6 000
Saamisten muutos	692 285	-8 294			683 992
Korottomien velkojen muutos	-829 245	21 367			-807 878
Rahoituksen rahavirta	1 078 766	21 329			1 100 095
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>1 198 743</b>	<b>0</b>			<b>1 198 743</b>

## 10. Allekirjoitus ja merkinnät

### Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitus

Rautjärvellä 30. päivänä maaliskuuta 2020



Taina Lonka  
kunnanhallituksen  
puheenjohtaja



Teemu Europaeus  
kunnanhallituksen  
1. vara puheenjohtaja



Mikko Kyröläinen  
kunnanhallituksen  
2. vara puheenjohtaja



Minna Rasimus  
jäsen



Harri Huhtanen  
jäsen



Timo Paajanen  
jäsen



Mirja Vaittinen  
jäsen



Harri Anttila  
kunnanjohtaja

### Tilintarkastus merkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Rautjärven kunnassa 11. touko kuuta 2020.

BDO Audiator Oy  
tilintarkastusvirkteeri



Ulla-Maija Tuomela  
JHT, KHT

## 11. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

### Käytetyt kirjanpitokirjat tilikaudella 1.1.-31.12.2019

Päiväkirjat	Aditro Archive
Pääkirjat	Aditro Archive
Tuloslaskelmat ja taseet	Aditro Archive
Tilinpäätös ja toimintakertomus	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	paperi ja Aditro Archive

Tilinpäätös ja toimintakertomus ( KPL 3:8.1 § ) on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä ( KPPL 2:10.1 § ).

Tilikauden kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt ( KPL 2:10.2 § ).

### Kirjanpidossa käytetyt tositelajit:

2	Pankit	paperitositteina
3	Maksut	sähköisenä
4	Poistot	sähköisenä
10	Kp laskennallinen ajo	sähköisenä
12	Sl laskennallinen ajo	sähköisenä
13	Matkustuksenhallinta	sähköisenä
20	Muistiot	paperitositteina
30	Palkat	sähköisenä
40	IP/Rautjärvi	sähköisenä
60	Yleislaskutus	sähköisenä
61	Suoritukset	sähköisenä
62	Hyvityslaskujen kohdistaminen	sähköisenä
66	Hyvityslaskujen kuittaaminen	sähköisenä
70	Koki vuokralaskut	sähköisenä
80	Vesilaskut	sähköisenä
81	Vesilaskut sisäiset	sähköisenä
85	Rakennusvalvonta	sähköisenä
86	Kansalaisopiston laskutus	sähköisenä
87	Päivähoidon laskutus	sähköisenä
96	Kirjanpidon tulos	sähköisenä
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen	sähköisenä
98	Sisäisen laskennan tulos	sähköisenä
99	Sisäisen laskennan tulos lask.	sähköisenä